

DOCUMENT RESUME

ED 176 575

FL 010 646

TITLE Albanian: Basic Course. Volume VIII, lessons 73-90.

INSTITUTION Defense Language Inst., Monterey, Calif.

PUB DATE Feb 69

NOTE 181p.; For related documents, see FL 010 626-628, FL 010 634, and FL 010 637-648; Tapes accompany the text

AVAILABLE FROM Defense Language Institute, Foreign Language Center, Nonresident Instruction Division, Presidio of Monterey, California 93940.

LANGUAGE Albanian; English

EDRS PRICE MF01/PC08 Plus Postage.

DESCRIPTORS Adult Education; *Albanian; *Audiolingual Methods; Classroom Materials; *Grammar; *Instructional Materials; *Language Instruction; Postsecondary Education; Reading Materials; *Second Language Learning; Speech Communication; Uncommonly Taught Languages; Vocabulary

IDENTIFIERS *Dialogs (Language Learning)

ABSTRACT

This eighth of ten volumes of audiolingual classroom instruction in Albanian for adult students contains 18 lessons, each designed to present one or more structural features of the Albanian language. Each lesson consists of a dialogue and a prose narrative which are the center for classroom work, and sentences for translation into Albanian and English. A vocabulary list is attached to each lesson. (JB)

 * Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
 * from the original document. *

ALBANIAN

BASIC COURSE

VOLUME VIII LESSONS 73-90

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH,
EDUCATION & WELFARE
NATIONAL INSTITUTE OF
EDUCATION

THE GOVERNMENT HAS BEEN ADVISED
THAT THIS MATERIAL MAY BE REPRODUCED
FOR PRIVATE USE BY INDIVIDUALS
AND SMALL BUSINESSES WITHOUT
PAYMENT OF A FEE. FOR OTHER
REPRODUCTION RIGHTS, CONTACT
THE NATIONAL INSTITUTE OF
EDUCATION.

PERMISSION TO REPRODUCE THIS
MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
DLI FLC

Robert P. Schoffman

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES
INFORMATION CENTER (ERIC)

FEBRUARY, 1969

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

ED176575

FLO10646

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

This pamphlet is for use by the faculty, staff and students of the Defense Language Institute solely for official purposes. It is NOT for general distribution. It may NOT be released to other persons, quoted or extracted for publication, or otherwise copied or distributed without specific permission in each instance from the Director, Defense Language Institute.

C. W. CHANEY
Colonel, U. S. Army
Director

PREFACE

This is the eighth volume of the DLI Basic Course in Albanian. It contains 18 lessons, one for each day beginning with the 20th week of the intermediate phase; every fifth lesson is a review lesson.

Each lesson is designed to present one or more structural features of the Albanian language. As before the daily lesson unit will continue to be centered around the basic dialogue, which has to be memorized. A prose narrative and questions provide for recombination of the material presented in the basic dialogue. You are expected to study the narrative of the current daily lesson unit at home. You should be ready to answer questions in class the following day and give an oral resume of the whole prose narrative. The situational topic of each lesson will be used also for free conversation.

Each day you will also have a small amount of written homework consisting of sentences to be translated into Albanian and into English. These sentences incorporate the most essential new structural elements of the lesson just learned.

A glossary of all new vocabulary and idioms rounds out the printed materials of each lesson unit.

The individual lessons are set according to a prescribed plan: presentation of the new materials, (perception drill, dialogue presentation and prose narrative) is given during the second and third hours of the afternoon; the lesson cycle will continue the following morning with dialogue recitation, structural drills, questions and answers, which lead gradually to free conversation (the first hour of the afternoon).

All inquiries concerning these materials, including requests for authorization to reproduce, should be addressed to the Director, Defense Language Institute, U. S. Naval Station, Anacostia Annex, Washington, D. C. 20390.

TABLE OF CONTENTS

Lesson		Page
73	THE CHESTNUT CLUB Features--Use of the imperfect tense (in contrastive analysis with the English usage of the past perfect)	1
74	THE PIPE AND THE DOG Features--Past perfect Verbal nouns: -mja, -it	13
75	TWO STORIES Features--Possessive pronouns; Use of the indirect object (in contrastive analysis with the English direct object preceded by the preposition "for")	25
76	RELIGIOUS HOLIDAYS IN ALBANIA Features--Use of fractions Use of passive verbs in third person: <u>hahet</u> 'one can eat; it is a custom to eat'	35
77	THE EVIL MISER Features--Quasi-compounds: pare ari; pagë ditore; Kopsht Lulesh	45
78	THE BAD JOKE Features--Participial phrases	57
79	THE TRAP Features--Use of direct and indirect speech: in present and past tenses	66
80	A SAILOR DISEMBARKS IN NEW YORK Features--Tense sequence; main verb in present and past tense, and its dependent subjunctive	75

Lesson		Page
81	THE WINTER Features--Use of the passive of type <u>ditet shkurtohen</u> 'days get shorter'	86
82	THE SPRING Features--Adjective phrases	95
83	THE RING Features--Conditional perfect tense, active and passive voices	106
84	THE FIRST SNOW Features--Adverbial and prepositional phrases	114
85	THE WAR IN KOREA Features--Progressive tenses, Part I	122
86	THE FALL Features--Progressive tenses, Part II	
87	THE REWARD OF BEING SILENT Features--Progressive tenses with "pa"	141
88	THE BEAR'S SKIN Features--The idiomatic use of the present and perfect tense	151
89	PJERINI Features--The imperfect (review) The imperfect subjunctive (review)	159
90	THE SUMMER Features--Fjalit me "ne," "nise" (if clauses)	168

1. A keni shumë punë në gazetën ku punoni, Zotni Treska ?
2. Ç'keni përgatitë për nesër ?
3. Po, unë di shumë përralla, por këtë të Klubit të Kështëjavet nuk më duket t'a kem ndigjue ndonji herë.
4. Anëtarët e të cilit merreshin me rritjen e kështëjavet !
5. Po, po, e kam ndigjue shumë kohë më parë, por nuk më bje në mend fundi. Vazhdoni, ju lutem !
6. E kuptoj, kështu që kandidati të tregonte diçka tjetër.
7. Mirëpo ata e kishin ndigjue dhe filluen me bërtitë: "Kështëja, kështëja..."!

Jo, unë jam i ngarkuem të shkruaj përralla për të qeshë në faqen e mbrendëshme të gazetës.

Kam tregue ngjarjen e "Klubit të Kështëjavet". Sigurisht ju do t'a dini at përrallë!

Në Siloboví ekzistonte dikur Klubi i Kështëjavet...

Jo, jo, anëtarët ishin njerëz të dijsëm; këta në rregulloren e tyne kishin caktue që, për t'u-pranue një anëtar i ri në Klub, ky duhet të tregonte një përrallë që asnjë prej tyne mos t'a kishte ndigjue ndonji herë.

Kandidati fillonte me tregue përrallën e vet dhe, në qoftë se anëtarët e dijsin, ata i a pritshin fjalën në gojë tue bërtitë: "Kështëja, kështëja...."!

Po. Një ditë prej ditësh u-paraqit i biri i një arkeologu të famëshëm. Filloi të tregonte një përrallë që ai e mbante si të rrallë.

Pikërisht ashtu ngjau dhe filloi një tjetër edhe më të rrallë, por edhe këtë herë u-ndigjue fjalët: "Kështëja, kështëja..."

8. Natyrisht, filloi për të tretën herë...
9. Duket se "kështëjat" e anëtarëvet e kishin zemrue kandidatin !
10. D.m.th. pa t'anë?
11. Natyrisht, ai ngjarjen e tregon me fjalë të frikëshme e me hollësi, për të tërhyekë vrejten e anëtarëvet.
12. Vazhdoni, vazhdoni, tash më duket se po më bje në mend.
13. Bravo! Shumë e bukur dhe e prefët paska qenë tallja e kandidatit.

Po, por kësaj here ky dësh të tregonte diçka më fort për t'i tallë anëtarët se sa për të fitue të drejtën me u-bë anëtar.

Filloi tue thënë se i ati e kishte pasë marrë me veta në një ekspedicion arkeologjik dhe se një ditë kishte pasë vendosë me i vizitue vetë piramidat e atij vendi.

Po. Mandej vazhdoi: "Ishte terr e tue zbritë poshtë ndigjova një zë që vinte si nëpër dhë. Desha me u-këthye nga frika, por m'erdhi turp".

Ashtu është. Zbriti poshtë deri sa e gjeti vendin nga vinte zëni. Luejti një rrasë vorri nga vendi dhe pa një mumje tue luejtë buzët e tue thënë: "Më këthe përmbys, më këthe përmbys"!

"Pse donte mumja me u-këthye përmbys ?" e pyetën anëtarët. "Edhe unë e pyeta mumjen" tha kandidati dhe ajo m'u-përgjeggj: "Kështu që anëtarët e Klubit të Kështëjavet të m'a puthin shpinën".

Mirëpo anëtarët nuk u-zemruen aspak; përkundrazi të gjithë një zëni e pranuen kandidatin si anëtar.

Lexim e Përkëthim

Në Slloboví, ku ndodhin ngjarjet më të çuditshme të botës, ekzistonte edhe një klub, që quhesh "Klubi i Kështëjavet".

Për t'u-bë anëtar i këtij klubi duhesh që kandidati të kallxonte një përrallë, të cilën, asnjë nga anëtarët e klubit mos t'a kish-
te ndigjue ndonji herë. Po t'a kishin ndigjue ndonji herë, bërtit-
shin të gjithë "Kështëja, kështëja, kështëja".

Një kandidat u-paraqit në një mbledhje të përgjithëshme të këtij klubi dhe i u-dha rasa me fillue t'a kallxoje përrallën e vet dhe filloi: "Zotni të ndershëm; ishem njëherë tue udhëtue me një kalë të bardhë dhe do të kalojshem një lum. Kur u-afrova pranë bregut të...", por anëtarët e klubit bërtitën tue i a prë fjalën në gojë: "Kështëja, kështëja".

Atëherë ky filloi një përrallë tjetër. "Kishte pasë qenë njëherë një grue që jetonte në një këpucë dhe...", por edhe një herë u-ndie zëni i anëtarëve, që bërtitshin "Kështëja, kështëja".

Më në fund, kandidati pak i mërzitun, i u-lut anëtarëve me i dhënë rasë t'a mbaronte së kallxuemi përrallën që do të tregon-
te tash, mbassi ishte një qind për qind i sigurtë se nuk e kishin ndigjue ndonji herë; se i kishte ngjã atij vetë dhe se nuk i a kishte kallxue asnjë njeriu të gjallë. Dhe për të tretën herë filloi:

"Kur ishem i ri, im at më mori me vete në një ekspedicion arkeologjik në Egjipt. Ndërsa im at punonte, vendova me vizitue një nga piramidat e atij vendi. Ishte terr, por kishem një kandil që lëshonte një dritë të zbetë e të vogël, sa të shifshem ku të vëjshem kambën. Tue zbritë poshtë fillova me ndigjue një zë që vinte si nëpër dhë. Sa më poshtë që zbritshem aq më i qartë vinte

tue u-bâ zâni. Mâ në fund fillova me i kuptue fjalët "Më këthe përmbys, më këthe përmbys !" dhe ky zâ më bante m'u-dridhë nga frika. Desha me u-këthye, shtati më përqethesh e djerse të ftofta e kishin mbulue ballin tem. Por mbledha veten dhe vijova me zbritë. Mbas një zbritje shumë të gjatë merrjta te një vorr prej nga dukesh se dilte zâni. Largova rrasën dhe tmeri e frika m'u-shtuen kur pashë buzët e një mume që lëvizshin tue thënë "Më këthe përmbys, më këthe përmbys !" Tue mos dijtë çka të bëj i a preva fjalën në gojë tue e pyetë "Pse ?" Dhe muma m'u-përgjegj menjherë: "Kështu që të gjithë anëtarët e Klubit të Kështëjavet të vijën dhe të m'a puthin shpinën".

Brohori dhe duertrokitje të mëdhaja shpërthyen në salën e mbledhjes dhe të gjithë një zâni e pranuen kandidatin si anëtar.

P y e t j e

A ekzistonte në Slloboví, ku ndodhin ngjarjet më të çuditshme të botës, edhe një klub, që quresh "Klubi i Kështëjavet" ? Çka ekzistonte në Slloboví, ku ndodhin ngjarjet më të çuditshme të botës ? Ku ekzistonte edhe një klub, që quresh "Klubi i Kështëjavet" ? Si quresh klubi që ekzistonte në Slloboví ? Ku ndodhin ngjarjet më të çuditshme të botës ? Për t'u-bâ anëtar i këtij klubi, a duresh që kandidati të kallxonte një përrallë ? Kush duresh të tregonte një përrallë, për t'u-bâ anëtar i këtij klubi ? Pse duresh të kallxonte një përrallë kandidati ? A duresh që

kandidati të tregonte një përrallë të cilën asnjë nga anëtarët mos t'a kishte ndigjue ndonjë herë ? Çfarë përralle duhesh të tregonte kandidati ? Po t'a kishin ndigjue ndonjë herë, a bërtitshin të gjithë "Kështëja, kështëja" ? Çka bëjshin të gjithë po t'a kishin ndigjue përrallën ndonjë herë ? Qysh bërtitshin të gjithë po t'a kishin ndigjue përrallën ndonjë herë ? A u-paraqit një kandidat në një mbledhje të përgjithëshme të këtij klubi ? Kush u-paraqit në një mbledhje të përgjithëshme të këtij klubi ? Cili u paraqit në një mbledhje të përgjithëshme të këtij klubi ? Çka bëri një kandidat ? A i u-dha rasa me fillue t'a kallxoje përrallën e vet ? Kujt i u-dha rasa me fillue t'a kallxoje përrallën e vet ? Çka i u-dha rasa me bërë kandidatin ? A e filloi përrallën tue thënë: "Zotni të ndershëm; ishem njëherë tue udhëtue me një kalë të bardhë dhe do të kalojshem një lum" ? Kush e filloi përrallën e vet tue thënë: "Zotni të ndershëm; ishem njëherë tue udhëtue me një kalë të bardhë dhe do të kalojshem një lum" ? Qysh e filloi përrallën kandidati ? Çka ishte tue bërë njëherë kandidati ? Çka do të kalonte ky ? A filluen me bërtitë anëtarët "Kështëja, kështëja" kur kandidati vijoi, tue thënë: "kur u-afrova pranë bregut të..." ? Cilët filluen me bërtitë: "Kështëja, kështëja", kur kandidati vazhdoi tue thënë: "Kur u-afrova pranë bregut të..." ? Çka bënë anëtarët kur kandidati vijoi tue thënë: "Kur u-afrova pranë bregut të..." ? Kur filluen me bërtitë anëtarët ? Atëherë a filloi ky një përrallë tjetër ? Kush filloi atëherë një përrallë tjetër ? Çka filloi atëherë

kandidati ? A e filloi përrallën me fjalët: "Kishte pasë qenë një herë një grue që jetonte në një këpucë dhe..." ? Qysh e filloi përrallën tjetër kandidati ? Kush e filloi përrallën me fjalët: "Kishte pasë qenë një herë, një grue që jetonte në një këpucë dhe..." ? Por, a u-ndie edhe një herë zani i anëtarëve që bërtitshin "Kështëja, kështëja" ? Çka u-ndie edhe një herë ? Qysh bërtitshin anëtarët ? Më në fund, kandidati pak i mërzitun, a i u-lut anëtarëve me i dhënë rasë t'a mbaronte së kallxuemi përrallën që do të tregonte tash ? Kush i u-lut anëtarëve me i dhënë rasë t'a mbaronte së kallxuemi përrallën që do të tregonte tash ? Qysh ishte kandidati, kur i u-lut anëtarëve me i dhënë rasë t'a mbaronte së kallxuemi përrallën që do të tregonte tash ? A tha se ishte një qind për qind i sigurtë se nuk e kishin ndigjue ndonjë herë ? Kush ishte një qind për qind i sigurtë se nuk e kishin ndigjue ndonjë herë ? Cilët nuk e kishin ndigjue ndonjë herë përrallën që do të tregonte kandidati tash ? A tha edhe se i kishte ngjã atij vetë e se nuk i a kishte tregue asnjë njeriu të gjallë ? Kujt i kishte ngjã e nuk i a kishte tregue asnjë njeriu të gjallë ? A filloi për të tretën herë me tregue, se kur ishte i ri, i ati e mori me vete në një ekspedicion arkeologjik ? Çka filloi të tregonte kandidati, për të tretën herë ? Kush e mori me vete, kur ishte i ri, në një ekspedicion arkeologjik ? Kur e mori i ati me vete në një ekspedicion arkeologjik ? Kë mori i ati me vete në një ekspedicion arkeologjik në Egjipt ? Ku e mori i ati me vete kandidatin kur ishte i ri ? Ndërsa i ati punonte,

a vendoi me vizitue një nga piramidat e atij vendi ? Çka vendoi me bën, ndërsa i ati punonte ? Kur vendoi ai me vizitue një nga piramidat e atij vendi ? Mbassi ishte terr, a kishte një kandil që lëshonte një dritë të zotë sa të shifte ku të vënte kambën ? Pse kishte me vete një kandil ? Çfarë drite lëshonte kandili ? Tue zbritë poshtë, a filloi me ndigjue një zë që vinte si nëpër dhë ? Kur filloi me ndigjue një zë që vinte si nëpër dhë ? Çka filloi me ndigjue tue zbritë poshtë ? A vinte tue u-bën më i qartë zëni, sa më poshtë që zbritte ? Qysh vinte tue u-bën zëni, sa më poshtë që zbritte ? Më në fund, a filloi me i kuptue fjalët "Më kështu përmbys, më kështu përmbys" ? Kur filloi me i kuptue fjalët "Më kështu përmbys, më kështu përmbys" ? Çka filloi me kuptue ky, më në fund ? A e bënë ky zë me u-dridhë nga frika ? Çka e bënë me u-dridhë nga frika ? A desh me u-kështu mbassi shtati i përqethesh e djerse të ftofta i a kishin mbulue ballin ? Pse desh të kështu ? A e mbledhi veten dhe vazhdoi me zbritë ? Çka bëni ai ? Mbas një zbritje të gjatë, a merrti të një vorr prej ku dukesh se dilte zëni ? Kur merrti të një vorr prej nga dukesh se dilte zëni ? Ku merrti mbas një zbritje të gjatë ? A e largoi rrasën e vorrit ? Cilën rrasë largoi ? A i u-shtuen tmeri dhe frika kur pa buzët e një mume që lëvizshin tue thënë: "Më kështu përmbys, më kështu përmbys" ? Kujt i u-shtuen tmeri dhe frika kur pa buzët e një mume që lëvizshin tue thënë: "Më kështu përmbys, më kështu përmbys" ? Kur i u-shtuen tmeri dhe frika ? Tue mos dijtë çka të bëjë, a i a preu fjalën në gojë tue e pyetë:

"Pse"? Kush i a preu fjalën në gojë tue e pyetë: "Pse"? Pse i a preu fjalën në gojë tue e pyetë: "Pse"? A u-përgjegj mumja menjherë: "Kështu që të gjithë anëtarët e Klubit të Kështëjavet të vijnë e të m'a puthin shpinën"? Kush u-përgjegj menjherë: "Kështu që të gjithë anëtarët e Klubit të Kështëjavet të vijnë e të m'a puthin shpinën"? Qysh u-përgjegj mumja? A shpërthyen në salën e mbledhjes brohori dhe duertrokitje të mëdhaja porsa kandidati e mbaroi përrallën së kallxuemi? Ku shpërthyen brohori dhe duertrokitje të mëdhaja porsa kandidati e mbaroi përrallën së kallxuemi? Çka shpërtheu në salën e mbledhjes porsa kandidati e mbaroi përrallën së kallxuemi? A ë pranuen të gjithë një zani si anëtar? Cilët e pranuen kandidatin si anëtar? Kë pranuen si anëtar të gjithë një zani?

Fjaluar

arkeolog, -u arkeologë, -t	(m.)	archeologist
brohori, -t	(f.)	cheers, acclamation
i, të çuditshëm e, të çuditshme	(adj. m. & f.)	strange, odd; surprising
me u-dashë (më, të, i etj. duhet)	(v.)	to have to...; to be necessary
i, të dijshtëm e, të dijshtme	(adj. m. & f.)	wise, learned
dikur	(adv.)	long time ago; some day (in the future)

djersë, -a djersë, -t	(f.)	sweat, perspiration
e drejtë, -a të drejta, -t	(f.)	right, justice; truth
me u-dridhë (unë dridhem)	(v.)	to shiver, tremble
duertrokitje, -t	(f. pl.)	applause
me u-dhënë (unë epem)	(v.)	to be given
ekspedicion, -i ekspedicione, -t	(m.)	expedition
me ekzistue (unë ekzistoj)	(v.)	to exist
i, të frikëshëm e, të frikëshme	(adj. m. & f.)	frightful; coward
i, e, të gjallë të gjalla	(adj. m. & f.)	alive, living; lively, active
hollësi, -ja hollësi, -t	(f.)	thinness, fineness; in pl. details
të kallxuem, -it	(neuter)	narrating; telling
kandil, -i kandila, -t	(m.)	oil lamp, lantern
kështejë, -a kështēja, -t	(f.)	chestnut
me u-lutë (unë lutem)	(v.)	to beg, ask for; to pray
me mbledhë (unë mbledh)	(v.)	to gather, collect; to pick (fruit, flowers, etc.); to add (arithmetic)
me mbledhë veten (unë mbledh veten)	(v.)	to pull oneself together

mumje, -a mumje, -t	(f.)	mummy
ndërsa	(adv.)	while; whereas
me u-ndie (unë ndihem)	(v.)	to be heard; to feel
me u-paraqitë (unë paraqitem)	(v.)	to report to; to introduce oneself; to be introduced
me u-përgjegjë (unë përgjegjem)	(v.)	to answer, reply
përmbys	(adv.)	face down, upside down
me u-përqethë (unë përqethem)	(v.)	to shudder, thrill (cold chill)
pikërisht	(adv.)	exactly
piramidë, -a piramida, -t	(f.)	pyramid
i, e, të prefët të prefta	(adj. m. & f.)	sharp
me puthë (unë puth)	(v.)	to kiss
i, e, të qartë të qarta	(adj. m. & f.)	clear; evident, obvious
rasë, -a rasa, -t	(f.)	occasion, chance, opportunity, case; case (gram.)
rrasë, -a rrasa, -t	(f.)	slab, slate (flat piece of stone), tile
rritje, -a	(f.)	breeding, rearing, raising, growing, cultivation

me shpërthye (unë shpërthej)	(v.)	to break out, break in, burst out, erupt; to disintegrate; to unbutton
shpinë, -a shpina, -t	(f.)	back, spine
shtat, -i	(m.)	see "trup"
me u-shtue (unë shtohem)	(v.)	to accrue, grow increase, multiply
me tallë (unë tall)	(v.)	to laugh at..., to make fun of..., to tease
tallje, -a tallje, -t	(f.)	mockery, teasing, joke
terr, -i	(m.)	darkness, dark
me tërhjekë vrejtjen (unë tërhjek vrejtjen)	(v.)	to draw one's attention; to reprimand
tmër, -i	(m.)	terror
më vendue (unë vendoj)	(v.)	see "me vendosë"
me vijue (unë vijoj)	(v.)	see "me vazhdue"
vorr, -i vorre, -t	(m.)	tomb, grave
nji zani	(adv.)	unanimously
i, e, të zbetë të zbeta	(adj. m. & f.)	pale; dim

Shenime:

me prë fjalën (në gojë) (unë pres fjalën)	(v.)	to interrupt (speaking)
--	------	----------------------------

nji ditë prej ditësh

one day

kishte pasë qenë njëherë

once upon a time
there was a...

me rã në mend

(v.)

(më, të, i etj. bje në mend)

to remember, to
recall

me ardhë turp

(v.)

(më, të, i etj. vjen turp)

to be ashamed; to
be shy

Detyrë Shtëpije

1. He had fallen face down.
2. It was dark when I entered the house.
3. I found the oil lamp on the small table.
4. I wanted to move, but I couldn't.
5. My body was covered with sweat.
6. I started to shiver; I had a pain in my back.
7. This has never happened to me.
8. What's her age?

1. Hyp këtu, pse po shkon aq larg ?
2. Atëherë duhet të shkojmë deri në fund të trenit; zakonisht, aty e lidhin vagonin për pasagjerët që nuk e pijnë duhanin.
3. As unë nuk e pij duhanin, por mua nuk më trazon aspak tymi.
4. Jo, m'a kallxo !
5. Qa, ky duhet të jetë vagoni ynë.
6. Tash që i rregulluem valixhet, m'a trego përrallën !
7. Kur pa se studenti po pinte çibuk zojusha u-largue...
8. A tha me të vërtetë kështu ?
9. Ç'bani studenti ?
10. A ishte i lejuem të pimit e duhanit n'at vagon ?

Nga dritorja pashë të shkrueme se n'at vagon është i lejuem të pimit e duhanit.

S'kam çka të bëjmë, duhet të shkojmë deri atje, sepse nuk e duroj tymin e duhanit.

A e di përrallën e zojushës dhe të qenit ?

Po, por prit sa të hypim e të zëmë vend.

Qenka pothuajse bosh !

Nji zojushë, me nji qen në prehën, u-ul në tren pranë nji studenti që po pinte çibuk.

Jo, i tha studentit të largo-hesh, mbassi tymi nuk i pëlqente qenit.

Po, bile foli në nji mënyrë të pakëndëshme.

Ai s'luajtë prej vendit, por filloi me e thithë çibukun edhe më me forcë, tue qitë tym për hundësh e për gojë.

Tamam at gjë i theksoi studenti, d.m.th. të shkente në nji vagon tjetër, por ajo i a kapi çibukun dhe i a hodhi nga dritorja.

11. Zojusha s'paska qenë fort e sjellshme !

12. Po studenti çka bëni ?

13. I shkreti qen !

14. A mos deshën vallë t'a hjedhin studentin nga dritorja ?

15. Dhe zojusha zbriti të merrte qenin dhe studenti çibukun...

16. Sigurisht se po: çibuku!

17. Çka tjetër mund t'ishte ?

18. Nga e gjithë kjo ngjarje më vjen keq për qenin e pafajshëm.

19. Shpresoj mos të na ulet afër ndonji student me çibuk !

Ishte nga ato grát pak të shkuame në moshë dhe të pamaruame.

Ai, pa bë as një as dy, kapi qenin dhe e hodhi po nga ajo dritore.

Zojusha filloi të shante, të bërtitte e të qante dhe të gjithë u-çuen më kambë dhe i u-afruen studentit.

Ndoshta, por për fat të mirë, n'at ças treni arrijti në stacion dhe u-ndal.

Jo. Të gjithë zbritën tue shikue nga fundi i trenit dhe panë qenin tue nga në drejtim të tyne; diçka i varesh prej gojës. A mund t'a marrish me mend se çka ishte ajo gjë që varesh ?

Ashtu kujtuen edhe të tjerët.

Gjuha e vet !

Treni po lëviz; na qoftë udha e mbarë !

Na s'kemi qen, por mund të na i hjedhi valixhet nga dritorja.

Lexim e Përkëthim

Në një qytet të vogël, jo shumë larg Boston-it, banonte Nexhati me prindët e tij. Nexhati ndiqte një shkollë mjeshtërish në Boston. Çdo mëngjes, merrte trenin për të shkue në shkollë.

Kishte zgjedhë degën e zdrukthtaris. Kishte vendue me u-bë zdrukthtar më i mirë i asaj krahine. Ishte i pari i klasës si në teori ashtu në praktikë. E kishte marrë me qejf punën dhe nuk i vinte aspak e rëndë. Kishte fillue të blente edhe veglat më të mira. Kishte blé disa zdrukthë, sharra, turjela etj., të cilat i ruente si shtë e ballit dhe u-kujdesonte shumë për to.

I ati kishte një dyqan ku shitte vaj, benzinë dhe pjesë të ndryshme automobilash. Ishte mjaft i pasun.

Nexhatit i kishte hy në krye edhe me mësue me pi çibuk dhe kur merrte trenin shkonte në vagonin ku të pimit e duhanit ishte i lejuem. Nxirte kutin e duhanit dhe mbassi e mbushte çibukun mirë e mirë, e ndezte tue e thithë me të gjithë fuqin e mushkënavet të tija. Nganjherë i kalonte tymi përtej fytit dhe kollesh, por, me gjithë atë, s'hiqte dorë. I ishte mbushë mendja me e mësue. I dukesh vetja sikur t'ishte një njeri me rëndësi me çibuk.

Një ditë, u-ul pranë tij një zojushë, pak e shkueme në moshë, e cila mbante një qen në prehën. Porsa u-ul i tha, në një mënyrë të pakëndëshme, mos të pinte duhan sepse nuk i pëlqente qenit. Mbassi nuk i pëlqyen as mënyra e të folurit dhe as zojusha, i tha vetëm se mbassi nuk i pëlqente qenit duhanin, mund të shkonte në një vagon ku pimja e duhanit ishte e ndalue-me dhe vijoi me e thithë çibukun edhe më me forcë, tue qitë tym për hundësh e për gojë.

Zojusha s'luejti prej vendit. I tha edhe një dy herë tjera

mos të pinte duhan, po n'at mënyrë e po me at zë, por Nexhati nuk u vëni vesh fjalëve të saja. Ishte zëni i një njeriu që mëninte (urrente) çdo gjë që u epte gëzim të tjerëve dhe prandaj, ai jo vetëm që nuk i ishte bindë, por ishte mundue me bërë të kundërtën.

Pak para se të merrte treni në stacion, zojusha tue e pasë humbë durimin, i a hoqi studentit çibukun prej gojës dhe i a hodhi jashtë nga dritorja. Studenti për pak kohë mbet shtang, por mandej s'bëni as një as dy, kapi qenin dhe e hodhi jashtë prej dritores. Zojusha filloi të bërtitte e të shante. Të gjithë u-çuen më kambë, filloi një shamatë e një zhurmë e madhe dhe zojusha kishte fillue me qà. Ndërsa pasagjerët i kërkojshin spjegime studentit, treni u-ndal. Kishte merrjtë në stacion. Zbritën të gjithë tue shikue në drejtim prej nga kishte ardhë treni. Kur, çka me pa ! Qeni ishte tue ngà në drejtim të tyre e prej gojës së tij shifesh një gjë që varesh përjashta: Ishtegjuha.

P y e t j e

A banonte Nexhati me prindët e tij në një qytet të vogël, jo shumë larg Boston-it ? Prej cilit qytet nuk ishte larg qyteti i vogël, në të cilin banonte Nexhati me prindët e tij ? Ku banonte Nexhati me prindët e tij ? A ndiqte Nexhati një shkollë mjeshtërish në Boston ? Ku gjindesh shkolla që ndiqte Nexhati ?

Çfarë shkolle ndiqte Nexhati ? A merrte trenin çdo mëngjes për të shkue në shkollë ? Çka merrte Nexhati çdo mëngjes për të shkue në shkollë ? Sa herë në javë e merrte trenin Nexhati ? A kishte zgjedhë degën e zdrukthtaris ? Çfarë dege kishte zgjedhë ? A kishte vendue me u-bá zdrukthtari më i mirë i asaj krahine ? Çka kishte vendue me u-bá Nexhati ? Kishte vendue me u-bá zdrukthtari më i mirë i cilës krahinë ? A ishte i pari i klasës si në teori ashtu edhe në praktikë ? Ishte i pari i klasës si në teori ashtu edhe në çka tjetër ? Në çka ishte Nexhati i pari i klasës ? A e kishte marrë me qejf punën ? Çka kishte marrë me qejf ? A i vinte ndopak e rëndë ? Pse nuk i vinte aspak e rëndë puna ? A kishte fillue të blente edhe veglat më të mira ? Çka kishte fillue të blente ? Çka kishte fillue të bënte ? A kishte blé disa zdruktha, sharra, turjela etj. ? Çka kishte blé ? A i ruente këto si shtë e ballit ? Qysh i ruente ? A u-kujdesonte shumë për to ? Sa vegla kishte blé ? Qysh u-kujdesonte për to ? A kishte i ati një dyqan ? A shitte voj, benzinë dhe pjesë të ndryshme automobilash ? Kush kishte një dyqan ku shitte voj, benzinë dhe pjesë të ndryshme automobilash ? Çka kishte i ati ? Çka shitte i ati në at dyqan ? A ishte mjaft i pasun ? Kush ishte mjaft i pasun ? A i kishte hy në krye Nexhatit me mësue me pi çibuk ? Kujt i kishte hy në krye me mësue me pi çibuk ? Çka i kishte hy në krye Nexhatit me mësue ? Kur merrte trenin, a shkonte në një vagon ku të pimit e duhanit ishte i lejuem ? Në cilin vagon shkonte Nexhati

kur merrte trenin ? A e nxirte kutin e duhanit dhe e mbushte
 çibukun mirë e mirë ? Kush e nxirte çibukun dhe e mbushte mirë
 e mirë ? Çka bante ai dhe e mbushte çibukun mirë e mirë ? Qysh
 e mbushte çibukun ? Mbassi e mbushte, a e ndezte tue ethithë me
 të gjithë fuqin e mushkërive të tija ? Çka bante Nexhati porsa
 hynte në vagonin ku të pimit e duhanit ishte i lejuem ? A i
 kalonte tymi përtej fytit nganjherë ? Pse kollesh Nexhati ?
 Çka i kalonte përtej fytit nganjherë dhe kollesh ? Por, me
 gjithë atë, a hiqte dorë ? Nga çka nuk hiqte dorë Nexhati ? Pse
 nuk hiqte dorë ? A i ishte mbushë mendja me e mësue ? Çka i
 ishte mbushë mendja me mësue ? A i dukesh vetja sikur t'ishte
 një njeri i rëndësishëm me çibuk ? Qysh i dukesh vetja me çibuk
 ? A u-ul pranë tij, një ditë, një zojushë, pak e shkueme në
 moshë ? Kush u-ul pranë tij një ditë ? A ishte e ré zojusha që
 u-ul pranë tij një ditë ? A mbante zojusha në prehën një qen ?
 Çka mbante në prehën zojusha ? A i tha, porsa u-ul mos të pinte
 duhan ? A i a tha këto fjalë në një mënyrë të pakëndëshme ? Në
 çfarë mënyrë i a tha këto fjalë zojusha ? A i tha mos të pinte
 duhan se nuk i pëlqente qenit ? Çka i tha Nexhatit zojusha ?
 Pse i tha mos të pinte duhan ? A i pëlqeu Nexhatit mënyra e të
 folurit ? Po zojusha, a i pëlqeu ? Çka nuk i pëlqeu Nexhatit ?
 A i u-përgjegj Nexhati se mbassi nuk i pëlqente qenit duhani,
 mund të shkonte në ndonjë vagon ku pimja e duhanit ishte e nda-
 lueme ? Ku i tha zojushës me shkue ? Pse i u-përgjegj në këtë
 mënyrë ? Qysh i u-përgjegj zojushës Nexhati ? A vijoi me e

thithë çibukun edhe më me forcë tue qitë tym për hundësh dhe për gojë ? Çka vazhdoi me bën Nexhati ? Qysh vazhdoi me e thithë çibukun ? Nga qitë tym ? A luejti zojusha prej vendit ? Prej nga nuk luejti zojusha ? A i tha edhe një dy herë tjera mos të pinte duhan ? Kujt i tha edhe një dy herë tjera mos të pinte duhan ? A i tha po në at mënyrë e po me at zë ? Në ç'mënyrë i tha edhe një dy herë tjera mos të pinte duhan ? A u vëni vesh fjalëvet të saja Nexhati ? Cilave fjalë nuk u vëni vesh Nexhati ? A ishte zëni i një njeriu që mëninte çdo gjë që u epte gëzim të tjerëve ? Kush urrente çdo gjë që u epte gëzim të tjerëve ? Zëni i çfarë njeriu ishte ? A i ishte bindë Nexhati urdhënit të zojushës ? Për çfarë arsyeje nuk i ishte bindë Nexhati zojushës ? A ishte mundue me bën të kundërtën ? Jo vetëm që nuk i ishte bindë, por ishte mundue me bën çka ? Pse ishte mundue me bën të kundërtën ? A e humbi durimin zojusha ? Çka humbi zojusha ? A i a hoqi studentit çibukun prej gojës dhe i a hodhi jashtë nga dritorja ? Çka i hoqi studentit prej gojës dhe i a hodhi jashtë nga dritorja ? Pak para se të merrte treni në stacion, a i a hoqi studentit çibukun prej gojës dhe i a hodhi jashtë nga dritorja ? A i a hodhi çibukun jashtë nga dritorja mbasi e pat humbë durimin ? Çka i hoqi prej gojës studentit zojusha ? Ku i a hodhi çibukun ? Pse e bëni këtë gjë zojusha ? Çka bëni zojusha mbasi e pat humbë durimin ? A mbet shtang studentit për pak kohë ? Si mbet studentit për pak kohë ? Kush nuk bëni as një as dy, kapi qenin dhe e hodhi jashtë prej dritores ? Çka hodhi jashtë prej

dritores studenti ? Ku e hodhi studenti qenin ? A filloi të
 bërtite e të shante zojusha ? Çka filloi të bënte zojusha ?
 A u-çuen të gjithë më kambë ? Kush u-çue më kambë ? A filloi
 një shamatë e një zhurmë e madhe ? Ku filloi një shamatë e një
 zhurmë e madhe ? A kishte fillue me që zojusha ? Kush kishte
 fillue me që ? Çka kishte fillue me bë zojusha ? A u-ndal treni
 ndërsa pasagjerët i kërkojshin shpjegime studentit ? Çka u-ndal
 ndërsa pasagjerët i kërkojshin shpjegime studentit ? Çka ngjau
 ndërsa udhëtarët i kërkojshin shpjegime studentit ? A kishte
 mrrijte treni në stacion ? Çka kishte mrrijte në stacion ? Ku
 kishte mrrijte treni ? A zbritën të gjithë ? Çka bënë të gjithë ?
 A zbritën të gjithë tue shikue në drejtim prej nga kishte ardhë
 treni ? Të gjithë zbritën tue bë çka në drejtim prej nga kishte
 ardhë treni ? Në cilin drejtim ishin tue shikue të gjithë ? A
 e panë qenin tue nga në drejtim të tyre ? Çka panë tue nga në
 drejtim të tyre ? A shifesh një gjë që varesh përjashta gojës
 së qenit ? Çka shifesh që varesh përjashta gojës së qenit ? A
 u-çuditën njerzit kur e panë qenin tue nga në drejtim të tyre ?
 A u-çuditën edhe më tepër kur panë se prej gojës së tij shifesh
 një gjë që varesh përjashta ? A ishte çibuku që varesh përjashta
 gojës së qenit ? A ishte çibuku ? Çka ishte ? A ishte çibuku,
 apor gjuha e tij që varesh përjashta ? A kujtuen një herë të
 gjithë se ishte çibuku ?

Fjalë

benzinë, -a	(f.)	gasoline
bile	(conj.)	as a matter of fact
me u-bindë (unë bindem)	(v.)	to be convinced, persuaded; to obey
čas, -i çasa, -t	(m.)	instant, moment
durim, -i	(m.)	endurance, patience
për fat të mirë	(adv.)	fortunately
të folun, -it	(neuter)	speaking, talking
gëzim, -i gëzime, -t	(m.)	joy, pleasure
me hjedhë (unë hjedh)	(v.)	to throw, toss
me u-kollë (unë kollem)	(v.)	to cough
i, të lejuem e, të lejueme	(adj. m. & f.)	permissible, allowed
me mbetë shtang (unë jes shtang)	(v.)	to be dumbfounded, petrified
me gjithë atë	(conj.)	nevertheless
me mëni (unë mënij)	(v.)	to hate
me u-mundue (unë mundohem)	(v.)	to try, make an effort, struggle
me ndezë (unë ndez)	(v.)	to light, ignite, to turn on (a light, a stove, an engine, etc.)
i, të pafajshëm e, të pafajshme	(adj. m. & f.)	innocent

i, të pakëndëshëm e, të pakëndëshme	(adj. m. & f.)	unpleasant
i, të pamartuem e, të pamartueme	(adj. m. & f.)	unmarried
pasagjer, -i pasagjerë, -t	(m.)	passenger
të pëm, -it	(neuter)	drinking; smoking
pëmje, -a	(f.)	drinking; smoking
prehën, prehni	(m.)	lap
me ruejtë si syt e ballit (unë ruej si syt e ballit)	(v.)	to take good care of, to guard jealously
i, të siellshëm e, të siellshme	(adj. & m.)	well-behaved, well mannered, of good conduct
spiegim, -i spiegime, -t	(m.)	explanation
shamatë, -a shamata, -t	(f.)	brawl, row; argument; noise
sharrë, -a sharra, -t	(f.)	saw
i, e, të shkretë të shkreta	(adj. m. & f.)	poor, wretched, miserable; deserted, abandoned
i, të shkruem e, të shkrueme	(adj. m. & f.)	written
me trazue (unë trazoj)	(v.)	to bother, disturb; to agitate, mix, stir
turjelë, -a turjela, -t	(f.)	drill (borer)
tym, -i	(m.)	smoke

me theksue (unë theksoj)	(v.)	to stress, emphasize
me thithë (unë thith)	(v.)	to suck, draw, puff
vagon, -i vagona, -t	(m.)	car of a train
me vë, vesh (unë vë vesh)	(v.)	to pay attention
me zënë vend (unë zë vend)	(v.)	to take a seat; to take up residence, to stay; to take up room (space)
zdrukth, -i zdruktha, -t	(m.)	plane (tool); pl., shavings
zdrukthtar, -i zdrukthtarë, -t	(m.)	carpenter
zdrukthtarë, ja	(f.)	carpentry
Shenime:		
i, të shkuem në moshë e, të shkuem në moshë		advanced in age
pa bërë as një as dy		at once, immediately
me marrë me mend (unë marr me mend)	(v.)	to guess, imagine
të, i etj. qoftë udha e mbarë!		have a nice trip
me marrë me qejf (diçka) (unë marr me qejf diçka)	(v.)	to enjoy doing something
me ardhë e rëndë (më, të, i etj. vjen e rëndë)	(v.)	to find something hard (to do)
me hënë në krye (më, të, i etj. hën në krye)	(v.)	to have a fixed idea, have an obsession

me hjekë dorë
(unë hjek dorë)

(v.)

to give up

me u-mbushë mendja (v.)
(më, të, i etj. mbushet mendja)

to make up one's
mind; to be
convinced

i dukesh vetja njeri i rëndësishëm

he thought he was
a very important
person

çka me pâl

when, behold!

Detyrë Shtëpije

1. I don't have much practice.
2. In this region there isn't a single good carpenter.
3. My car needs oil and gasoline.
4. In that shop they sell saws and planes.
5. The smoke could be seen beyond the hill.
6. No smoking..
7. I don't hate anybody.
8. The traveler started to scold me without having any reason.
9. Do you have a little milk?
10. I want to go abroad.

1. A të ka takue ndonji herë me shkue ke berberi dhe me e gjetë atë tue të pritë ?

2. E keqja është se të gjitha gazetat e revistat qenkan zënë !

3. Fol !

4. Mirë fillo ti !

5. Dhe rryma i a mori me vete...

6. Paska qenë shumë i vorfën !

7. Kjo do të thotë se fat-keqsija vjen nganjherë edhe për të mirë.

8. As atë s'e desh ?

9. Newtoni, matematikani i famëshëm, kishte një maçok të madh e një të vogël.

Nuk më bje në mend mirë, por sidoqoftë, s'kam gjetë kurrë kaq shumë njerëz sa sot !

A e di si mund t'a kalojmë kohën ?

Ti më kallxo një përrallë mue e unë po të tregoj një përrallë ty deri sa të na vijë rradha.

Kishte pasë qenë njëherë një druvar e ndërsa po kalonte një lum i rë spata n'ujë.

Po, atëherë filloi me qà e me fshë nga dëshprimi.

Perëndija i ujnave pat mëshirë për të dhe i pruni një spatë ari.

Mirëpo ai nuk e pranoi, tue thënë se ajo spatë nuk ishte e tij. Atëherë Perëndija i pruni një spatë argjendi.

Jo; së fundi i dha të tijën druari bërtiti me gëzim: "Kjo është spatë ime". Perëndija pa se druari ishte i ndershëm dhe i drejtë e i a fali të trija spatat. Tash fillo ti !

A është e nevojshme t'i dallojsh maçokët se njëni ishte i madh dhe tjetri i vogël ?

10. Po, po! E nga kjo ngjarje
provohet se edhe kryet e
njerëzvet të mëdha nga-
njiherë është bosh.

11. Dacat flëjshin në grunër
dhe çdo mëngjes e çdo
mbrëmje, Newtoni ishte i
detyruem t'u a hapte
derën.

12. Vendosi, pra, që në derë të
grunarit të bante dy bira:
nji të madhe e nji të vogël
dhe ti e merr vesht pse.

13. Mirë! As ti nuk u-kujtove.
Posa mbaroi të çalunit e bravet
i erdhi për vizitë nji mik.

14. S'ka rëndësi! I tregoi mikut
hallin që kishte pasë dhe me
krenari punën që kishte bërë.

15. Sepse ai nuk ishte zëdukth-
tar! Dhe menjëherë miku i
a priti: "Pse ke bërë dy bira?
Edhe maçoku i vogël mund të
kalonte nëpër vrimë të madhe".

16. Ty po të ngjajn ashtu si i
ngjau Kolombit me vën e
tij.

Mos harro se kjo është nji
përrallë e jo nji ngjarje.

Me fjalë tjera, Newtoni ishte
i bezdisun prej dacavet.

Po, që dacat të hëjshin e të
dëlshin pa qenë nevoja me
shkue me u a hapë derën.

Si quhesh miku i tij ?

Pse me krenari ?

Au! Nuk i vuna mend mirë
përrallës sate, sepse do
t'ishem kujtue.

Më fal se m'erdhi rradha;
m'a trego nji herë tjetër
përrallën e vës së Kolombit.

Lexim e Përkëthim

Nji katundari i rë spata në lum. Prej idhnimit u-ul në
breg të lumit dhe filloi me që. Zoti i ujnave e ndigjoi vajin
e tij dhe, mbassi pat dhimbë për të, i pruni nji spate ari prej
lumit e i tha:

- Qe, kjo është spata jote.

- Jo, nuk është imja - i u-përgjigj fshatari.

Zoti i ujnavet i pruni një tjetër argjendi, por katundari përsëriti:

- Jo, as kjo nuk është spata ime.

Atëherë Zoti i ujnavet i pruni spatën e tij. Katundari i gëzueu bërtiti:

- Po, kjo është spata ime,

Zoti i ujnavet tue pa se katundari ishte burrë i drejtë dhe i ndershëm, i a fali të trija.

Newton-i kishte dy daca: një të madh e një të vogël.

Porsa vinte mbrëmja, të dy shkojshin me fjetë në magazin e grunit (grunár) dhe dilshin sa fillonte me zbardhë.

Njiherë Newton-i tha: "Kjo është me të vërtetë një bezdi e madhe; jam i shtërnguem t'u a çel dacavet magazin e grunit përditë, në mëngjes e në mbrëmje. Asht një trazim për mua, sepse më duhet të lë punët e mija, të ngas, t'u a çel e t'u a mbyll derën dacavet. Prandej, më mirë po bëj dy bira në derë të magazines, kështu që dacat mund të hyjnë e të dalin kur t'u teket".

Mori sharrën dhe turjelën dhe hapi dy vrima në derë, një të madhe e një të vogël. Mbassi mbaroi të çelunit e biravet e ndërsa po u-kënaqte për punën e bërë, një mik i tij erdhi t'i bënte një vizitë.

Newton-i i spiegoi mikut hallin që kishte pasë me dacat dhe çka kishte bërë, porse miku i tha: "A nuk do të kishte mjaftue një birë ? Pse keni bërë dy ?"

"Po, por unë kam dy daca, një të madh e një të vogël", i u-përgjegj Newton-i mikut.

"Po a s'mund të kalonte nëpër birën e madhe edhe daci i vogël ?" e pyeti rishtas miku.

"Au, po vërtetë!" tha Newton-i; "Këtë nuk e kishem mendue fare".

P y e t j e

A i ra një katundari spata në lum ? Kujt i ra spata në lum ?
Çka i ra një fshatari në lum ? Ku i ra spata një katundari ?
Çka i ngjau një katundari ? Prej idhnimit, a u-ul në breg të lumit dhe filloi me qà ? Kush u-ul në breg të lumit prej idhnimit dhe filloi me qà ? Për ç'arsye u-ul katundari në breg të lumit dhe filloi me qà ? Çka bëni fshatari prej idhnimit ? Ku u-ul katundari dhe prej idhnimit filloi me qà ? Pse u-ul katundari në breg të lumit dhe filloi me qà ? A e ndigjoi Zoti i ujnavet vajin e tij ? Kush e ndigjoi vajin e tij ? Vajin e kujt e ndigjoi Zoti i ujnavet ? Çka ndigjoi Zoti i ujnavet ?
A i prëni një spatë ari prej lumit, mbassi pat dhimbë për të ? Kush i prëni një spatë ari prej lumit, mbassi pat dhimbë për të ? Për kë pat dhimbë Zoti i ujnavet ? A i u-dhins katundari Zotit t'ujnavet ? Kujt i u-dhins katundari ? A i prëni Zoti i ujnavet katundarit një spatë ari mbassi i u-dhins ? Pat dhimbë për të dhe i prëni çfarë spate prej lumit ? Pat dhimbë

për të dhe i pruni një spatë ari prej nga ? A i tha: "Qe, kjo është spata jote" ? Kush i tha: "Qe, kjo është spata jote" ? Kujt i tha Zoti i ujnave: "Qe, kjo është spata jote" ? A u-përgjegj katundari: "Jo, nuk është imja" ? Kujt i u-përgjegj katundari: "Jo, nuk është imja" ? A i pruni mandej Zoti i ujnave një tjetër argjendi ? Kujt i pruni një tjetër argjendi Zoti i ujnave ? Çka i pruni Zoti i ujnave fshatarit për të dytën herë ? Çfarë spate i solli Zoti i ujnave fshatarit të dytën herë ? Por, a përsëriti katundari: "Jo, as kjo nuk është spata ime" ? Kush përsëriti: "Jo, as kjo nuk është spata ime" ? Kujt i tha fshatari: "Jo, as kjo nuk është spata ime" ? Atëherë, a i pruni Zoti i ujnave spatën e vet ? Çka i solli atëherë Zoti i ujnave ? A bërtiti katundari i gëzuar: "Po, kjo është spata ime" ? Kush bërtiti: " Po, kjo është spata ime" ? Si qe katundari kur bërtiti: "Po, kjo është spata ime" ? Pse ishte i gëzuar fshatari ? Tue pa se katundari ishte burrë i drejtë dhe i ndershëm, kush i a fali të trija ? Tue pa se kush ishte burrë i drejtë dhe i ndershëm Zoti i ujnave i a fali të trija ? Çka i fali Zoti i ujnave fshatarit tue pa se ky ishte burrë i drejtë dhe i ndershëm ? Zoti i ujnave tue pa se katundari ishte çfarë burri i a fali të trija spatat ? Pse i a fali Zoti i ujnave katundarit të trija spatat ?

Kush kishte dy daca, një të madhe e një të vogël ? Çka kishte Newton-i ? Cilët shkojshin me fjetë në magazinë e grunit, porsa vinte mbrëmja ? Ku shkojshin me fjetë të dy, porsa vinte mbrëmja ?

A dilshin, porsa fillonte me zbardhë ? Prej nga dilshin dacat porsa të zbardhte ? Për këtë ishte një bezdi e madhe t'u a çelte dacavet magazin e grunit për ditë, në mëngjes e në mbrëmje ? Pse ishte i detyruem Newton-i t'a çelte grunarin përditë, në mëngjes e në mbrëmje ? Për këtë ishte një trazim të lënte punët e tija, të ngjitte, t'u a çelte e t'u a mbyllte derën dacavet ? Çka i dëshesh Newton-it të lënte që të ngjitte, t'u a çelte e t'u a mbyllte derën dacavet ? Kush vendoi të bënte dy bira në derë të magazines, kështu që dacat mund të hyjshin e të dilshin kur t'u tekesh ? Çka vendoi të bënte Newton-i në derë të magazines për të mujtë maçokët me hy e me dalë kur t'u tekesh ? Pse vendoi Newton-i të bënte dy bira në derë të magazines ? Kush mori sharrën dhe turjelën dhe hapi dy vrima në derë ? Çka bëri Newton-i me sharrë e turjelë ? Në cilën derë hapi dy vrima Newton-i ? Kush erdhi t'i bënte një vizitë Newton-it mbasi ky mbaroi të çelunit e vrimave, e në sa po u-kënaqte për punën e bërë ? Pse po u-kënaqte Newton-i ? Kur erdhi një mik i tij t'a vizitonte ? A i a spiegoi Newton-i mikut hallin që kishte pasë me dacat dhe çka kishte bërë ? Çka i spiegoi Newton-i mikut ? Çfarë halli kishte pasë Newton-i me maçokët ? Kujt i tha miku: "A nuk do të kishte mjaftue një birë, pse keni bërë dy" ? Çka i tha miku Newton-it ? Kujt i u-përgjigj Newton-i: "Po, por unë kam dy daca, një të madh e një të vogël" ? Qysh i u-përgjigj Newton-i mikut ? Kë pyeti miku: "Po a s'mund të kalonte nëpër birën e madhe edhe daci i vogël" ? Qysh e pyeti miku Newton-in ?

A tha Newton-i: "Au, po vërtetë! Këtë nuk e kishem mendue fare"? Çka tha Newton-i? A nuk e kishte mendue fare Newton-i se të dy ducat, si i madhi ashtu edhe i vogli, mund të kalojshin nëpër vrimë të madhe? Çka nuk kishte mendue Newton-i? A mund të kalojshin të dy ducat nëpër të njëjtën birë? A mund të shkoni në qytet sa herë të ju teket? A shkojmë na në kinema sa herë të na teket? A mund të pijnë duhan ata kur t'u teket? A e kenë zakon me u vë mend mësimëvet? A i vëni mend një njeriu kur flet me ju? A ju dhimbet një fëmijë kur qan? Kujt i dhimset një kafshë kur është e sëmundë? A fshaj unë kur jam i mërzitun? Kur fshani ju? A është gruni bereqet? A është e fortë rryma e shkumbinit? Rryma e cilit lum nuk është e fortë? A mund t'i dalloni ngjyrat? Kush nuk mund t'i dallojë mirë ngjyrat?

Fjaluar

ar, -i	(m.)	gold
i, të bëmë e, të bëme	(adj. m. & f.)	done, made
bereqet, -i berekete, -t	(m.)	farm product, crop
bezdi, -ja	(f.)	trouble, annoyance, discomfort, bother
i, e, të bezdisun të bezdisuna	(adj. m. & f.)	bothered, annoyed.

birë, -a bira, -t	(f.)	see "vrinë"
me çelë (unë çel)	(v.)	see "me hapë"
të çelun, -it	(neuter)	opening
dac, -i daca, -t	(m.)	tomcat
i, të detyruem e, të detyrueme	(adj. m. & f.)	obliged, compelled
dëshprim, -i dëshprime, -t	(m.)	despair
i, e, të drejtë të drejta	(adj. m. & f.)	right, righteous, just
druar, -i druarë, -t	(m.)	woodsman
me u-dhimsë (unë (i) dhimsem)	(v.)	to have the sympathy of, compassion of others, to feel sorry
fatkeqsi, ja fatkeqsi, t	(f.)	misfortune
me fshë (unë fshëj)	(v.)	to sigh
së fundi	(adv.)	finally, at last
i, të gëzuem e, të gëzueme	(adj. m. & f.)	happy, glad
grunár, -i grunarë, -t	(m.)	granary
hall, -i halle, -t	(m.)	trouble, problem, misery, plight, predicament
idhnim, -i idhnime, -t	(m.)	grief, bitterness; anger

me u-kënaqë (unë kënaqem)	(v.)	to be pleased, satisfied; to have fun
krenarf, -ja	(f.)	pride; arrogance
me u-kujtue (unë kujtohem)	(v.)	to recall; to realize
maçok, -u maçokë, -t	(m.)	tomcat
magazë, magazja magazë, -t	(f.)	store, warehouse
matematikën, -i matematikë, -t	(m.)	mathematician
mëshirë, -a	(f.)	mercy
Perëndi, -ja	(m.)	God
përditë	(adv.)	everyday
me i a pritë (unë i a pres)	(v.)	to retort
me u-provue (unë provohem)	(v.)	to be proved, tried, tested
rishtas	(adv.)	recently; again, anew
rrymë, -a rryma, -t	(f.)	current, stream; tendency, trend
spatë, -a spata, -t	(f.)	ax
i, të shtërnguem e, të shtërngume	(adj. m. & f.)	obliged, forced, constrained, compelled; tightened, fastened
me u-tekë (më, të, i etj. teket)	(v.)	to feel like (doing), to get the notion
trazim, -i trazime, -t	(m.)	disturbance, agitation, bother, trouble

váj, -i
vaje, -t

(n.)

crying, weeping

me zbardhë
(unë zbardh)

(v.)

to whiten; to dawn
(3rd pers. sing.)

Shenime:

me (i) vu mend
(unë (i) vë mend)

(v.)

to pay attention to

Detyrë Shtëpije

1. The door of the warehouse is on the right side.
2. How many holes does it have?
3. Wheat is an agricultural product.
4. Tell me; what's your trouble?
5. I want to open the window; it's smoky in here!
6. I often get the notion to go to Europe but I haven't enough money.
7. This is the same person I met last night.
8. They obliged him to enter.
9. I opened the book again but I couldn't find the page.
10. Will this water suffice?

1. Sa fé ka në Shqipëri ?
2. Cila fé ka më shumë besnikë ?
3. Çfarë festash fetare kanë të Krishtenët ?
4. Po Myslimanët ?
5. Me ç'datë bëjnë këto festa ?
6. Si dihet data e festës ?
7. Çka është Ramazani ?
8. Me agjinue, a d.m.th. mos me hangër disa lloje ushqimesh ?
9. Mos me hangër për një muej ?!
10. Si quhet ndryshe Bajrami i Vogël ?
11. Pse quhet kështu ?

Trí fé: feja myslimane, ortodoksë e katolike.

Feja myslimane. Pothuej dy të tretat e popullsisë shqiptare janë myslimane.

Të Krishtenët, si në të gjithë botën, kanë dy festa kryesore: Krishtlindjet dhe Pashkët.

Edhe këta kanë dy festa: Bajramin e Madh e Bajramin e Vogël.

Bajrami i Vogël bëhet dy muej mbas Bajramit të Madh, por ky i fundit nuk ka një datë të caktuar.

Këtë e cakton zyra e Komitetit Mysliman.

Ramazani quhet mueji i agjinit dhe Bajrami i Madh është pikërisht festa e mbarimit të këtij mueji.

Jo, me agjinue d.m.th. mos me hangër aspak; as të pimit e duhanit nuk është i lejueshëm.

Jo, vetëm gjatë ditës; ata që agjinojnë mund të hanë vetëm në mbrëmje deri para se të gdhijë.

Myslimanët e quajnë këtë edhe me një fjalë arabe: Kurban Bajram.

Sepse për Bajram të Vogël është zakon që çdo familje të bëjë kurban një aze më shumë desh.

12. Pse bëjnë kurban ?

Asht një zakon i vjetër për të nderue Perendinë.

13. A janë zyrtare të gjitha këto festa ?

Po, si festat myslimane ashtu edhe ato të krishtene janë zyrtare, d.m.th. syrat qeveritare dhe ato private qëndrojnë ahyllë.

14. Në Shqipëri paska shumë festa !

Po, pak më shumë se këtu dhe kjo vjen sepse të trija fét i respektojnë festat e njës tjetrës.

Lexim e Përkëthim

Pothuej dy të tretat e popullsis shqiptare janë Myslimane (Muhamedane). Pjesa tjetër është Ortodokse e Katolike.

Të Krishtenët kanë dy festa kryesore: Krishtlindjet dhe Pashkët.

Myslimanët ose Muhamedanët kanë edhe këta dy festa kryesore: Bajramin e Madh e Bajramin e Vogël. Bajrami i Vogël quhet edhe Kurban Bajram.

Bajrami i Madh është festa e mbarimit të Ramazanit. Ramazan quhet mueji i agjinimit për Myslimanët. Për tridhjetë ditë rresht, prej lindjes së diellit e deri në prendin, Myslimanët fetarë agjinojnë, d.m.th. gjatë kësaj kohe, nuk shtijnë kurrëgjë në gojë. Porsa prendon dielli, hoxha thërret në minare të xhamisë, me u lajmue besnikëvet prishjen e agjinimit. Zakonisht, në këtë kohë zbrazet edhe një top. Sofrat janë të shtrueme. Për yftar e syfyrgatohen gjellët më të mira.

Darka në Ramazan quhet yftár. Të pasunit kanë pothuaj gjithëmonë miq për yftár. Netët kalohen tue vizitue njáni tjetrin ase tue luejtë kumár në shtëpit e njáni tjetrit ase ndër kafe. Në këtë muej, ndër kafe, ka zakonisht ahengje.

Pak para se të gdhijë, të ramit e lodravit lajmon se po afrohet koha me e fillue agjiminin. Të gjithë agjinuesit e Ramazanit çohen prej gjumit ase vijnë në shtëpi për të ngranë. Ngrania në mëngjes, në Ramazan, quhet syfyr. Mbas të hangunit bje edhe një herë topi, i cili lajmon se agjিনি filloi. Kështu vazhdon për tridhetë ditë me rradhë, deri sa vjen Bajrami i Madh, që festohet tri ditë.

Dy muej mbas Bajramit të Madh bje Bajrami i Vogël, që festohet katër ditë. Bajrami i Vogël quhet edhe Kurban Bajram, sepse për këtë festë secila familje, që është në gjendje të mirë, bân kurban një ase më shumë desh. Ato më pasanike (zengjine) u a dajnë mishin e kurbanevet të vorfënvet (fukaravit).

Në Shqipëri, të trija fét i respektojnë festat e njána tjetrës. Si zyrrat qeveritare, ashtu edhe ato private, nuk punojnë në këto ditë. Tregu, përveç kafevet, restaurantavet dhe vendeve të dëfrimit, nuk çel.

P y e t j e

A janë pothuaj dy të tretat e popullsisë shqiptare Myslimane ?
Dy të tretat e cilës popullsi janë Muhamedane ? Çfarë feje kanë
dy të tretat e popullsisë shqiptare ? A është pjesa tjetër

Ortodokse e Katolike ? Cila pjesë është Ortodokse e Katolike ?
 Nji e treta e cilës popullsí është Ortodokse e Katolike ? Çfarë feje
 ka nji e treta e popullsisë shqiptare ? A kanë të Krishtenët dy
 festa kryesore: Krishtlindjet dhe Pashkët ? Cilat janë festat krye-
 sore të të Krishtenëve shqiptarë ? Po Myslimanët, a kanë edhe
 këta dy festa kryesore: Bajramin e Madh e Bajramin e Vogël ?
 Cilat janë festat kryesore të Myslimanëve shqiptarë ? A quhet
 Bajrami i Vogël edhe Kurban Bajram ? Cila festë quhet edhe
 Kurban Bajram ? A është Bajrami i Madh festa e mbarimit të Rama-
 zanit ? Cila është festa e mbarimit të Ramazanit ? A quhet Rama-
 zan muaji i agjinit për Myslimanët ? Qysh quhet muaji i agji-
 nimit për Myslimanët ? A agjinojnë Myslimanët fetarë për tri-
 dhetë ditë rresht, prej lindjes së diellit e deri në prendim ?
 Çka bëjnë Myslimanët fetarë për tridhetë ditë rresht, prej
 lindjes së diellit e deri në prendim ? A agjinojnë, d.m.th.
 gjatë kësaj kohe nuk shtijnë kurrgjë në gojë ? Çka bëjnë Mysli-
 manët fetarë në Ramazan ? A thërret hoxha në minare të xhamis,
 me u lajmue besnikëvet prishjen e agjinit ? Kur thërret hoxha
 nga minarja e xhamis, me u lajmue besnikëvet prishjen e agji-
 nimit ? Çka u lajmon hoxha besnikëvet prej minares së xhamis,
 porsa prendon dielli ? Zakonisht, a zbrazet edhe një top në
 këtë kohë ? Çka zbrazet, zakonisht, kur hoxha, nga minarja e
 xhamis, u lajmon besnikëvet prishjen e agjinit ? A janë të
 shtrueme sofrat ? Kur janë të shtrueme sofrat ? A gatuhet
 gjellët më të mira për yftar dhe syfyr ? Kur gatuhet gjellët më

të mira ? A quhet yftár darka në Ramazan ? Qysh quhet darka në Ramazan ? A kanë të pasurit gjithëmonë miq për yftár ? Kush ka gjithëmonë miq për yftár ? A kalohen netët tue vizitue njëni tjetrin ? Kur kalohe netët tue vizitue njëni tjetrin ? Qysh kalohen netët në muejin e Ramazanit ? A kalohen netët tue vizitue njëni tjetrin ase tue luejtë kumár në shtëpit e njëni tjetrit ase ndër kafe ? Cilët luejnë kumár ndër kafe ase në shtëpit e njëni tjetrit në muejin e Ramazanit ? Ku luhet kumár ndër netët e Ramazanit ? A ka zakonisht ahengje ndër kafe në këtë muej ? Zakonisht, ku ka ahengje në këtë muej ? A lajmon të ramit e lodravet, pak para se të gdhijë, se po afrohet koha me fillue agjninimin ? Çka lajmon të ramit e lodravet, para se të gdhijë ? A çohen nga gjumi ase vijnë në shtëpi për të ngranë të gjithë agjinesit e Ramazanit ? Kush çohet nga gjumi ase vjen në shtëpi për të hangër, kur bijnë lodrat në mëngjes ? Çka bëjnë agjinesit e Ramazanit, kur bijnë lodrat në mëngjes ? A quhet syfyr ngrania në mëngjes, në Ramazan ? Qysh quhet ngrania në mëngjes, në Ramazan ? Mandej, mbas të hangunit, a bje edhe një herë topi, i cili lajmon se agjinimi filloi ? Çka zbrazet edhe një herë mbas syfyrin që lajmon fillimin e agjinit ? Çka lajmon ramja e topit mbas syfyrin ? A vazhdon kështu për tridhetë ditë rresht, deri sa vjen Bajrami i Madh ? Për sa ditë rresht vazhdon agjinimi ? Çfarë feste vjen mbas tridhetë ditësh agjinit ? A festohet tri ditë Bajrami i Madh ? Cila festë festohet tri ditë ? A bje Bajrami i Vogël dy muej mbas Bajramit të Madh ?

Çfarë feste bje dy muej mbas Bajramit të Madh ? Kur bje Bajrami i Vogël ? A festohet katër ditë Bajrami i Vogël ? Cili Bajram festohet katër ditë ? A quhet edhe Kurban Bajram, Bajrami i Vogël ? Cila festë quhet edhe Kurban Bajram ? A quhet Kurban Bajram sepse në këtë festë secila familje, që është në gjendje të mirë, bën kurban një ase më shumë desh ? Çka bën secila familje që është në gjendje të mirë ? A u a dajnë mishin e kurbanevet të vorfënvet ? Kujve u a dajnë mishin e kurbanevet ? Çka u dajnë fukaravet familjet më zengjine ? Kujve u a dajnë mishin e kurbanevet familjet më pasanike ? A i respektojnë festat e njëna tjetrës të trija fët, në Shqipëri ? Cilat fë i respektojnë festat e njëna tjetrës, në Shqipëri ? A punojnë zyrat qeveritare dhe ato private, në këto ditë ? Cilat zyra nuk punojnë në këto ditë ? Kur nuk punojnë zyrat qeveritare as ato private ? A çel tregu, përveç kafevet, restaurantavet e vendeve të dëfrimit ? Në ç'vend nuk çel tregu, përveç kafevet, restaurantavet e vendeve të dëfrimit ndër festat e të trija fëvet ?

A keni luejtë ndonji herë kumár ? Në cilin shtet t'Amerikës luhet shumë kumár ? A është e lejueshme me luejtë kumár në Kaliforni ? A e kaloj unë kohën tue lexue ? Qysh e kalon ai kohën ? A e kalojnë ata kohën tue bisedue me njëni, tjetrin ? A ju pëlqen me e pá diellin tue prendue ? Kur shkoni në shtëpi, a është sofra e shtruese ? Kush e shtron sofrën, zakonisht ? A dini ju me shtrue një sofër ? A zgjoheni para, apo mbaszi të gdhijë ? A është tue fjetë ai kur gdhin ? A ka njerëz që gdhijnë pa shkue

me fjetë? A gdhijmë na të sëmundë, nganjiherë? A kenë gdhijmë
ndonji herë me dhimbë koke? A falen Myslimanët në xhami? Qysh
quhet vendi ku falen Myslimanët? Cilët falën në xhami? A luten
të Krishtenët në kishë? Ku luten të Krishtenët? Cilët luten
në kishë?

Fjaluer

agjinim, -i agjinime, -t	(m.)	fasting
me agjinue (unë agjinoj)	(v.)	to fast
agjinues, -i agjinues, -it	(m.)	a fasting person
aheng, -u ahengje, -t	(m.)	entertainment by an orchestra performing folk music and dances; the orchestra itself
arab, -e arabë	(adj. m. & f.)	Arabic
besnik, -u besnikë, -t	(m.)	a royal person, a faithful person; believer
i, të caktuem e, të caktueme	(adj. m. & f.)	set, fixed, designated; assigned
dash, -i desh, -t	(m.)	ram
me u-falë (unë falem)	(v.)	to pray, worship (for Moslems); to be pardoned, forgiven
fukarë, -ja fukarë, -t	(m.)	a poor person (not rich)

të hangun, -it	(neuter)	eating
hoxhë, -a	(m.)	a Moslem pastor
hoxhallarë, -t		
katolik, -e	(adj. m. & f.)	Catholic
katolikë		
kokë, -a	(f.)	head
koka, -t		
komunitet, -i	(m.)	community (for
komunitete, -t		relig.)
kurban, -i	(m.)	sacrifice (an
kurbane, -t		animal consecrated
		and offered to God)
kurrgjë	(pron.)	nothing
me lajmue	(v.)	to notify
(unë lajmoj)		
lodër, lodra	(f.)	drum; game; toy
lodra, -t		
mbarim, -i	(m.)	ending, end
mbyllë	(adv.)	closed, shut
minare, minarja	(f.)	minaret
minare, -t		
me nderue	(v.)	to honor, respect;
(unë nderoj)		to salute
ndryshe	(adv.)	differently;
		otherwise
me ngranë	(v.)	to eat
(unë há)		
ngranie, -a	(f.)	eating
ortodoks, -e	(adj. m. & f.)	Orthodox
ortodoksë		
pasanik, -e	(adj. m. & f.)	rich, wealthy
pasanikë		

i pasun, -i të pasun, -it	(m.)	a rich person
me prendue (prendon)	(v.)	to set (for the sun); to fade away, to go down
të râm, -it	(neuter)	fall, falling; striking
Ramazân, -i	(m.)	Ramadan (Moslems' fasting month)
syfyr, -i syfyre, -t	(m.)	morning meal in Ramadan
me shtrue (unë shtroj)	(v.)	to set, lay out; to pave; to subject, conquer
top, -i topa, -t	(m.)	ball; cannon (gun)
treg, -u tregje, -t	(m.)	market, market place; business district
i vorfën, i vorfni të vorfën, të vorfnit	(m.)	a poor person
yftâr, -i yftarë, -t	(m.)	dinner in Ramadan
me u-zbrazë (unë zbrazem)	(v.)	to be emptied, vacated; to be fired (weapon)
zengjin, -e zengjinë	(adj. m. & f.)	rich, wealthy
zyrtâr, -e zyrtarë	(adj. m. & f.)	official
Shenime:		
me bā kurban (unë bāj kurban)	(v.)	to slaughter an animal as a sacrifice

Detyrë Shtëpije

1. There are rich and poor here.
2. Some mosques have two minarets.
3. This is the end of the book.
4. What kind of an entertainment is this!
5. My brother is very religious.
6. What are you preparing?
7. This is a government-building.
8. Which is the longest river in the U.S.A.?
9. I don't feel sorry for him!
10. There is much silver in these mountains.

1. Po, është shumë e vërtetë ajo që thoni; njeriu zakonisht nuk kënaqet kurr me ato që ka, por disa herë e tepron.
Tregohet se kishte pasë qenë njëherë një njeri shumë i pasun.....
2. A është përrallë, apo ngjarje kjo që po më tregoni tash?
Asht përrallë, por tregon sa shpirtkeq është njeriu nganjë herë. Kishte shumë tokë, shumë shtëpi e shumë punëtorë.
3. Kush, njeriu i pasun ?
Po. Ndër këta punëtorë kishte edhe një harap, që u-kujdesonte me u dërgue bukën bujqvet.
4. E kuptoj, shumë kohë më parë ka qenë zakon që i zoti t'u epte me hangër punëtorëve.
Një ditë, mbassi mbaroi shpërdamjen e bukës, tue u-këthye me kua, pa diçka që shëndritte.
5. Ku pa diçka që shëndritte ?
Në tokë; atëherë largoi dhën dhe gjet dy qypa plot me pare ari dhe një veg ari.
6. Me fjalë tjera, gjet një thesar.
Pa humbë kohë i ngarkoi mbi kua dhe porsa mrrijti në shtëpi lajmoi zotnin dhe së bashku i shkarkuen kuajt.
7. Pse e lajmoi zotnin ?
Sepse ishte shërbtuer besnik. Zotnija i premtoi gjymsën dhe e porositi mos t'i tregonte asnjë njeriu të gjallë.
8. Pse nuk duhet t'i kallxonte asnjë njeriu të gjallë ?
Duket se zotnija kishte në mend diçka të keqe dhe me të vërtetë pak kohë më vonë e helmoi harapin.
9. Natyrisht, që t'i merrte edhe gjymsën që i kishte premte.
A e shifni çka bëni zemra e keqe e një koprraci shpirtkeq ?

10. Ç'ngjau pasta j ?

Hapi lajmin që shërbtori kishte hikë, por pak kohë më vonë harapi doli lugat.

11. Ç'd.m.th. kjo ?

Kjo d.m.th. se harapi edhe mbas vdekjes, dukesh në shtëpi në formë të ndryshme. Filloi me bërë dame, tue u shtir tmerin njerëzvet të shtëpis.

12. Deri kur vazhdoi kjo gjë ?

Deri sa zotnija dhe njerzit e tij vdiqën të gjithë nga terrori.

13. Asht për t'ardhë keq për familjen e tij të pafajshme.

Thohet mandej se me pasunin e zotnis u-bërë jetimorja e parë e qytetit ku ai jetonte.

Lexim e Përkëthim

Kishte pasë qenë njëherë një tregtar shumë i pasun. Përveç tregtis së madhe që bënte, kishte edhe shumë pasun të patundëshme. Kishte bujq që punojshin për të. Kishte edhe një vneshtë të madhe, të cilën e mbikëqyrte vetë dhe e punonte me punëtorë me pagë ditore. Shtëpia kishte një lulishtë me gjithëfarë lulesh; mbrapa, kishte një kopsht barishtesh dhe një kopsht pemësh.

Përveç shërbtorëve tjerë, kishte edhe një harap. Ky u-kujdesonte me u çue bukën punëtorëve. Një ditë, kur po u çonte bukën punëtorëve, pa në dhë një gjë që shëndritte prej rrezet të diellit. I u-afrue vendit dhe, pa e largue mirë dhën që e mbulonte at send, e njofti se ishte ar. E mbuloi edhe një herë, vëni një shëj dhe vijoi udhëtimin. Kur u-këthye, e gjet vendin dhe filloi të gërmih me kazëm e bel, tue e largue dhën

me lopatë. Gjet një veg ari dhe dy qypa me pare ari. I futi ndër
thasë dhe i ngarkoi mbi kua. Porsa merrti në shtëpi, lajmoi
zotnin mbi thesarin që kishte gjetë. Kur e pa zotnija visarin
që kishte gjetë shërbtori i tij, mbet me gojë hapët. Menjherë
i premtoi gjymsën harapit dhe i ndihmoi me i shkarkue. E poro-
siti gjithashtu mos t'i kallxonte asnjë njeriu të gjallë.

Nuk shkoi shumë kohë dhe zotnija u-pendue për premtimin që
kishte bërë. E helmoi harapin dhe e vorroi n'ahrin e shtëpisë.
Zemra e keqe e një koprraci shpirtkeq, që nuk ngihesh me ato që
kishte, e shtyni me e mbytë shërbtorin besnik.

Hapi lajmin që shërbtori i kishte nikë dhe kështu mendoi
se me kaq puna u-mbyll.

Nuk shkoi shumë kohë dhe harapi doli lugat. Merrte gjithë-
farë formash; herë dukesh si planc e herë si hije. Kur njerzit
e shtëpisë uleshin me hangër, dikush e fikte dritën e kandilit.
Kurrë nuk shifesh; ndihesh vetëm fryma që shuente dritën.
N'ahër ndihesh tue u-derdhë vëna prej fuçivet. Shkojshin atje,
kontrollojshin gjithandej, por nuk shifshin ndokënd. Njerëzvet
të shtëpisë u kishte hyrë tmër. Zotnija, që e dinte nga rridhshin
këto, ishte bërë asht e lëkurë. As hantë, as pinte e as nuk mund
të flënte. Ishte ndërgjegja që nuk e lënte të qetë (rahat).

Një frikë e madhe u hynte të gjithëve, sidomos, kur ndigjo-
shin lodrën e harapit. Mbas mesnate ase në të gdhim ndihesh
lodra që i binte harapi. Fillonte larg dhe vazhdonte tue u-afrue
zhurma, si t'ishte njaty dhe pastaj prap largohesh.

Më në fund, nga frika e tmeri (terrori), të gjithë njerzit e shtëpisë vdiqën, një mbas një. Familja e tij e pafajshme dhe zotnija e paguen shtrëjt gjakun e harapit. Krejt ajo familje u-shfarue.

Në testamentin që gjetën, panë që shtëpinë dhe të gjithë pasurinë u a kishte lënë jetimave të qytetit,

Mbas vdekjes së tij, u-krijue n'at qytet jetimorja e parë.

P y e t j e

A kishte pasë qenë njëherë një tregtar shumë i pasun ? Kush kishte pasë qenë njëherë ? Çfarë tregtari kishte pasë qenë njëherë ? Përveç tregtisë së madhe që bënte, a kishte edhe shumë pasuri të patundëshme ? Kush kishte edhe shumë pasuri të patundëshme, përveç tregtisë së madhe që bënte ? Çka kishte tregtari i pasun, përveç tregtisë së madhe që bënte ? A kishte bujq që punojshin për të ? Kush kishte bujq që punojshin për të ? Kë kishte tregtari i pasun që punonte për të ? A kishte edhe një vneshtë të madhe, të cilën e mbikëqyrte vetë ? Çka kishte tregtari i pasun, të cilën e mbikëqyrte vetë ? A e punonte vneshtën me punëtorë me pagë ditore ? Çka punonte tregtari me punëtorë me pagë ditore ? A ishte e madhe shtëpia e tij ? Qysh ishte shtëpia e tregtarit ? A kishte shtëpia përpara një lulishtë me gjithëfarë lulesh ? Çka kishte shtëpia e tregtarit përpara ? Po mbrapa, a kishte një kopsht barishtesh e një kopsht pemësh ?

Çka kishte mbrapa, shtëpia e tregtarit ? Çfarë kopshtesh kishte
 mbrapa, shtëpia e tregtarit të pasun ? Përveç shërbtorëvet
 tjerë, a kishte edhe një harap ? Kush kishte edhe një harap,
 përveç shërbtorëvet tjerë ? A u-kujdesonte ky me u çue bukën
 e punëtorëvet ? Kush u-kujdesonte me u çue punëtorëvet bukën ?
 Për çka u-kujdesonte harapi ? Një ditë, kur po u çonte bukën
 punëtorëvet, a pa një gjë që shëndritte në dhë ? Ku e pa harapi
 gjën që shëndritte, ndërsa po u çonte bukën punëtorëvet ? Çka
 po u çonte harapi punëtorëvet ? A shëndritte prej rrezet të
 diellit gjëja që harapi pa në dhë, kur po u çonte bukën punëtorë-
 vet ? Prej se shëndritte gjëja që harapi pa në dhë, ndërsa po
 u çonte bukën punëtorëvet ? A i u-afrue vendit dhe pa e largue
 mirë dhën që e mbulonte at send, e njofti se ishte ar ? Kush i
 u-afrue vendit dhe pa e largue mirë dhën që e mbulonte at send,
 e njofti se ishte ar ? Çka ishte ajo gjë që pa harapi, kur po
 u çonte bukën punëtorëvet në vneshtë ? A e mbuloi edhe një herë,
 vëni një shëj dhe vijoi udhëtimin ? Çka bëni harapi mbassi e
 mbuloi sendin ? A e gjet vendin kur u-këthye ? Pse mufti me
 e gjetë vendin ? A filloi të gërmih me kazëm dhe bel, tue e
 largue dhën me lopatë ? Kush filloi të gërmih me kazëm dhe bel
 tue e largue dhën me lopatë ? Çka bëni harapi ? A gjet një veg
 ari dhe dy qypa me pare ari ? Çfarë vegu gjet harapi ? Çka
 tjetër gjet harapi ? A i futi ndër thasë dhe i ngarkoi mbi
 kuaj ? Çka futi harapi ndër thasë dhe i ngarkoi mbi kuaj ? Çka
 bëni harapi ? A e lajmoi zotnin porsa mrrijti në shtëpi, mbi

thesarin që kishte gjetë ? Kë lajmoi harapi mbi thesarin që
 kishte gjetë, pora merrti në shtëpi ? A mbet me gojë hapët
 zotnija, kur e pa visarin që kishte gjetë shërbtori i tij ? Kush
 mbet me gojë hapët, kur e pa visarin që kishte gjetë shërbtori
 i tij ? Çka pa zotnija që mbet me gojë hapët ? A i a premtoi me-
 njiherë gjysmën harapit dhe i ndihmoi me i shkarkue ? Kush i a
 premtoi menjherë gjysmën harapit dhe i ndihmoi me i shkarkue ?
 A e porositi gjithashtu mos t'i kallxonte asnjë njeriu të
 gjallë ? Kush e porositi mos t'i kallxonte asnjë njeriu të
 gjallë ? Qysh e porositi zotnija harapin ? A shkoi shumë kohë
 dhe zotnija u-pendue për premtimin që kishte bërë ? Sa kohë shkoi
 dhe zotnija u-pendue për premtimin që kishte bërë ? A e helmoi
 harapin dhe e vorroi n'ahrin e shtëpisë ? Kë helmoi zotnija dhe
 e vorroi n'ahrin e shtëpisë ? Ku e vorroi zotnija trupin e hara-
 pit ? A qe zemra e keqe e një koprraci shpirtkeq, që nuk ngihesh
 me ato që kishte, që e shtëyni me e mbytë shërbtorin besnik ? Kë
 shtëyni zemra e keqe me e mbytë shërbtorin e tij ? Çka e shtëyni,
 zemra e keqe zotnin me bërë ? A e hapi lajmin se i kishte hikë
 shërbtori ? Kush e hapi lajmin se i kishte hikë shërbtori ?
 A mendoi se me kaq puna u-mbyll ? Kush mendoi se me kaq puna
 u-mbyll ? Çka mendoi zotnija ? A shkoi shumë kohë dhe harapi doli
 lugat ? Kush doli lugat mbas pak kohe ? A merrte lugati gjithë-
 farë formash ? Çfarë formash merrte lugati ? A dukesh herë si
 planc e herë si hije ? Kush dukesh herë si planc e herë si hije ?
 Si dukesh harapi ? A e fikte dikush dritën e kandilit, kur

njerzit e shtëpis uleshin me hangër ? Kush u a fikte dritën e
 kandilit njerëzvet të shtëpis, kur uleshin me hangër ? A shifesh
 gjë ? Çka nuk shifesh ? A ndihesh vetëm fryma që shuente dritën ?
 Çka ndihesh që shuente dritën ? A ndihesh n'atër tue u-derdhë
 vëna prej fuçivet ? Ku ndihesh tue u-derdhë vëna ? A shkojshin
 atje e kontrollojshin gjithandëj, por nuk shifshin ndokënd ? Çka
 bájshin njerzit e shtëpis ? Kush ishte bā asht e lëkurë ? Pse
 ishte bā zotnija asht e lëkurë ? Si ishte bā zotnija që e dinte
 nga rridhshin këto ? A hante, a pinte dhe a mund të flënte
 zotnija ? Kush nuk hante, as pinte e as nuk mund të flënte ?
 A ishte ndërgjegja që nuk e lënte të qetë ? Kë nuk lënte rahat
 ndërgjegja ? Çka ishte që nuk e lënte rahat zotnin ? A u hýnte
 një frikë e madhe të gjithëve, kur ndigjojshin lodrën e harapit ?
 Kujve u hýnte një frikë e madhe, sidomos, kur ndigjojshin lo-
 drën e harapit ? Çka u hýnte njerëzvet të shtëpis, sidomos, kur
 ndigjojshin lodrën e harapit ? A i binte harapi lodrës mbas
 mesnate ase në të gdhim ? Kur ndihesh lodra e harapit ? A fi-
 llonte zhurma larg dhe vazhdonte tue u-afrue, si t'ishte njaty ?
 Mandej, a largohesh prap ? Çka largohesh mandej prap ? Mā në
 fund, a vdiqën, një mbas një, të gjithë njerzit e shtëpis ? Kush
 vdiq nga frika e tmeri ? Pse vdiqën, një mbas një, të gjithë
 njerzit e shtëpis ? A e paguen shtrëjt gjakun e harapit , zotni-
 ja dhe familja e tij e pafajshme ? Kush e pagoi shtrëjt gjakun e
 harapit ? Çka paguen shtrëjt zotnija dhe familja e tij e pafajsh-
 me ? A u-shfarue krejt ajo familje ? Cila u-shfarue krejt ? Në

testamentin që gjetën, a panë se shtëpin dhe të gjithë pasurin
u a kishte lënë jetimavet të qytetit? Kush u a kishte lënë
shtëpin dhe të gjithë pasurin jetimavet të qytetit? Ku e panë
se tregtari i pasun u a kishte lënë shtëpin dhe të gjithë pasu-
nin jetimavet të qytetit? A u-krijue n'at qytet jetimorja e
parë, mbas vdekjes së tij? Mbas vdekjes së kujt, u-krijue
jetimorja e parë n'at qytet? Çka u-krijue n'at qytet, mbas
vdekjes së tregtarit të pasun? Ku u-krijue jetimorja e parë,
mbas vdekjes së tregtarit të pasun?

F j a l u e r

ahër, ahri ahra, -t	(m.)	stable, cellar
ashë, -i eshtna, -t	(m.)	bone
me bā-dam (unë bāj dam)	(v.)	to damage, to harm
bel, -i bele, -t	(m.)	spade; waist
dam, -i dame, -t	(m.)	damage, harm
me u-derdhë (derdhët)	(v.)	to be spilled, to be shed
ditor, -e	(adj. m. & f.)	daily
me fikë (unë fik)	(v.)	to put out, to extinguish; to ruin
fuçi, -ja fuçi, -t	(f.)	barrel, drum

të gdhim, -it	(neuter)	dawn
me gërmihë (unë gërmih)	(v.)	to dig
gjithandej	(adv.)	everywhere, all over
gjithëfarë	(adj.)	all kinds of
harap, -i harapë, -t	(m.)	Negro
me helmue (unë helmoj)	(v.)	to poison
me hikë (unë hiki)	(v.)	to escape, to flee; to go, to leave
jetimore, jetimorja jetimore, -t	(f.)	orphanage
kazëm, kazma kazma, -t	(f.)	pick
koprrac, -i koprracë, -t	(m.)	a stingy person
me u-krijue (krijohet)	(v.)	to be created
lopatë, -a lopata, -t	(f.)	shovel; oar
lugat, -i lugetën, -t	(m.)	bogey, vampire
lulishtë, -a lulishta, -t	(f.)	garden, park
me mbikëqyrë (unë mbikëqyr)	(v.)	to supervise
me mbytë (unë mbys)	(v.)	to kill (except with a firearm), to slaughter; to sink; to flood

ndërgjegje, -a	(f.)	conscience
me u-ngi (unë ngihem)	(v.)	to be satisfied (especially from eating), to be satiated
njaty	(adv.)	right there
pagë, -a paga, -t	(f.)	wage
pastaj	(adv.)	then, afterwards
me u-pendue (unë pendohe)	(v.)	to regret, to repent
planc, -i planca, -t	(m.)	the stomach of an animal (especially of a quadruped)
me premtue (unë premtoj)	(v.)	to promise
qyp, -i qypa, -t	(m.)	earthen pot
rahat	(adj.)	comfortable; well off
rreze, rrezja rreze, -t	(f.)	ray, beam
shëj, -i shëje, -t	(m.)	mark, sign; target
shërbtuer, shërbtori shërbtorë, -t	(m.)	servant
me u-shfarue (unë shfarohem)	(v.)	to be wiped out, exterminated, annihilated
me shkarkue (unë shkarkoj)	(v.)	to unload; to land; to discharge, to exonerate

shpërdamje, -a	(f.)	see "shpërndamje"
shpirtkeq, shpirtkëqij	(adj. m. & f.)	wicked, malicious
shpirtkeqe, shpirtkëqija		
me shtf tmerin (unë shtij tmerin)	(v.)	to terrorize
me shty (unë shtyj)	(v.)	to push, to shovel; to urge, to instigate; to postpone, put off, adjourn
me shue (unë shuej)	(v.)	to put out, to extinguish; to wipe out; to quench
testament, -i testamente, -t	(m.)	will, testament
terror, -i	(m.)	terror
me u-tregue (unë tregohem)	(v.)	to be told, narrated; indicated, pointed out; to show oneself
thes, -i thasë, -t	(m.)	sack
thesar, -i thesare, -t	(m.)	treasure
veg, -u vegjë, -t	(m.)	loom
visar, -i visare, -t	(m.)	treasure
vneshtë, -a vneshta, -t	(f.)	vineyard
me vorrue (unë vorroj)	(v.)	to bury

Shenime:

me dalë lugat
(del' lugat)

to appear as a
bogey

me mbetë me gojë hapët
(unë jes me gojë hapët)

to be surprised, to
be dumbfounded

Detyrë Shtëpije

1. My conscience was bothering me.
2. I have become like a skeleton (bones and skin).
3. Thus we thought that the case was closed.
4. Why are people afraid when they enter a dark place?
5. Do you like to hear bad news?
6. Why did the ancient people keep the money in earthen pots?
7. How does a person feel when he is declared innocent?
8. What are bones used for?

1. Para se të hyjmë në klasë, më thuej çka ka ngjã sot në mëngjes në kazermën tuej.
2. Nga dritorja pashë tue u-ndalë para kazermës suej një autoambulancë dhe disa automobila.
3. Fol, si qe puna?
4. Çfarë shakaje ?
5. A nuk ndjeu gjã,ndërsa po i a lyejsh fytyrën me bojë ?
6. E mandej, çka ngjau ?
7. D.m.th. mendoj se i kishi bã diçka të keqe.
8. Kujt i rã taketukja ?
9. A u-vrã shumë ?
10. Për kët arsye paska ardhë autoambulanca !

Si e di ti se ka ngjã diçka?

Nga nji shaka doli nji fat-keqsi që gati qe tue u-bã serioze.

Posa mrrijtëm mbrâmë në kazermë, Aliu shkoi me fjetë dhe e zûni gjumi. Atëherë na menduem me i bã nji shaka.

I a-hoqëm batanit dhe i a zhyem fytyrën me bojë këpucësh.

Jo, sepse mbrâmë kemi qenë në fejesën e nji shoku dhe Aliu kishte pë pak mã shumë se zakonisht.

Kur u-zgjue Aliu, mbassi na pã tue qeshë, u-kujtue se ishim tue u-tallë me të.

Po. Atëherë, mbassi u-mat me na gjuejtë me këpucë, kapi nji taketuke dhe na gjuejti me të.

I rã Sotirit në bark.

Po, filloi t'i rrjedhi gjak, sepse kandi i prefët i tavllës së duhanit i a kishte shkye këmishën e natës dhe i kishte hý në mish.

Po, e thirri në telefon njani prej nesh. Erihën menjihërë edhe Gjyqtari Hetues, Prokurori i Shtetit dhe Komiseri i Policis.

11. Çka tha doktori ?

I tha se plaga nuk ishte e madhe dhe se nuk kishte asnjë rrezik.

12. Si do të përfundojë vallë çështja ?

Unë besoj se Sotiri do të kërkojë që të mbyllet çështja, mbassi të gjithë kemi pak faj.

13. Po, ka disa njerëz që shakat nuk i durojnë.

Dhe disa tjerë që shakat i bëjnë të rënda.

Lexim e Përkëthim

Aliu u-zgjue tue fërkue syt e tue shë. Shokët, mbassi i a kishin zhys fytyrën me bojë këpucësh, i a kishin hjekë batanit dhe kishte mbetë i zbuluem. U-mat me i gjuajtë me këpucët e tija, por ndërroi mendim. Kapi taketuken (tavllën e duhanit) dhe i gjuajti me të. Fatkeqsisht taketukja i ra njanit prej shokëvet në stomak. Prej dhimbës u-mblodh, tue zënë barkun me dorë dhe ra përmbys. Kandi i prefët i taketukes prej gatarje, kishte shkye këmishën e natës dhe kishte hy në mish. Gjaku filloi të rrjedhi rrëkajë. Shokut të plaguem i ra të fikët. Shokët u-trembën. Dikush kapi telefonin dhe thirri ambulancën e bashkis. E vënë shokun në një vig që kishte sjellë autoambulanca dhe e dërguen në spital. Kishin marrëjtë edhe Gjyqtari Hetues, Prokurori i Shtetit e bashkë me ta edhe Komiseri i Policisë.

Ata i filluen hetimet dhe mbajtën një proces verbal. Djelmt dëftuen se, natën përpara, kishin festue fejesën e njanit prej shokëvet. Festimi kishte shkue krejt mirë, plot këngë, pije e

lojëna dhe nuk kishte ndodhë as më e vogla grindje a mosmarrëveshtje. Shokët deklaruen se kishin dashë me u-tallë me Alin. Ndërsa flënte, i kishin vû mustakë me bojë këpucësh dhe i a kishin hjekë batanit.

Aliu, që në fillim ishte zemrue, pse nuk i kishte pëlqye ajo tallje, më vonë ishte pendue. I vinte keq për shokun e tij. Por ishte pak vonë me zhbë, atë që kishte bë. Ajo, që filloi si një shaka, kishte marrë një ngjyrë krejt serioze. Faji nuk ishte vetëm i Aliut.

Shokun, që kishin dërgue në spital do t'a operojshin. Megjithatë plaga nuk ishte e madhe, do t'i a pastrojshin dhe do t'i a qepshin. Shoku do të qëndronte në spital vetëm pak ditë dhe kishte kërkuë që çashtja të mbyllesh.

P y e t j e

A u-zgjue Aliu tue fërkue shtë e tue shë ? Aliu u-zgjue tue fërkue shtë e tue bë çka tjetër ? Kush i a kishte zhye fytyrën Aliut ? Kush i a kishte hjekë batanit ? Mbassi i a kishin zhye fytyrën me bojë këpucësh, a i a kishin hjekë shokët batanit ? Çka i kishin hjekë shokët që kishte mbetë i zbuluem Aliu ? A u-mat me i gjuejtë me këpucët e tija, por ndërroi mendim ? Kë desh me gjuejtë me këpucët e tija, por ndërroi mendim ? Çka desh të bënte Aliu para se të ndërronte mendim ? A e kapi taketuken dhe i gjuejti me të ? Me çka i gjuejti shokët Aliu ? Çka bëni

Aliu ? A i ra njanit prej shokëvet në stomak, fatkeqsisht ? Ku
 i ra taketukja njanit prej shokëvet ? A u-mblodh shoku prej
 dhimbës, tue zënë barkun me dorë dhe ra përmbys ? Çka zë me dorë
 ai ? Pse u-mblodh ? Qysh ra ? A i a kishte shkye këmishën dhe
 kishte hÿ në mish, kandi i prefët i taketukes prej gastarje ?
 Çka kishte, bë kandi i prefët i taketukes prej gastarje ? Ku
 kishte hÿ kandi i prefët i tavllës së duhanit mbassi i a kishte
 shkye këmishën ? Cila pjesë e tavllës së duhanit i a kishte shkye
 këmishën dhe i kishte hÿ në mish ? Prej se ishte tavlla e duha-
 nit ? A filloi të rrjedhi gjaku rrëkajë ? Qysh filloi të rrjedhi
 gjaku ? A i ra të fikët shokut të plaguem ? Çka i ngjau shokut
 të plaguem ? A u-trembën shokët ? Cilët u-trembën ? A e kapi
 dikush telefonin dhe thirri ambulancën e bashkis ? Çka bëni di-
 kush ? Cilën ambulancë thirri dikush ? A e vënë shokun në një
 vig, që kishte sjellë autoambulanca dhe e dërguen në spital ?
 Kë vënë në një vig, që kishte sjellë autoambulanca ? Çka kishte
 sjellë autoambulanca ? Kë dërguen në spital ? A kishin mrrijtë
 edhe Gjyqtari Hetues dhe Prokurori i Shtetit ? Kush tjetër
 kishte mrrijtë bashkë me ta ? Bashkë me kë kishte mrrijtë edhe
 Komiseri i Policisë ? A kishin ardhë me e hetue ngjarjen ? Çka
 kishin ardhë me bë ? A i filluen hetimet ? Çka filluen ? A
 mbajtën një proces verbal ? Çka mbajtën ? A diftuen djelmë se,
 natën përpara, kishin festue fejesën e njanit prej shokëvet ?
 Çka diftuen djelmë se kishin bë, natën përpara ? Fejesën e kujt
 kishin festue, natën përpara ? A kishte shkue festimi krejt mirë ?

A kishte shkue festimi plot këngë, pije e lojëna ? Si kishte
 shkue festimi ? Çka kishte shkue plot këngë, pije e lojëna ?
 A kishte ndodhë ndonji grindje a mosmarrëveshje ? Çka nuk
 kishte ndodhë ? A deklaruen shokët se kishin dashë me u-tallë
 me Alin ? Me kë kishin dashë me u-tallë shokët ? Çka deklaruen
 shokët ? A i kishin vë mustakë me bojë këpucësh ndërsa ai flën-
 te ? Çka i kishin vë, me bojë këpucësh, ndërsa ai flënte ? A i
 a kishin hjekë edhe batanit ? Çka i kishin hjekë ? A ishte
 zemrue në fillim Aliu ? A ishte pendue më vonë ? A i kishte
 pëlqye ajo tallje ? Aliu, që në fillim ishte zemrue, a ishte
 pendue më vonë ? A ishte zemrue në fillim sepse nuk i kishte
 pëlqye ajo shaka ? Pse ishte zemrue në fillim Aliu ? Çka nuk i
 kishte pëlqye Aliut ? A i vinte keq për shokun e tij ? Pse
 ishte pendue më vonë ? A ishte pak vonë me zhbë, atë që kishte
 bë ? Çka ishte pak vonë me zhbë ? Çka kishte bë Aliu ? A kishte
 marrë një ngjyrë krejt serioze ajo, që filloi si një shaka ?
 Çka kishte marrë një ngjyrë krejt serioze ? A ishte vetëm faji
 i Aliut ? I kujt ishte faji ? A do t'a operojshin shokun, që e
 kishin dërgue në spital ? Çka do t'i bëjshin shokut, që e ki-
 shin dërgue në spital ? Kush do t'a operonte shokun, që e kishin
 dërgue në spital ? A do t'i a pastrojshin plagën doktorat ? A
 do t'i a qepshin plagën ? Çka do t'i bëjshin, megjithëqë plaga
 nuk ishte e madhe ? A do të qëndronte në spital vetëm pak ditë ?
 Kush do të qëndronte në spital vetëm pak ditë ? Kush i kishte
 thënë se do të qëndronte në spital vetëm pak ditë ? A kishte

kërkue që të mbyllesh çashtja? Kush kishte kërkue që çashtja të mbyllesh? Çka kishte kërkue shoku i plaguem? A ju ka rënë të fikët ndonji herë? Kujt nuk i ka rënë fikët kurr? Sa kande ka kjo tryezë? Cila tryezë ka katër kande? Kush e ka zhjerrë librin? Çka kam zhjerrë unë?

Fjaluar

autoambulancë, -a autoambulanca, -t	(f.)	ambulance
bashkë, -ja bashkë, -t	(f.)	city hall
bojë këpucësh	(f.)	shoe polish
me dëftue (unë dëftoj)	(v.)	to tell, narrate; to show, indicate, point out
me durue (unë duroj)	(v.)	to stand (endure); to be patient
festim, -i festime, -t	(m.)	celebration
me fërkue (unë fërkoj)	(v.)	to rub
gastare, gasarja gastare, -t	(f.)	glass (material); pieces of broken glass
gjyqtar hetues	(m.)	coroner
hetim, -i hetime, -t	(m.)	investigation
kand, -i kande, -t	(m.)	corner, angle

komiser, -i komiserë, -t	(m.)	chief (of police)
komiser policije	(m.)	chief of police
me lye (unë lyej)	(v.)	to paint; to spread (butter, etc.)
me u-matë (unë matem)	(v.)	to aim; to be measured
mosmarrëveshtje, -a mosmarrëveshtje, -t	(f.)	disagreement, misunderstanding
mustak, -u mustakë, -t musteqe, -t	(m.)	mustache
me ndërrue mendim (unë ndërroj mendim)	(v.)	to change one's mind
me operue (unë operoj)	(v.)	to operate on (surg.)
me pasë faj (unë kam faj)	(v.)	to be at fault; to be blamed
me përfundue (unë përfundoj)	(v.)	to conclude, end
i, të plaguem e, të plagueme	(adj. m. & f.)	wounded
me qepë (unë qep)	(v.)	to sew, stitch
rrëkajë	(adv.)	gushing; pouring down
stomak, -u	(m.)	stomach
me shye (unë shkyej)	(v.)	to tear, rip
taketuke, taketukja taketuke, -t	(f.)	ash tray

tavllë, -a tavllë, -t	(f.)	ash tray; backgammon
--------------------------	------	----------------------

tavllë duhani	(f.)	ash tray
---------------	------	----------

me u-trembë (unë trembem)	(v.)	to get scared, to be frightened
------------------------------	------	------------------------------------

i, të zbuluem e, të zbulueme	(adj. m. & f.)	uncovered, discovered; revealed, disclosed
---------------------------------	----------------	--

me zhba (unë zhba)	(v.)	to undo
-----------------------	------	---------

me zhye (unë zhyej)	(v.)	to dirty, soil, foul, smear
------------------------	------	--------------------------------

Shenime:

me bā operacion (unë bāj operacion)	(v.)	to operate on
--	------	---------------

me u-bā operacion (unë bāhem operacion)	(v.)	to be operated on
--	------	-------------------

Si qe puna?

What happened?

kishte marrë një ngjyrë krejt serioze

had become a serious
matter

me (i) ra të fikët (mue më bje të fikët)	(v.)	to faint
---	------	----------

to faint

Detyrë Shtëpije

1. He began to rub his arm.
2. My face was covered with perspiration.
3. I have a pain in the abdomen.
4. I got frightened when I saw him on a stretcher.
5. She was badly wounded in the stomach.

6. I didn't want to soil the wall.
7. Where is the district attorney's office?
8. The judge came a little late..
9. Did you measure this room?
10. The Town-Hall and the Police Department are in the same building.

1. A e dini në se duhet të ndërrojmë tren në kufi ?
2. Do të shkoj në Belgrad për të vizituar Panairin Ndërkombtar.
3. Jam përfaqësues për të gjithë Shqipërinë për disa maquina e vegla bujqësore si traktora, parranda etj.
4. Në Durrës, por kam degë pothuaj në të gjitha qytetet e Shqipërisë; ajo e Beratit është më e rëndësishmja.
5. Sepse atje maqinat bujqësore shiten më shumë.
6. Sidomos atje, plugjet primitive kanë filluar të zëvendësohen me maquina bujqësore moderne.
7. Sa mirë që m'a kujtuet: duhet të rregulloj cingaret.
8. Nuk më kujtuet! Kam shumë paqeta me cingare dhe nuk më mjaftojnë të gjithë xhepat.
9. Po t'i lë në valixhe do të m'i shofin nëpunësit e doganës dhe do të m'i konfiskojnë.

Po, duhet t'a vazhdoni udhëtimin me tren jugosllav. Në cilin qytet të Jugosllavis do të shkoni ?

A mos jeni tregtar ?

Ku e keni zyrën qendrore të përfaqësimit ?

Pse është më e rëndësishmja ?

Ashtu duhet të jetë; harrova se Berati është në zonën e Myzeqës, fusha më e madhe dhe më pjellore e gjithë Shqipërisë.

Jeni tue i u-sfrue kufinit; bëni mirë t'i ulni poshtë valixhet.

Pse, a nuk i keni rregulluar kur u-nisët ?

A s'keni vend në valixhe ?

S'ka arsye pse të ju a konfiskojnë në qoftë se pagueni taksën doganore.

10. Pikërisht për këtë arsye jam në hall, sepse nuk dua të paguej taksën doganore.

Me fjalë tjera, cingaret doni t'i nxirni kontrabandë!

11. Prandej, a mund të m'i merrni këto njizet paqeta cingare dhe të m'i këttheni kur t'a kalojmë kufin?

Pse jo, por fatkeqsisht nuk mund të ju a këtthej më.

12. Pse nuk mund të m'i këttheni?

Sepse jam Inspektor Dogane! Bile, kur të mrrijmë në doganë, do të flasim edhe për cingaret që kenë ndër xhepa!

Lexim e Përkëthim

Treni që shkonte për Jugosllavi po i avitesh kufinit. Vasili, që po udhëtonte në klasë të parë, nxori prej dy valixhevet të tija shumë paqeta cingare dhe i futi ndër xhepa. Mirëpo, për fat të keq, Vasili kishte më pak xhepa se paqeta cingare; prandej i u-drejtue një zotnije, i cili ishte i vetmi shok udhëtimi në atë vagon, dhe i tha se ishte në hall të madh mbasi nuk dinte ku t'i fute të gjitha paqetat. Zotnija, mbasi e shikoi me çudi, i u-përgjegj se nuk e merrte vesht pse ishte në hall. Atëherë Vasili i spiegoi se ndër xhepa kishte fute paqeta me cingare shumë të mira dhe se i kishin mbetë ndër valixhe paqeta tjera, me cingare edhe më të mira.

Zotnija ende nuk e kuptonte se ku donte me dalë shoku i tij i udhëtimit dhe i a priti: "Gëzohem shumë", Vasili, tue buzëqeshë, vazhdoi tue thënë se cingaret ndër valixhe nuk ishin të sigurta e, me siguri, dogana do t'i a konfiskonte të gjitha.

Kët rradhë zotnija e mori vesht fare mirë hallin e Vasilit, por me gjithë atë la me kuptue edhe një herë se nuk e kishte të qartë çashtjen e xhepave, të valixhevet dhe të cingarevet, prandaj i u-lut të spiegehesh më mirë.

Vasili, tue shikue cingaret dhe tue fshë, i vëni në dukie zotnis se nuk dishronte të paguente taksën doganore dhe se e vetmja mënyrë për t'i shpëtue taksës ishte që zotnija të kishte mirësin t'i a merrte një njizet paqeta cingare e t'i fshehte ndër xhepa e t'i a këthente kur të kalojshin kufinin.

Atëherë zotnija i u-përgjegj se do t'i a merrte me gjithë qejf cingaret, porse, fatkeqsisht, nuk mund t'i a këthente më.

Vasili i çuditun pyeti: "Pse?"

"Sepse jam Inspektor Dogane" i u-përgjegj shoku i udhëtimit.

P y e t j e

A po i avitesh kufinit treni që shkonte për Jugosllavi ? Treni që shkonte për ku po i avitesh kufinit ? A po udhëtonte Vasili në klasë të parë ? Kush ishte tue udhëtue në klasë të parë ? Në cilën klasë ishte tue udhëtue Vasili ? A nxori Vasili prej dy valixhevet të tija shumë paqeta cingare dhe i futi ndër xhepa ? Kush nxori prej dy valixhevet të tija shumë paqeta cingare dhe i futi ndër xhepa ? Prej ku nxori Vasili shumë paqeta cingare dhe i futi ndër xhepa ? Sa paqeta cingare nxori Vasili prej dy valixhevet të tija ? Ku i futi Vasili paqetat që nxori nga valixhet e tija ? Për fat

të keq, a kishte Vasili më pak xhepa se paqeta cingare ? Kush kishte më pak xhepa se paqeta cingare ? A i u-drejtue një zotrije tue i thënë se ishte në hall të madh ? Kujt i u-drejtue Vasili tue i thënë se ishte në hall të madh ? Në çfarë halli ishte Vasili ? A ishte zotnija i vetmi shok udhëtimi n'at vagon ? Sa shokë udhëtimi kishte Vasili në vagon ? A i tha edhe se nuk dinte ku t'i futte të gjitha paqetat ? Kush i tha shokut t'udhëtimit se nuk dinte ku t'i futte të gjitha paqetat ? Çka i tha Vasili shokut t'udhëtimit ? Kujt i tha Vasili se nuk dinte ku t'i futte të gjitha paqetat ? A i u-përgjegj zotnija, mbassi e shikoi me çudí, se nuk e merrte vesht pse ishte në hall ? Kujt i u-përgjegj zotnija se nuk e merrte vesht pse ishte në hall ? Qysh i u-përgjegj zotnija Vasilit, mbassi e shikoi me çudí ? Atëherë, a i spiegoi Vasili se ndër xhepa kishte futë paqeta me cingare shumë të mira ? Çka i spiegoi Vasili Zotnís ? Ku kishte futë Vasili paqeta me cingare shumë të mira ? Çfarë cingaresh kishte futë Vasili ndër xhepa ? Po paqetat që kishin mbetë ndër valixhe, a ishin me cingare edhe më të mira ? Paqeta me çfarë cingaresh i kishin mbetë Vasilit ndër valixhe ? Ku i kishin mbetë Vasilit paqeta me cingare edhe më të mira se ato që kishte futë ndër xhepa ? A e kuptoi zotnija se ku donte me dalë shoku i tij i udhëtimit ? Kush nuk e kuptonte ende se ku donte me dalë shoku i tij i udhëtimit ? Çka nuk kuptonte ende zotnija ? A i a priti : "Gëzohem shumë" ? Kush i a priti : "Gëzohem shumë" ? Qysh i a priti zotnija ? Vasili, tue buzëqeshë, a vazhdoi tue thënë se

cingaret ndër valixhe nuk ishin të sigurta ? Kush tha, tue buzë-
 qeshë, se cingaret ndër valixhe nuk ishin të sigurta ? Çka vazhdoi
 tue thënë Vasili ? Cilat cingare nuk ishin të sigurta ? A tha edhe
 se me siguri dogana do t'i a konfiskonte të gjitha ? Kush do t'i
 a konfiskonte Vasilit të gjitha cingaret ? Çka do të bënte dogana ?
 Çka do t'i konfiskonte dogana Vasilit ? A e mori vesht zotnija kët
 herë hallin e Vasilit ? Kush e mori vesht kët rradhë hallin e Va-
 silit ? Çka mori vesht fare mirë kët rradhë zotnija ? Por, a la
 me kuptue edhe një herë se nuk e kishte të qartë çështjen e xhe-
 pavet, të valixhevet e të cingarevet ? Kush la me kuptue se nuk
 e kishte të qartë çështjen e xhepavet, të valixhevet dhe të cinga-
 revet ? Çka la me kuptue zotnija ? Prandej, a i u-lut Vasilit që
 të spiegehesh më mirë ? Kujt i u-lut zotnija të spiegehesh më
 mirë ? Vasili, tue shikue cingaret dhe tue fshë, a i vëni në dukje
 zotnias se nuk dishronte të paguente taksën doganore ? Çka vëni në
 dukje Vasili ? Cilën taksë nuk donte të paguente Vasili ? Çka nuk
 donte të bënte Vasili ? A vazhdoi tue thënë se e vetmja mënyrë për
 t'i shpëtue taksës ishte që zotnija t'i a merrte një njizet paqe-
 ta cingare ? Cila ishte e vetmja mënyrë për t'i shpëtue taksës do-
 ganore ? Për t'i shpëtue Vasili cilës taksë, zotnija duhet të
 merrte një njizet paqeta cingare ? Çka duhet të bënte zotnija që
 Vasili t'i shpëtonte taksës ? A i u-lut që t'i a kërcente kur të
 kalojshin kufinin ? Çka duhet t'i kërcente zotnija Vasilit kur të
 kalojshin kufinin ? Kur duhet t'i a kërcente zotnija cingaret Va-
 silit ? Atëherë, a i u-përgjegj zotnija se do t'i a merrte cingaret

me gjithë qejf, porse, fatkeqsisht, nuk mund t'i a këthente më?
 Si i u-përgjegj zotnija Vasilit? Çka do t'i merrte zotnija Vasi-
 lit? Çka nuk mund t'i këthente më? A pyeti Vasili, i çuditun:
 "Pse"? Si pyeti Vasili, i çuditun? Qysh ishte Vasili kur pyeti:
 "Pse"? A i u-përgjegj shoku i udhëtimit: "Sepse jam Inspektor
 Dogane"? Qysh i a priti shoku i udhëtimit? Çfarë detyre kishte
 zotnija që po udhëtonte në të njëjtin vagon me Vasilin?
 Kush i avitet tryezës kur do me hangër? Çka bëni ju kur doni me
 hangër? A punohet toka me parmendë? Me çka punohet toka? Cilët
 e punojnë tokën me traktora? Me çka e punojnë disa bujq tokën?
 A kanë Shtetet e Bashkueme përfaqësues në Shqipëri? Ku s'kanë
 përfaqësues Shtetet e Bashkueme? A është toka e Kalifornisë
 pjellore? Toka e cilit shtet është mjaft pjellore? Në sa zona
 është i ndamë Los Angeles-i? Cili qytet është i ndamë në shumë
 zona?

Fjaluer

me u-avitë (unë avitem)	(v.)	to approach, get closer
me buzëqeshë (unë buzëqesh)	(v.)	to smile
çudi, -ja çudi, -t	(f.)	surprise, astonishment, wonder
i, e, të çuditun të çudituna	(adj. m. & f.)	surprised, astonished

me u-drejtoe
(unë drejtohem)

(v.)

to straighten out;
to turn to (usually
for help); to be
headed for

për fat të keq

(adv.)

unfortunately

fatkeqsisht

(adv.)

unfortunately

me fshehë
(unë fsheh)

(v.)

to hide, conceal

inspektor, -i
inspektora, -t

(m.)

inspector

jugosllav, -e
jugosllavë

(adj. m. & f.)

Yugoslav

Jugosllavi, -ja

(f.)

Yugoslavia

me konfiskue
(unë konfiskoj)

(v.)

to confiscate

kontrabandë, -a
kontrabanda, -t

(f.)

contraband

kurthë, -a
kurtha, -t

(f.)

trap

i, të ndamë
e, të ndame

(adj. m. & f.)

divided, separated

panair, -i
panaire, -t

(m.)

fair (competitive
exhibition)

parmendë, -a
parmenda, -t

(f.)

plough

me pasë mirësin
(A'keni mirësin?
A do të kishi mirësin?)

(v.)

Would you be so kind?

përfaqësim, -i

(m.)

representation

plug, -u
plugje, -t

(m.)

plough

primitiv, -e
primitivë

(adj. m. & f.)

primitive

me spiegue
(unë spiegoj)

(v.)

to explain

me u-spiegue
(unë spiegohem)

(v.)

to explain oneself,
to be explained

me u-shitë
(unë shitem)

(v.)

to be sold

taksë doganore

(f.)

customs duty

traktor, -i
traktora, -t

(m.)

tractor

me ulë
(unë ul)

(v.)

to lower

i vetmi, të vetmit

(m.)

the only one, unique

e vetmja, të vetmet

(f.)

the only one, unique

Shenime:

bani mirë të ...

you had better ...

nuk kuptonte se ku donte me dalë

he didn't know what
he was driving at

me nxjerrë kontrabandë
(unë nxjerr kontrabandë)

(v.)

to smuggle out

me futë kontrabandë
(unë fus kontrabandë)

(v.)

to smuggle in

këtë radhë

this time

i vëni në dukje

he brought to his
attention

me lënë me kuptue
(unë lë me kuptue)

(v.)

to imply

Detyrë Shtëpije

1. How many suitcases will you take with you?
2. Have you ever gone outside the U.S. boundaries?
3. What kind of people try to smuggle certain things outside of the country?
4. Will you be so kind as to give me a cigarette?
5. When are you going to return me the book?
6. Do you understand why this is so?
7. He brought the matter to my attention.
8. Myzeqe is located in the central part of southern Albania.
9. Do you know how much this house was sold for?
10. Come a little closer to the table, please.

1. Si ju quejnë ?
2. Nga jeni ?
3. Pse keni ardhë në New York ?
4. Në cilin hotel keni rënë ?
5. A keni folë në hotel me ndonjë njeri, përveç portierit ?
6. Ku shkulet me automobil ?
7. E diç çfarë lokali është. Me kë u-shoqnuet aty ?
8. A e dini ku banon ?
9. Me tregoni çka keni folë me vajzën.
10. Dhe se kishi me vete shumë të holla; a është e vërtetë ?
11. Gjatë kohës që ishi së bashku në lokal, a e patë vajzën tue folë me ndokënd ?
12. Mos u-bëni marak. Vazhdoni, ç'ngjau mandej ?

Fred Smith.

Nga Oklahoma City.

Jam kështye dje mbasdreke nga Koreja, mbas tri vjetësh shërbimi ushtarak.

Në hotelin Walcott, në rrugën e 31-të.

Jo. Porsa merrfjta aty shkova në banjë me u-lë dhe mbassi u-rrova shkova e mora një automobil me qirë.

Shkova në një lokal këcimi me emrin Commodore.

Me një vajzë blonde; më tha se quhej Rose.

Jo. E përçolla në shtëpi, por nuk i vëna mend rrugës; ishem i hutuem nga ngjarja.

I tregova mbi jetën në Korë, i thash se atje s'kam pasë rasë me u-dëfrye dhe...

Po, ashtu është; i tregova edhe sa: 760 dollarë.

Jo, por u-çue nga tryeza dy herë. Mos mendoni keq për vajzën, sepse...

Kur u-mbyll lokal i hypëm në automobil dhe shkua në një zonë pak t'errët, në periferi të qytetit.

13. Sa kohë kishte që ishi aty, para se t'u-dukte grabitsi ?

Nja dhjetë minuta. Papritmas një burrë i maskuem m'u-kërcënua me revolver që t'i dorëzojshëm të gjitha të hollat që kishem në xhep.

14. Po pasta j ?

Pasta j hoqi nga gishti i vajzës një unazë me një xhevahir dhe hiku.

15. Kush ju porositi me ardhë ke unë ?

Askush. Adresën tuej e pashë në librin e telefonave të faqen e detektivave të privatë.

16. Do të ju thërras unë nesër; për tash, mos u-bani marak!

Si urdhënoni, Zotni. Ju falem nderit.

Lexim e Përkëthim

Një detar u kthye n'atdhe prej Lindjes së Largë. Zbriti në New York dhe mbassi kishte qenë larg qytetnimit për më se tri vjetë, vendoi me kaluar nja dy a tri ditë në këtë qytet të famëshëm para se t'u-niste për n'Oklahoma, ku banojshin prindët e vet.

Mori një dhomë në një hotel të mirë dhe mbassi u-rrue dhe bëri një banjë, doli me bërë qejf. Shkoi në një lokal këcimi ku u-njoft me një vajzë flokverdhë dhe të bukur. Mbassi këcyen dhe pinë, deri afër mesnatës, detari i u-lut vajzës që t'a lejonte me e shoqëruar deri në shtëpi dhe vajza e pranoi propozimin e tij. Gjatë mbrames, detari i kishte kallxuar vajzës se, për tri vjetë të gjata nuk kishte pasë rasë me u-dëfrye dhe se kishte rrejtë shumë të holla, të cilat i kishte me vete. Kur u-mbyll lokal,

vajza dhe detari hypën në një automobil, që ky kishte marrë me qira. Mbassi u-larguen pak, detari e ndaloj automobilin dhe fillimisht bë dashuri me vajzën. Por nuk shkoj shumë kohë e pa pritë e pa kujtues, një burrë i maskuem i a vëni detarit revolve- rin në brinjë tue i thënë t'i a dorëzonte të gjitha të hollat, menjherë. Ky, tue e pa veten ngusht, s'pat çka me bë dhe i a dorëzoi. Grabitsi mori edhe nga vajza një unazë ari me një xhevahir të madh, që ajo kishte në gisht, dhe u-zhduk. Kështu detari i shkretë mbet pa asnjë lek në xhep.

Qoi vajzën në shtëpi dhe pa humbë kohë thirri në telefon një detektiv privat. Detektivi, megjithëqë kishte qenë tue fjetë, pat dhimbë për të dhe i tha të shkonte menjherë në shtëpi të tij. Detari i a spiegoi ngjarjen prej fillimit deri në mbarim tue e përshkrua, sa mufti, burrin që i a kishte grabitë të 760 dollarët dhe vajzën, e cila kishte pasë rasë, gjatë mbrames, me i pa ato të holla. Detektivi e siguroi detarin se do të bënte çka ishte e mundur për t'a gjetë grabitsin.

Të mërkurës, detektivi që ishte një burrë i fortë dhe i trashë nga trupi, por i hollë nga mendja, shkoj në lokalin ku kishte qenë detari dhe bëni pikërisht çka kishte bë detari natën përpara. Gjeti vajzën dhe simbas përshkrimit edhe grabitsin, dhe pa se vajza kishte në gisht një unazë me një xhevahir të madh. Gjatë mbrames e pa vajzën tue folë, një dy herë, me grabitsin dhe e kuptoi se ajo ishte një bashkëpunëtore e tij.

U-mbyll lokali, detektivi e mori vajzën në veturë të

vet dhe mbassi u-larguen pak u-ndaluen me bā dashunī. Por detekti-
vi i mbante sūt çelē për grabitsin mbassi ishte i sigurtē se do
t'u-dukte shpejt. Gjatē mbrāmes, me qëllim, i kishte thānē vajzēs
se kishte me veje mā shumë se 2000 dollarē.

Nuk shkoi shumë kohē dhe grabitsi u-duk dhe desh me bā me
detektivin po atē që kishte bā me detarin; dhe kur grabitsi i a
mori portofolin detektivit dhe desh me i a marrē unāzēn vajzēs,
detektivi, me një shpejtēsī tē madhe, i a kapi grabitsit dorēn
qē mbante revolverin dhe e detyroi t'a hudhte në tokē. Mbassi u
a lidhi duert tē dyve, i a dorëzoi Policis.

Ndër xhepat e grabitsit u-gjetēn tē 760 dollarēt, tē cilēt
Policija i a kētheu marinarit dhe e porositi që një herē tjetēr
t'ishte mā i kujdesshēm me njerēz tē panjoftun e sidomos me
blonde që e kanë qendrēn ndër lokale publike.

P y e t j e

A u-kēthye një detār n'atdhē prej Lindjes sē Largme ? Ku u-kēthye
njē detār prej Lindjes sē Largme ? Kush kishte qenē larg qytetnī-
mit për mā se trī vjetē ? Për sa vjetē kishte qenē larg qytetnīmit
detari ? A vendoi detari me kalue një a trī ditē në New York ?
Kush vendoi me kalue një a trī ditē në New York ? Ku banojshin
prindēt e tij ? Kush do t'u-niste për Oklahoma, mbassi tē kalon-
te një a trī ditē në N.Y. ? Kush mori një dhomē në një hotel
tē mirē ? Çka bëni detari ? A u-rrue dhe bëni një banjē detari,
para se tē dilte me bā qejf ? Kush shkoi në një lokal këcimi ?

Ku shkoj detari ? Kush u-njoft me një vajzë flokverdhë dhe të
 bukur ? Me kë u-njoft detari ? Si ishte vajza me të cilën
 u-njoft marinari ? Me kë këceu dhe piu detari, deri afër mesna-
 tës ? Çka bënte detari dhe vajza, deri afër mesnatës ? Kush i
 u-lut vajzës që t'a lejonte me e shoqëru deri në shtëpi ? Kujt i
 u-lut detari që t'a lejonte me e shoqëru deri në shtëpi ? A e
 pranoi vajza propozimin e tij ? Kush e pranoi propozimin e deta-
 rit ? Çka pranoi vajza ? A i kishte treguar detari vajzës, gjatë
 mbrames, se, për tri vjetë të gjata, nuk kishte pasë rasë me
 u-dëfrye ? Çka i tregoi detari vajzës ? A kishte shumë të holla
 me vete detari ? Kush kishte shumë të holla me vete ? A hypën në
 një automobil vajza dhe detari, kur u-mbyll lokali ? Cilët hypën
 në një automobil ? Ç'bënë vajza dhe detari, kur u-mbyll lokali ?
 A e kishte marrë me qira automobilin detari ? Çka kishte marrë
 me qira detari ? Kush filloi me bë dashuri me vajzën ? Me kë
 filloi me bë dashuri detari ? A i a vëni revolverin në brinjë, pa
 pritë e pa kujtue, një burrë i maskuem ? Kush i a vëni detarit
 revolverin në brinjë, pa pritë e pa kujtue ? Çka i ngjau detarit,
 pa pritë e pa kujtue ? A i tha burri i maskuem detarit t'i a
 dorëzonte të hollat menjëherë ? Çka i tha burri i maskuem detarit ?
 A e pa veten, ngusht detari ? Qysh e pa veten detari ? A pat çka
 me bë ? A i a mori grabitsi vajzës unazën ? Kujt i a mori gra-
 bitsi unazën ? A kishte unaza një xhevahir të madh ? Kush e pat
 unazën në gisht ? Ku e kishte vajza unazën ? A u-zhduk grabitsi
 me të hollat dhe unazën ? Çka bëni grabitsi ? Kush mbet pa asnjë

lek në xhep ? Kush e çoi vajzën në shtëpi ? Kë çoi detari në shtëpi ? A thirri në telefon një detektiv privat pa humbë kohë ? Çka bëri detari, pa humbë kohë ? A kishte qenë tue fjetë detektiv ? Kush kishte qenë tue fjetë ? Çka kishte qenë tue bërë detektiv ? A pat dhimbë detektiv për detarin ? Kush pat dhimbë për detarin ? Kush i tha marinarit të shkonte menjëherë në shtëpi të tij ? A i a spiegoi detari ngjarjen detektivit, prej fillimit deri në mbarim ? Kush i a spiegoi ngjarjen detektivit, prej fillimit deri në mbarim ? A i a përshkroi, sa mujt, burrin e maskuem që i a kishte grabitë të 760 dollarët ? Kush i a përshkroi, sa mujt, burrin e maskuem që i a kishte grabitë të 760 dollarët ? A i a përshkroi edhe vajzën ? Kush e siguroi detarin se do të bënte çka ishte e mundur për t'a gjetë grabitsin ? A shkoi detektiv të nesërmen në lokalin ku kishte pasë qenë detari ? Çka bëri detektiv të nesërmen ? A ishte detektiv një burrë i fortë dhe i trashë nga trupi, por i hollë nga mendja ? Çfarë burri ishte detektiv ? A bëri detektiv tërë atë që kishte pasë bërë detari natën përpara ? Kush bëri po atë që kishte pasë bërë detari natën përpara ? A e gjet detektiv, sipas përshkrimit, vajzën dhe grabitsin ? Kë gjet detektiv ? A kishte vajza në gisht një unazë me një xhevahir të madh ? Çka bëri detektiv në gishtin e vajzës ? A e pa detektiv vajzën tue folë me grabitsin, gjatë mbrames ? Me kë e pa detektiv vajzën tue folë ? A e kuptoi detektiv se vajza ishte bashkëpunëtorja e grabitsit ? Çka kuptoi detektiv ? A e mori vajzën në veturë të vet detektiv,

kur u-mbyll lokali ? Ç'bani detektivit kur u-mbyll lokali ? A
 u-ndalua detektivit me bā dashunī me vajzën, mbassi u-larguen
 pak ? Ç'bani detektivit mbassi u-larguen pak ? Kush i mbante sÿt
 çelë për grabitsin ? Si i mbante detektivit sÿt ? A ishte i si-
 gurtë detektivit se do t'u-dukte shpejt grabitsi ? Kush i kishte
 thānë, me qëllim vajzës, gjatë mbrāmes, se kishte me vete mē
 shumë se 2000 dollarë ? Çka i kishte thānë detektivit vajzës, me
 qëllim ? A shkoj shumë kohë deri sa u-duk grabitsi ? Kush u-duk ?
 Kush desh me bā me detektivin po atë që kishte bā me detarin ?
 Çka desh me bā me detektivin grabitsi ? Kush i a mori portofol-
 lin detektivit ? Kujt i a mori portofolin grabitsi ? Kush desh
 i a marrë vajzës unāzën ? Çka bāni detektivit, kur grabitsi desh
 me i a marrë vajzës-unāzën ? Kush i a kapi grabitsit dorën që
 mbante revolverin ? A e detyroi detektivit grabitsin t'a hudhte
 revolverin në tokë ? Kë detyroi detektivit që t'a hudhte përdhë
 revolverin ? A u a lidhi duert të dyve, detektivit ? Kujve u a
 lidhi duert detektivit ? A i a dorëzoi Policisë grabitsin dhe vaj-
 zën ? Kujt i a dorëzoi detektivit grabitsin dhe vajzën ? A u-gje-
 tën ndër xhapat e grabitsit të 760 dollarët ? Ku u-gjetën të
 760 dollarët ? A i a këtheu Policija të hollat detarit ? Kush i
 a këtheu të hollat detarit ? Ç'bani Policija ? A e porositi detek-
 tivi marinarin që një herë tjetër t'ishte mē i kujdesshëm me
 njerëz të panjoftun ? Kë porositi detektivit që një herë tjetër
 t'ishte mē i kujdesshëm me njerëz të panjoftun e sidomos me blonde
 që e kanë qendrën ndër lokale publike ?

F j a l u e r

adresë, -a adresa, -t	(f.)	address
me t' bā marak (unë bāhem marak)	(v.)	to worry
bashkëpunëtorë, bashkëpunëtorja bashkëpunëtorë, -t	(f.)	collaborator, co-operator, co-worker
blond, -e	(adj. m. & f.)	blond
brinjë, -a brinjë, -t	(f.)	rib; side
çelë	(adv.)	open
detar, -i detarë, -t	(m.)	sailor, seaman
detektiv, -i detektivë, -t	(m.)	detective
me detyrue (unë detyroj)	(v.)	to oblige, compel
me u-dëfrye (unë dëfrehem)	(v.)	to have fun, to enjoy oneself
i, ë, t'errët t'errta	(adj. m. & f.)	dark
fillim, -i fillime, -t	(m.)	beginning, start
flokverdhë	(adj. m. & f.)	blond
me grabitë (unë grabis)	(v.)	to rob, kidnap
grabitës, -i grabitës, -it	(m.)	robber, kidnapper
me hudhë (unë hudh)	(v.)	to throw, toss

i, të hutuem
e, të hutueme,

(adj. m. & f.)

absent-minded,
confused

këcim, -i
këcime, -t

(m.)

dance, dancing;
jump, jumping

me u-kërcënue
(unë kërcënohem)

(v.)

to be threatened,
menaced; to threaten,
menace

Lindja e Largme

(f.)

Far East

lokal, -i
lokale, -t

(m.)

hall

marinar, -i
marinarë, -t

(m.)

sailor, seaman

i, të maskuem
e, të maskueme

(adj. m. & f.)

masked

me u-ndalue
(unë ndalohe)

(v.)

to stop; to be
prohibited, banned,
forbidden

i, e, të panjoftun
të panjoftuna

(adj. m. & f.)

unknown

papritmas

(adv.)

suddenly, unexpect-
edly, all of a
sudden

periferi, -ja

(f.)

suburb

me përcjellë
(unë përcjell)

(v.)

to accompany

përshkrim, -i
përshkrime, -t

(m.)

description

me përshkrue
(unë përshkruej)

(v.)

to describe,
prescribe

portier, -i
portierë, -t

(m.)

doorman; goal keeper

portofol, -i
portofole, -t

(m.)

wallet

propozim, -i propozime, -t	(m.)	proposition, proposal
qarkore, qarkorja qarkore, -t	(f.)	circular (memorandum)
me sigurue (unë siguroj)	(v.)	to assure, insure, guarantee
me u-shoqnue (unë shoqnohem)	(v.)	to be escorted, accompanied, associated with
shpejtësi, -ja	(f.)	speed, velocity
veturë, -a vetura, -t	(f.)	taxi
xhevahir, -i xhevahire, -t	(m.)	diamond, gem, jewel
me zbarkue (unë zbarkoj)	(v.)	to land (on shore from a ship)
me u-zhdukë (unë zhdukem)	(v.)	to disappear

Shenime:

mbet pa asnjë lek në xhep

he remained broke

tue e pa veten ngusht

seeing himself in a
tight spot

s'pat çka me bë

he had no choice

pa pritë e pa kujtue

suddenly, unexpect-
edly, all of a
sudden

Detyre Shtëpije

1. Can you describe the robber to me?

2. It seemed to me that he was very dumb.

3. Do not throw the lit cigarette anywhere.
4. Many famous people remained unknown for a long time.
5. Don't forget to sign that official circular.

1. Ditët janë zvoglue shumë e kjo d.m.th. se dimni nuk është fort larg.
2. Pse, a ju pëlqen dimni ?
3. Ashtu ? Dimni ka shumë të këqija, mos harroni: malëvet e pyjevet u humb bukurija, fushat janë pa gjallëni dhe...
4. Nga cili vend i Shqipnis jeni ju ?
5. A janë të nalta malet atje ?
6. Atëherë atje duhet të ketë edhe bishë t'egra !
7. A ngrajnë edhe liqëjt ?
8. Çka bëjnë banorët e atyne vendeve gjatë kohës që bën të ftofët ?
9. Kur fillon me rë borë n'ato vende ?
10. Si bëjnë me blë ushqime dhe ku i kullosin kafshët ?

Po, jam tue e pritë dimnin me kënaqësi të madhe.

Shumë! Për mua dimni është stina më e bukur e vjetit.

Qielli është i vrënë, fryn erë e ftofët, ka akull e borë, por ka edhe shumë sende të tjera të mira.

Unë kam lë në Kavajë, ku nuk bën të ftofët, por kam jetue për shumë kohë në malet e Shqipnis së Veriut.

Janë shumë të nalta dhe dimni është shumë i ashpër, por i shëndoshët.

Po, ka pak aty-këtu nuk e di pse, por këto kohë e fundit bishët kanë fillue me u-zhdukë në të gjithë Shqipnin.

Jo, nuk bën as të ftofët sa me ngri liqëjt.

Asgjë, rrijnë në shtëpit e tyne prapë zjarmit asq merren me gjueti.

Zakonisht në Tetuer; në Kallnuer e Fruer bora merrin deri në dy metra dhe pothuajse të gjitha rrugët janë të mbylluna.

Njerzit i kanë blë ushqimet me kohë; kafshët mbahen në grazhd.

Lexim e Përkëthim

Në dimën ditët zvoglohen e netët zmadhohen. Dielli lén vonë: e mbaron udhëtimin e vet shpejt e prendon heret. Malevet e pyjevet, fushavet e aravet u humb stolija e gjallërija; ajo rrobe e bukur që u ka falë natyra, zhduket.

Qielli është i mbuluem me ré dhe prandej i vrânët. Dielli nuk është i ngroftë dhe era, mjaft e ftoftë, frÿn pa i a dá; bryma është e trashë, uji nëpër vija është shumë i ftoftë e aty-këtu shifet akull mbi të.

Kafshët e shtëpis mbahen në grazhdet e ngrofta. Anijet lundrojnë në lîmë e nuk lundrojnë veç në rasa tepër të nevojëshme. Tÿmtarët, si të qyteteve ashtu edhe të katundeve, qesin tÿm pa prâ. Njerzit duken rrallë në rrugë. Të gjithë të veshun me rrobe të trasha, vrapojnë që të mrrijnë në shtëpit e tyre që të ngrofen pranë zjarmit. Vetëm të vobektit, pa bukë e pa zjarm, të veshun me zhele, dridhen prej të ftoftit e prej uris. Nuk durohen të këqijat e dimnit! Veriu frÿn i ftoftë e ngrin gjithëçka gjindet mbi dhé. Edhe deti e tregon ashpërsin e vet me valët e egra plot shkumbë të bardhë.

Bishët e pyjeve habiten, dridhen, e me bisht ndër shalë, ngasin andej e këndej për t'i hikë të ftoftit, për t'u-futë në ndonji shpellë e për t'u-mprojtë nga furija e dimnit.

Përjashta bje bora fjolla fjolla dhe e mbulon sipërfaqen e dheut. Kur pushon së ramí, çunat e bocat, e nganjisherë edhe

të mëdhajt, rrifen me topa bore. Mbi liqë të ngrim shifen njerëz
tue rrëshqitë mbi akull. Edhe dimni ë ka bukurin e vet.

P y e t j e

A zvoglohen ditët e zmadhohen netët në dimën ? Kur zvoglohen
ditët e zmadhohen netët ? A lén dielli vonë ? A e mbaron udhë-
timin e tij shpejt e prendon heret ? Cili e mbaron udhëtimin e
tij shpejt e prendon heret ? Kur prendon dielli në dimën ? A u
humb stolija e gjallëniya malevet e pyjevet, fushavet e aravet ?
Çka u humb malevet e pyjevet, fushavet e aravet ? A zhduket ajo
rrobe e bukur që u ka falë natës ? A zhduket rrobe e bukur ? A është
qielli i mbuluem me ré dhe prandej i vrânët ? Çka është i mbuluem
me ré dhe prandej i vrânët ? A është dielli i ngrofët në dimën ?
Si është dielli në dimën ? A është era mjaft e ftofët ? A frÿn pa
i a dá ? Kur është era mjaft e ftofët dhe frÿn pa i a dá ? Qysh
frÿn era në dimën ? A është bryma e trashë ? Kur është bryma e
trashë ? A është uji shumë i ftofët nëpër vija e aty-këtu shifet
akull mbi të ? Çka është shumë i ftofët ? Kur është uji nëpër vija
shumë i ftofët e aty-këtu shifet akull mbi të ? A mbahen në
grazhdet e ngrofta kafshët e shtëpis ? Në çfarë grazhdesh mbahen
kafshët e shtëpis ? Kur mbahen kafshët e shtëpis ndër grazhdet
e ngrofta ? A qëndrojnë anijet në limá e nuk lundrojnë veç në
rasa tepër të nevojëshme ? Çka bëjnë anijet në limá e nuk
lundrojnë veç në rasa tepër të nevojëshme ? Ku qëndrojnë anijet

e nuk lundrojnë veç në rasa tepër të nevojëshme ? Tymbtarët, si
 të qyteteve, ashtu edhe të katundeve, a qesin tym pa prã ?
 Kur nxjerrin tym tymbtarët e qyteteve ashtu edhe të katundeve ?
 A duken njerzit rrallë në rrugë ? Ku duken njerzit rrallë ? Pse
 duken njerzit rrallë në rrugë ? Të gjithë të veshun me rrobe të
 trasha, a vrapojnë që të mrrijnë në shtëpit e tyre ? Çka bëjnë
 të gjithë për të mrrijtë në shtëpit e tyre ? A ngasin të gjithë
 që të mrrijnë në shtëpit e tyre, që të ngrofen pranë zjarmit ?
 Pse vrapojnë njerzit tue shkue në shtëpit e tyre ? Të vobektit,
 pa bukë e pa zjarm e të veshun me zhele, a dridhen prej të ftoftit
 e prej uris ? Kush dridhet prej të ftoftit e prej uris ?
 Pse dridhen të vobektit ? A durohen të këqijat e dimnit ? Çfarë
 të këqijash nuk durohen ? A frÿn i ftoftit veriu e ngrin gjithë-
 çka ? Çka frÿn i ftoftit e ngrin gjithëçka gjindet mbi dhë ? Qysh
 frÿn veriu e ngrin gjithëçka gjindet mbi dhë ? A e tregon ashpër-
 sÿn e tij edhe deti me valët e egra plot shkumbë të bardhë ? Qysh
 e tregon deti ashpërsÿn e tij ? A habiten e dridhen bishët e
 pyjevet ? A vrapojnë andej e këndej me bisht ndër shalë për t'i
 hikhë të ftoftit ? Çka bëjnë bishët e pyjevet ? Pse vrapojnë andej
 e këndej me bisht ndër shalë ? A ngasin për t'i hikhë të ftoftit
 e për t'u futë në ndonji shpellë për t'u-mprovtë nga furija e
 dimnit ? Pse vrapojnë bishët e pyjevet ? Përjashta, a bje bora
 fjolla fjolla dhe e mbulon sipërfaqen e dheut ? Ku bje bora fjo-
 lla fjolla ? Çka mbulon bora që bje përjashta fjolla fjolla ?
 Çka ngjån përjashta ? Kur bora pushon së rami, a rrifen me topa

bore çunat e gocat e nganjisherë edhe të mëdhajt ? Kur rrifen me
 topa bore çunat e gocat e nganjisherë edhe të mëdhajt ? Qilët
 rrifen me topa bore kur pushon bora së rami ? Përveç çunavet
 dhe gocavet, edhe kush tjetër rrifet me topa bore nganjisherë ?
 Çka bëjnë çunat e gocat e nganjisherë edhe të mëdhajt, kur pushon
 bora së rami ? Mbi liqë të ngrim, a shifen njerëz tue rrëshqitë
 mbi akull ? Kush shifet mbi liqë të ngrim tue rrëshqitë mbi
 akull ? Çka shifen njerëzit tue bënë mbi liqë të ngrim ? Ku shifen
 njerëz tue rrëshqitë mbi akull ? Mbi cilin liqë shifen tue rrësh-
 qitë njerëz mbi akull ? Çka bëjnë njerëzit mbi akullin e liqënit
 të ngrim ? A e ka edhe dimni bukurin e vet ? Cila stinë, megjithë-
 që e ftofët dhe plot borë e akull e ka bukurin e vet ?
 Në ç'orë lén dielli në Dhetuer ? Ku lén dielli më heret, në Cali-
 forni, apo në New York ? A e dinë sa fëmijë lejnë në ditë në
 Shtetet e Bashkueme t'Amerikës ? Kur është qielli me shumë re, a
 thohet se është i vrânët ? Po një fytyrë që nuk qesh kurr, a tho-
 het se është e vrânët ? Kur fryn shumë erë, a rrijnë anijet në
 limë ? Zakonisht, a fryn burija për t'i zgjue ushtarët ? Dimni i
 ftofët, por i thatë, a është i shëndoshët ? A është e shëndoshët
 klima e Monterey-t ? A keni udhëtue ndonjë herë me anije ? A
 bje brymë në këtë qytet gjatë dimnit ? Kur bje brymë shpesh gjatë
 dimnit ? Si quhet çuni i Zotit Lubonjës ? Po goca e Zojës Daka,
 qysh quhet ? A është luani një kafshë e egër ? A është e mbyllun
 syza ? Qysh quhet uji i ngrim ? A veshim rrobe të holla në verë ?
 Çfarë rrobesh veshim në dimën ? A ka kali i tij shalë ? A ju

pëlqen birra me shkumbë, apo pa shkumbë? A keni h^q ndonji herë në ndonji shpellë? A është i veshun Zotni Miloti me rrobe vere? Me çfarë rrobesh është i veshun Zotni Miloti? A është i vobekët Zotni ~~...~~ri? Kush nuk është i vorfën? A është zmadhues Shkolla Ushtarake e Gjuhëvet, këto kohët e fundit? Cila shkollë është zmadhues, këto kohët e fundit? A është zvogluar Dipartimenti i Danishtes? Cili dipartiment është zvogluar?

Fjaluar

akuil, -i akuj, -t	(m.)	ice
anije, anija anije, -t	(f.)	ship
i, e, t ^a ashpër t ^a ashpra	(adj. m. & f.)	rough, severe, harsh
ashpërsi, -ja	(f.)	roughness, severity, harshness
bishë, -a bishë, -t	(f.)	beast
brymë, -a	(f.)	frost
burf, -ja burf, -t	(f.)	bugle, trumpet
çun, -i çuna, -t	(m.)	boy (up to 14 years old)
me u-durue (unë durohem)	(v.)	to be endured
fjollë, -a fjolla, -t	(f.)	flake

fort	(adv.)	very, very much
goçë, -a goca, -t	(f.)	girl
grazhd, -i grazhde, -t	(m.)	stable, manger
gjallëfi, -ja	(f.)	liveliness, energy
me u-habitë (unë habitem)	(v.)	to be surprised, amazed; to be confused, distracted
kënaqësi, -ja	(f.)	satisfaction, pleasure
me kullotë (unë kullos)	(v.)	to graze
limë, -ni limane, -t	(v.)	port, harbor
luë, -ni luëj, -t	(m.)	lion
me lundrue (unë lundroj)	(v.)	to sail, navigate
i madh, -i të mëdhaj, -t	(m.)	adult; the oldest (of the children); the large one, the big one, the great one
i, e, të mbyllun të mbylluna	(adj. m. & f.)	closed, shut
natyrë, -a	(f.)	nature
me ngrif (unë ngrifj)	(v.)	to freeze
i ngrim, të ngrimë e, të grime	(adj. m. & f.)	frozen
me u-ngrofë (unë ngroftem)	(v.)	to warm oneself

me u-rrafë (unë rrifem)	(v.)	to fight (not in a war); to be beaten, thrashed, spanked
me rrëshqitë (unë rrëshqas)	(v.)	to skate, slide, slip, glide
sipërfaqe, sipërfaqja sipërfaqe, -t,	(f.)	surface, area
stolf, -ja stolf, -t	(f.)	decoration, ornament, adornment
shalë, -a shalë, -t	(f.)	the inner part of the upper leg
shalë, -a shala, -t	(f.)	saddle
shkumbë, -a	(f.)	foam, froth, lather, suds
tymtar, -i tymtarë, -t	(f.)	chimney, smokestack
i, e, të veshun të veshuna	(adj. m. & f.)	dressed
i, e, të vobektë të vobekta	(adj. m. & f.)	poor (not rich)
i, e, të vrānēt të vrānta	(adj. m. & f.)	overcast, cloudy; gloomy
me vrapue (unë vrapoj)	(v.)	to run
me zgjue (unë zgjoj)	(v.)	to awaken, wake
zjarm, -i zjarre, -t	(m.)	fire
me u-zmadhue (unë zmadhohem)	(v.)	to be enlarged, to get bigger
me u-zvogluē (unë zvoglohem)	(v.)	to become smaller, to decrease, dwindle

zhele, zhelja
zhele, -t

(f.)

rag

Shenime:

andej e këndej

here and there

aty-këtu

here and there

këto kohët e fundit

recently

pa i a dë

continuously

pa prë

continuously;
incessantly

Detyre Shtëpije

1. The Durrës harbor was badly damaged during the war.
2. In Colorado it gets cold, but it's a dry cold which I like very much.
3. Look here! This water is frozen!
4. I was surprised how he could come in such a short time.
5. Are hotels expensive in Albania?
6. What ancient civilization is famous in world history?
7. The largest lake in Albania is Lake Shkodra.
8. Thousands of years ago men lived in caves.
9. He slipped and broke his leg.
10. What is the area of this field?

1. Qysh është prandvera në Shqipëri ?

Prandvera në Shqipëri është shumë e bukur. Bora zhduket prej faqes së dheut e vetëm nëpër majat e maleve të nahta duket aty-këtu pak bora.

2. Po era, a fryn e ftohet ?

Jo, sepse era e ftohet pranë dhe ulurima e drujvet të lëkundun prej forcës së saj pushon.

3. A ngrin akull në Shqipëri ?

Po, por kur vjen prandvera, ujnat e lumejvet dhe të vijavet pastrohen prej akujvet dhe rrjedhin lirisht, tue shkëlqye si pasqyra prej rrezet të diellit.

4. Si duket, i gjithë vendi bleron me rroben e blert të natyrës !

Po, ke të drejtë. Vendi e heshtjes që mbretnon gjatë dimnit anë e mb'anë, e zë lëvizja dhe gjallërija.

5. A keni zogj shtegtarë në Shqipëri ?

Po, kemi. Dallëndyshat e zogjt tjerë që largohen në vjeshtë këthehen përsëri dhe e mbushin ajrin me ato zëne të bukura e këngë të mallëngjeshme.

6. A bje vesë në mëngjes ?

Po; vesa e mëngjesit shkëlqen si xhevahir mbi barin e njomë, mbi lulet e konxhet e tyne. Mëngjesi është shumë i bukur dhe i freskët. Gjithë natyra shëndrit prej bukuris.

7. Sigurisht mëngjesi do të jetë i mbushun me këngët e zogjëvet. Po prendimi, a është i bukur ?

Po, prendimi është i mrekullueshëm! Rét kuqen e marrin gjithëfarë ngjyrash së bukura. Hana, me at shkëlqim t'argjenditë e lëshon dritën e saj mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëzvet. Miliona hyjsh xixë-llojnë në hapsinë.

8. A shifen bishë
t'egra ndër pyje ?

Po, bishët e egra dalin prej
shpellavet e strofujvet ku
kalojnë dimnin. Dhelpëna e
ujku fillojnë grabitjen e
vjedhjen, tue rá pré ndër
pula e tufa dhensh.

9. Po gjera, a keni ?

Sigurisht! Gjerat shifen tue
u hypë e tue u zdrypë pemë-
vet me një shkathësi të pa-
shoqe.

10. Ku i kullosin delet ?

Delet i kullosin nëpër liva-
dhe të blerta. Asht një bu-
kurí e papërshkrueshme me i
pá qingjat që u turren nana-
vet për të thithë qumësht
prej gjivet të tyne.

11. Po sorra, korba e laraska,
a keni ?

Këta zogj shifen mbi shpinë
të deleve tue shkullë lesh
me sqep për ndërtimin e çer-
dhevet të tyne.

12. Të gjithë frymorët e
ndiejnë gjallënin e
prandverës, por unë be-
soj se fëmijët e
ndiejnë më fort se të
gjithë,

Ke të drejtë. Djelmë e gocat
i zbukurojnë rrobet me lule
dhe vënë mbi krye kunora
lule shqerre. Bletët shifen
tue fluturua, lule më lule,
tue mbledhë landën e duhum,
prej së cilës bëjnë mjaltin
e dyllin.

Lexim e Përkëthim

Bora u-zhduk prej faqes së dheut; vetëm nëpër majat e ma-
levet të nalta duket, aty-këtu, pak borë. Era e ftofët pranë
dhe ulurima e drujvet të lëkundun prej forcës së saj pushoi.
Ujnat e lumëjvet e të vijavet u-pastruen prej akujvet e rrjedhin
lirisht, tue shkëlqye si pasqyra prej rrezevet të diellit.

Gjithë vendi bleron me rroben e blert të natyrës !

Vendin e heshtjes, që mbretonte gjatë dimnit anë e mb'anë,
e zëni lëvizja e përgjithëshme dhe gjallërija. Dallëndyshat e
zogjit tjerë, që u-larguen në dimën, u-këthyen përsëri dhe e mbu-
shin ajrin me ato zëne të bukura e këngë të mallëngjyeshme.
Gjithë natyra shëndrit prej bukuris. Mëngjesi është shumë i bukur
dhe i freskët. Vesa e mëngjesit shkëlqen si xhevahir mbi bari
e njomë, mbi lulet e mbi konxhet e tyne. Nga të gjitha anët ndi-
glojnë këngët e zogjvet. N'orën e prendimit rret kuqen e marrin
gjithëfarë ngjyrash së-bukura. Hëna, me at shkëlqim t'argjendtë,
e lëshon dritën e saj mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëz-
vet. Miliona hyjsh xixëllojnë në hapsinë. Bishët e egra dalin
prej shpellavet e strofujvet, ku e kishin kalue dimnin. Dhëlpëna
e ujku fillojnë grabitjen e vjedhjen, tue rá prë ndër pula e tufa
dhensh. Gjeri shifet tue u hypë e tue u zdrypë pemëvet me një
shkathtësi të pashoqe.

Delet kullosin nëpër livadhat e blerta. Qingjat këcejnë andej
e këndej dhe u turren nánavet me thithë qumësht prej gjivet të
tyne. Ndonji sorrë, korb a grizhël (laraskë) shifet mbi shpinën
e deleve, ende të paqethura, tue shkulë lesh me sqep për ndër-
timin e çerdhevet të tyne. Djelmt e gocat i zbukurojnë rrobat me
lule dhe vënë mbi krye kunora lule shqerre.

Të gjithë frymorët e ndiejnë gjallërinë e pranverës. Bletët
fluturojnë lule më lule, tue mbledhë landën e duhun, prej së
cilës bëjnë mjaltin e dyllin.

P y e t j e

A u-zhduk bora prej faqes së dheut ? Prej nga u-zhduk bora ? Çka u-zhduk prej faqes së dheut ? A duket aty-këtu pak borë vetëm nëpër majat e malevet të nalta ? Ku duket aty-këtu pak borë ? Nëpër cilat male duket aty-këtu pak borë ? A prâni era e ftofët ? Çka prâni ? Cila erë prâni ? A pushoi ulurima e drujvet të lëkundun prej forcës s'erës ? Ulurima e cilës pushoi ? A u-pastruen prej akujvet dhe tash rrjedhin lirisht ujnât e lumejvet e të vijavet ? Çka u-pastrue prej akujvet ? Cilët ujna u-pastruen prej akujvet ? Qysh rrjedhin ujnât e lumejvet e të vijavet që u-pastruen prej akujvet ? A shkëlqejnë si pasqyra prej rrezevet të diellit ? Çka shkëlqen si pasqyrë prej rrezevet të diellit ? Prej se shkëlqejnë ujnât e lumejvet e të vijavet si pasqyra ? Pse shkëlqejnë ujnât e lumejvet e të vijavet si pasqyra ? A bleron gjithë vendi me rroben e ré të natyrës ? Çka bleron me rroben e ré të natyrës ? A e zû lëvizja e përgjithëshme dhe gjallënijs vendin e heshtjes ? Çka e zû vendin e heshtjes ? Cila lëvizje e zû vendin e heshtjes ? Vendin e cilës e zû lëvizja, e përgjithëshme dhe gjallënijs ? A e zû lëvizja e përgjithëshme dhe gjallënijs vendin e heshtjes që mbretonte gjatë dimnit anë e mb'anë ? A u-këthyen përsëri dallëndyshat e zogjt tjerë ? Çka bënë dallëndyshat e zogjt tjerë ? A ishin largue në dimën dallëndyshat e zogjt tjerë dhe u-këthyen përsëri në prandverë ? Kur ishin largue dallëndyshat e zogjt tjerë që u-këthyen përsëri në prandverë ? A e mbushin ajrin me ato zâne të bukura e

me këngë të mallëngjyeshme ? Cilët e mbushin ajrin me zëne të
 bukura e me këngë të mallëngjyeshme ? A shëndrit gjithë natyra
 prej bukuris ? Prej se shëndrit gjithë natyra ? A është shumë i
 bukur dhe i freskët mëngjesi ? Çka është shumë i bukur dhe i
 freskët ? Si është mëngjesi në pranverë ? A shkëlqen si argjend
 vesa e mëngjesit mbi barin e njomë, mbi lulet e mbi konxhet e
 tyne ? Mbi çfarë bari shkëlqen si argjend vesa e mëngjesit ? Mbi
 çka zjetër shkëlqen si argjend vesa e mëngjesit ? Nga të gjitha
 anët, a ndigjojmë këngët e zogjvet ? A kuqen rët n'orën e prendi-
 mit ? Cilat kuqen n'orën e prendimit ? Në ç'kohë kuqen rët ? A
 marrin prej diellit gjithëfarë ngjyrash së bukura ? Cilat marrin
 prej diellit gjithëfarë ngjyrash së bukura ? Kur marrin rët prej
 diellit gjithëfarë ngjyrash së bukura ? A e lëshon dritën e
 ambël mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëzvet hana me at
 shkëlqim t'argjendte ? Çka lëshon hana mbi male, mbi fusha e mbi
 banimet e njerëzvet ? Çfarë dritë lëshon hana me at shkëlqim
 t'argjendte mbi male, mbi fusha e mbi banimet e njerëzvet ? A
 xixëllojnë në hapsinë miliona hyjsh ? Sa hyj xixëllojnë në hap-
 sinë ? A dalin bishët e egra prej shpellavet e strofujvet ? Prej
 nga dalin bishët e egra ? Kur dalin bishët e egra prej shpellavet
 e strofujvet, ku kishin kalue dimnin ? Çka kishin kalue bishët,
 e egra në shpella e në strofuj, prej të cilëve dalin në pranverë ?
 A fillojnë grabitjen e vjedhjen dhelpëna e ujku ? Cilët e fi-
 llojnë grabitjen e vjedhjen tue rá pré ndër pula e tufa dhensh ?
 Ku bijnë pré dhelpëna e ujku ? A shifet gjeri tue u hypë e tue

u zdrypë pemëvet me një shkathtësi të pashoqe ? Çka bën gjeri me
 një shkathtësi të pashoqe ? Cilave u hypën dhe u zdrypën gjeri me
 një shkathtësi të pashoqe ? Me çfarë shkathtësie u hypën dhe u
 zdrypën gjeri pemëvet ? A kullosin delet nëpër livadhet e blerta ?
 Ku kullosin delet ? Në çfarë livadhash kullosin delet ? A këcejnë
 qingjat andej e këndej ? Ku këcejnë qingjat ? A u turren nënavet
 me thithë qumësht prej gjivet të tyre ? Cilave u turren qingjat ?
 Pse u turren qingjat nënavet të tyre ? A shifet ndonjë sorrë,
 korb a grizhël mbi shpinën e deleve ende të paqethuna tue shkulë
 lesh me sqep ? Ku shifen, tue shkulë lesh me sqep, sorra, korbi
 e laraska ? Në shpinën e cilave shifet, tue shkulë lesh me sqep,
 ndonjë sorrë, korb a grizhël ? Me çka shkul lesh ndonjë sorrë,
 korb a grizhël mbi shpinën e deleve ende të paqethuna ? A u
 duhet leshi për ndërtimin e çerdhevet të tyre ? Cilave u duhet
 leshi për ndërtimin e çerdhevet të tyre ? A i zbukurojnë rrobet
 me lule djelmë e gocat ? Kush i zbukuron rrobet me lule ? A vënë
 mbi krye kunora lule shqerre ? Cilët vënë mbi krye kunora lule
 shqerre ? Çka vënë mbi krye djelmë e gocat ? A e ndiejnë gjallë-
 nia e prandverës të gjithë frymorët ? Kush e ndien gjallënia e
 prandverës ? Çka ndiejnë të gjithë frymorët ? A fluturojnë bletët
 lule më lule ? Cila fluturon lule më lule tue mbledhë landën e
 duhun, prej së cilës bën mjaltin e dyllin ? Çka mbledhin bletët
 lule më lule ? Çka bëjnë bletët me landën që mbledhin lule më
 lule ? A ka fytyra e njeriut dy faqe ? Sa faqe ka fytyra e nje-
 riut ? Po libri, a ka shumë faqe ? Sa faqe ka libri ? A është

e vërtetë se shumë kafshë, që kanë ekzistue shumë shekuj më parë, janë zhdukë sot prej faqes së dheut? Prej nga janë zhdukë shumë kafshë që kanë ekzistue shumë shekuj më parë? Kurr pushon era, a pushon edhe ulurima e drëjvet? A pushon era, bora dhe shiu në prandëverë? A ka shumë njerëz që nuk pushojnë kurr tue folë? Kur jeni i lodhun, a uleni me pushue? Sa orë pushoni para se të filloni me studjue? Nji tufë dhensh, a d.m.th. disa dhen së bashku? Disa lule së bashku, a formojnë nji tufë lule? Kur ju është prishë shumë nji dhamb, a e shkulni? A duhen shkulë gozhdat që janë në murr e që nuk lypsen? A është i pastër ajri ndër male? Qysh është ajri ndër male? Çka na apin bletët? A ka shumë anije në gjiun e Monterey-t? Sa anije ka në gjiun e Monterey-t? A keni blé dje katër metra stofë leshi? Sa metra stofë leshi do të bleni nesër? A kanë të gjithë zogjt sqep? Cilët kanë sqep? Ku ka më shumë lëvizje, në San Francisco, apo në New York? Sa hyj ka flamuri i Shteteve të Bashkueme t'Amerikës? A është qeni nji frymuer? Çka janë qeni, maca, kali, lopa, delja, etj? A është gjeri nji kafshë? Çka është gjeri?

Fjaluer

i, e, t'argjendte
t'argjendta

(adj. m. & f.)

of silver, silvery

banim, -i
banime, -t

(m.)

residence, dwelling

bār, -i barëna, -t	(m.)	grass, herb; medicine
me blerue (bleron)	(v.)	to turn green
blatë, -a blatë, -t	(f.)	bee
dallëndyshë, -a dallëndysa, -t	(f.)	swallow
dele, delja dele, -t	(f.)	sheep, ewe
i, e duhun	(adj. m. & f.)	necessary; appropriate
dyllë, -i	(m.)	wax
faqe, faqja faqe, -t	(f.)	face (surface); cheek; page
flamur, -i flamuj, -t flamurë, -t	(m.)	flag, standard
me fluturue (unë fluturoj),	(v.)	to fly
frymuer, frymori frymorë, -t	(m.)	being (human and animal
grizhël, grizhla grizhla, -t	(f.)	magpie
gjer, -i gjera, -t	(m.)	squirrel
hënë, -a	(f.)	moon
hapsinë, -a	(f.)	open space, space
heshtje, -a	(f.)	silence
hëll, -i hyj, -t	(m.)	star

konxhe, konxhja konxhe, -t	(f.)	bud (flower)
korb, -i korba, -t	(m.)	raven
kunorë, -a kunora, -t	(f.)	crown, wreath, coronet, garland
me u-kuqë (unë kuqem)	(v.)	to turn red; to blush; to be roasted
laraskë, -a laraska, -t	(f.)	magpie
i, e, të lëkundun të lëkunduna	(adj. m. & f.)	shaken
lirisht	(adv.)	freely
livadh, -i livadhe, -t	(m.)	meadow
lule shqerre	(f.)	daisy
me u-lypsë (unë lypsem)	(v.)	to be needed, to be necessary
i, të mallëngjyeshëm e, të mallëngjyeshme	(adj. m. & f.)	touching, moving, sentimental
me mbretnue (unë mbretnoj)	(v.)	to reign
i, të papërs shkrueshëm e, të papapërs shkrueshme	(adj. m. & f.)	indescribable
i, e, të paqethun të paqethuna	(adj. m. & f.)	unshorn; in need of a haircut
i, të pashoq e, të pashoqe	(adj. m. & f.)	unequaled, unparalleled, peerless
me prā (unë prāj)	(v.)	to stop, cease
sorrë, -a sorra, -t	(f.)	crow

sqep, -i sqepa, -t	(m.)	beak, bill
stofë, -a stofëna, -t	(f.)	material (fabric)
strofull, -i strofuj, -t	(m.)	lair
shkathhtësi, -ja shkathhtësi, -t	(f.)	agility
shkëlqim, -i	(m.)	brilliance, brightness
me shkëlqye (unë shkëlqej)	(v.)	to shine, brighten
me shkulë (unë shkul)	(v.)	to pluck; to pull out, uproot
shtegtár, -e shtegtare	(adj. m. & f.)	migratory
tufë, -a tufa, -t	(f.)	herd, flock; bouquet, bunch
me u-turrë (unë turrem)	(v.)	to rush, dash, attack
ujk, -u ujq, -t	(m.)	wolf
ulurimë, -a ulurima, -t	(f.)	howl
vesë, -a	(f.)	dew
me xixëllue (xixëllon)	(v.)	to sparkle, spark
me zbukurue (unë zbukuroj)	(v.)	to beautify, adorn, enhance, embellish
me zdrypë (unë zdrypi)	(v.)	to descend, climb down, dismount, come down

.Shenime:

anë e mb'anë

me ra pré

throughout

to plunder, raid,
sack

Detyrë Shtëpije

1. The swallows leave in Autumn and come back in Spring.
2. The wolf is a dangerous animal for sheep.
3. He is in jail for theft and robbery.
4. He descended from the airplane and disappeared; nobody saw him.
5. The crow and the raven are birds that damage crops.
6. I bought a cotton shirt, a woolen coat and two pair of silk socks.
7. I broke my mirror; they say it's back luck (a bad sign).
8. Yesterday we went fishing in Monterey Bay.

1. Bij të dashur, tre muaj
më parë ju pata thënë
se unazën e kushtueshme
do t'a fitonte, ndër ju
të tre, ai që do të bënte
nji burrëni të madhe.

2. Besoj se tre muaj kanë
qenë të mjaftueshëm me
vë në dukje virtytet
tueja. Fillo ti, Lekë, që
je më i madhi!

3. Paska qenë shumë i
pasur !

4. A të kërkoj diftesë ?

5. Po bir, ke nderue veten,
por s'ke bërë asgjë më
tepër se ç'duhet të bëjë
çdo njeri i ndershëm.
Po ti, Skënder ?

6. E marr me mend, bir, ti pa
ngurrue u-zhyte n'ujë.

7. Jo, nuk është i rrallë !
Edhe ti ke bërë detyrën
tande e asgjë më tepër.
Po ti, Genc, ç'ke për të
tregue ?

8. E di, edhe unë çfarë mali
është ai; përveç shkrepavet
ka edhe shumë gremine.

Po, ashtu është, babë! Tash që
u-këthyem kemi me t'i tregue,
fill e për për, peripetit tona
e punët e mira që kemi krye.

Nji ditë u-takova me nji
bujar; do të dërgonte në
nji vend të largët nji kar-
van me deve.

Më la që t'i ruejshem nji
arkë plot me dupje, vathë të
kushtueshëm e margaritarë
të panumërt.

Jo! Fare lehtë kishem mujtë
me e përvetue at arkë, por
i a dorëzova të zotit ashtu
si m'a kishte lënë. A nuk është
kjo nji burrëni e madhe, babë ?

Unë, babë, ishem tue hecë bre-
gut të nji lumi të thellë e
të rrëmbyeshëm; ra mbrendë
nji fëmijë e gati që tue e
përpi rryma...

Po, babë, u-hodha n'ujë pa marrë
parasysh aspak rrezikun e
madh për jetën time. Vetmohimi
im është i rrallë, babë !

Ishin më se katër orë që po
i u-ngjijtshem nji shpatë të
Malit të Thatë plot me shkre-
pa.

Tamam në buzë të nji gremine
pashë nji njeri që e kishte
marrë gjumi; të kishte lëvizë
pak gjë, do të kishte rënë poshtë
i vdekun.

9. Si veprore mandej ?

I mafrova dhe e njofta kush ishte.

10. Kush ishte ?

Amiku im, ai që s'donte të më shifte gjallë.

11. A mos e shtynë, vallë ?

Jo, babë! Përkundrazi, që mos t'u-trembte e zgjova lehtë e lehtë dhe e largova nga ai rrezik.

12. Të lumtë, bir! Kjo është burrëni! Qe unazën se e ke fitue!

Lexim e Përkëthim

Nji babë u a dau pasunin të tre djelmvet të vet. I kishte mbetë edhe nji unazë e kushtueshme. U tha djelmvet se unazën do t'a fitonte ai që do të bënte nji burrëni të madhe.

Djelmt u-shpërdanë gjithandej dhe erdhën prap mbas tre muejsh.

I pari tregoi se nji zotni i kishte lënë nji arkë plot me pare të verdha që t'i a ruente pa i lypë diftesë. Tha se do të kishte mujtë me i përvetue, por nuk e kishte shpërdorue besimin e atij zotnije; tha se kur erdhi i a kishte kështye arkën si i a kishte lënë, pa prekë kurrgjë.

I ati i tha se punë të mirë kishte bërë, por asgjë më tepër se çka i ishte dashë të bënte.

I dyti tha se kishte shkue nji ditë bregut të nji lumi dhe kishte pa tue në mbrendë nji fëmijë të vogël. Po mos t'i a kishte ngjitur dorën, fëmija do t'ishite mbytë mbrendë; prandej ishte zhytë

n'ujë, e kishte kapë për krahun dhe e kishte shpëtue.

Edhe këtij i tha i ati se punë të mirë kishte bërë, por asgjë më tepër se çka duhet të bëjmë të gjithë; i tha se secili e ka për detyrë me i ndihmue shoqit (shokut) kur është në rrezik.

I treti tregoi se një ditë, kur po shetitte, kishte pa prej së largu një njeri, i cili s'donte t'a shifte gjallë; atë e kishte marrë gjumi në buzë të një mali; pak gjë po të kishte lëvizë do të kishte rënë poshtë i vdekun; tha se e kishte zgjue ngadalë ngadalë dhe se e kishte largue nga ai rrezik.

I ati e mori ngrykë dhe e puthi tue i thënë:

"Të lumtë, ti e ke fitue unazën !"

P y e t j e

Kush u a kishte dë pasunin të tre djelmvet të vet ? Çka u kishte dë një babë të tre djelmvet të vet ? Kujt i a kishte dë një babë pasunin e vet ? Kujt i kishte mbetë edhe një unazë e kushtueshme ? Çfarë unaze i kishte mbetë ? Kush u tha djelmvet se unazën do t'a fitonte ai që do të bënte një burrëni të madhe ? Çka do të bënte ai, që do t'a fitonte unazën ? Çfarë burrënije do të bënte ai që do t'a fitonte unazën ? A u-shpërdanë djelmjt gjithandej ? Çka bënë djelmjt ? A erdhën prap mbas tre muajsh ? Kur erdhën prap djelmjt ? Kush tregoi se një zotni i kishte lënë një arkë plot me parë të verdha që t'i a ruente pa i lypë diftesë ? Çka i kishte lënë një zotni ? Pse i a kishte lënë një zotni arkën plot me parë të verdha ?

A i kishte lypë diftesë ? A kishte pasë besim në të dhe prandaj
 nuk i kishte lypë diftesë ? A tha se kishte mujtë me i përvetue
 ato pare, por nuk e kishte shpërdorue besimin e atij zotnije ?
 Çka kishte mujtë me përvetue ? Pse nuk e kishte bërë at gjë ? A
 tha se kur erdhi i a kishte këthye arkën si i a kishte lënë pa
 prekë asgjë ? Në ç'gjendje i a kishte këthye arkën ? A i tha i
 ati se punë të mirë kishte bërë, por kurrëgjë më tepër se çka i
 ishte dashë të bënte ? Çka i tha i ati ? Cili djalë tha se një
 ditë kishte shkue dregut të një lumi dhe kishte pë tue rënë mbrendë
 një fëmijë të vogël ? Çka kishte bërë ky një ditë ? Kë kishte pë
 tue rënë mbrendë ? Kush do t'ishte mbytur mbrendë po mos t'i a
 kishte ngjitur dorën ? A ishte zhytur në ujë dhe e kishte kapë
 fëmijën për krah dhe e kishte shpëtue ? Ku ishte zhytur ? Kë
 kishte kapë për krah ? Kë kishte shpëtue ? Çka kishte bërë ky,
 kur e kishte pë fëmijën e vogël tue rënë lum ? A i tha i ati
 edhe këtij se punë të mirë kishte bërë, por asgjë më tepër se çka
 duhet të bëjmë të gjithë ? Çka i tha i ati të dytit ? A tregoi i
 treti se një ditë kur po shetitte kishte pë prej së largu një
 njeri, i cili s'donte t'a shifte gjallë ? Kë kishte pë prej së
 largu ? Kë kishte marrë gjumi në buzë të një mali ? Ku e kishte
 marrë gjumi anmikun e tij ? Po të kishte lëvizë pak gjë, a do të
 kishte rënë poshtë i vdekun ? Çka do t'i kishte ngjënë anmikut po të
 kishte lëvizë pak gjë ? A e kishte zgjue ngadalë ngadalë ? Çka
 kishte bërë ? A e kishte largue nga ai rrezik ? Kë kishte largue
 nga ai rrezik ? Kush e mori ngrykë dhe e puthi ? Çka bëri i ati ?

A i tha: "Të lumtë! Ti e ke fitue unazën"? Kujt i tha baba:
 "Të lumtë! Ti e ke fitue unazën"? Çka i tha i ati të tretit?
 Mbas mendimit tuej, cili prej tre djelmve e ka bërë burrërin më të
 madhe? Po ju çka mendoni, Zotni.....? Sa të holla në javë fiton
 një punëtuër, zakonisht? Kush e fitoi luftën e fundit, Amerika
 apo Japonija? Kur merrni uhtë të holla prej ndokujt, a i lëshoni
 diftesë? Kur i dërgoni valixhet me tren, a merrni diftesë prej
 nëpunësit të stacionit? Në ç'orë bini me fjetë? Në ç'orë ju
 merr gjumi? Po juve, a ju merr gjumi posa të bini me fjetë?
 A do t'a merrni ngrykë nënën kur t'a shifni? A e merr nëna
 fëmijën ngrykë? Qysh e mba nëna fëmijën? Kur një ngjarje
 tregohet me të gjitha hollësit, a thohet se ngjarja u-tregue fill
 e për për? A bleu vllazim një kuti lapsa? Kush do të blejë një
 kuti shkumës? Kush bleu një kuti krypë e një kuti mish derri?
 A bleva unë dy arka molla e një arkë dardha? A shiten këpucët
 e reja në kuti? A shiten portokalat me arkë? A ka shkrepë gjatë
 bregut të detit? Ku ka mjaft shkrepë? A është i thellë gjiu i
 Monterey-t? Cili gji nuk është shumë i thellë? Sa është i thellë
 gjiu i Monterey-t?

Fjaluer

besim, -i
 besime, -t

(m.)

trust, faith,
 confidence; religion

bujar, -i
 bujarë, -t

(m.)

nobleman; a generous
 person

me dâ (unë dâj)	(v.)	see "me ndâ"
i, e, të dashun të dashuna	(adj. m. & f.)	dear (in forms of address); congenial; loving
diftesë, -a diftesa, -t	(f.)	receipt
dupje, -a dupje, -t	(f.)	gold coin
deve, devja deve, -t	(f.)	camel
greminë, -a gremina, -t	(f.)	ravine, precipice, abyss
me u-hjedhë (unë hidhem)	(v.)	to jump, leap, to throw oneself
karvan, -i karvane, -t	(m.)	caravan
(prej së) largu	(adv.)	from afar
me marrë ngrykë (unë marr ngrykë)	(v.)	to embrace; to carry a baby, in the arm
me marrë parasÿsh (unë marr parasÿsh)	(v.)	to take into consideration
me u-mbytë (unë mbytem)	(v.)	to get drowned; to be sunk
me ngurrue (unë ngurroj)	(v.)	to hesitate
me ngjitë (unë ngjis)	(v.)	to stick, paste; to attach
me u-ngjitë (unë ngjitem)	(v.)	to climb up, ascend; to be stuck, pasted
i, e, të panumërt të panumërta	(adj. m. & f.)	innumerable

peripetfi, -ja peripetfi, -t	(f.)	unexpected turn, vicissitude; ups and downs
me përpi (unë përpij)	(v.)	to swallow
me përvetue (unë përvetoj)	(v.)	to embezzle
i, të rrëmbyeshëm e, të rrëmbyeshme	(adj. m. & f.)	swift; hasty; temperamental
shkrep, -i shkrepa, -t	(m.)	boulder, rock, cliff
shoq, -i shokë, -t	(m.)	friend
shpat, -i shpate, -t	(m.)	slope
me u-shpërdë (shpërdahet)	(v.)	to be dispersed, scattered, spread; to be distributed
me shpërdorue (unë shpërdoroj)	(v.)	to abuse; to misuse
uhë, -ja uhana, -t	(f.)	see "huë"
vëth, -i vëthë, -t	(m.)	earring
i, e, të vdekun të vdekuna	(adj. m. & f.)	dead; clumsy
vetmohim, -i	(m.)	self-denial
virtyt, -i virtyte, -t	(m.)	virtue

Shenime:

fll e për pë

in detail

lehtë e lehtë

gently

ngadalë ngadalë

gradually; very
slowly

Po mos t'i a kishte ngjitur dorën.

If he had not helped
him. If he had not
given him a hand.

me rra me fjetë
(unë bij me fjetë)

to go to sleep

Detyrë Shtëpije

1. I gave him \$800 and he gave me a receipt.
2. It's dangerous to dive in this river because it isn't so deep.
3. Don't touch that box!
4. I don't trust him.
5. The sergeant told the recruits to spread out because it started to rain.
6. The company fired him because he had embezzled a sum of 10,000 leks.
7. Although he is a rich man, he is not happy.

1. Nënë, paska ra borë !

2. Hajde nënë në dritore
dhe shife kopshtin si
ka ndryshue! Vullajt
dhe rruga e kopshtit
nuk shifen më!

3. Po, i shof; bile degët
janë përkulë aq shumë
prej peshës së borës sa
mund të thyhen.

4. Nënë, dishroj me shkue me
bë ski, në kodrën që
gjindet në Jug të qytetit!

5. Nënë, unë di me bë ski
mirë, por me gjithë atë,
sigurisht do të shkojnë
edhe shokë tjerë.

6. Kishem me dashë me blë një
triko të re; a do të m'a
blejsh ?

7. Kam nevojë edhe për një
palë dorëza.

8. Të falem nderës, s'kam
nevojë për asgjë tjetër.

9. Do t'i shof por nuk besoj
se kanë nevojë me u-goditë.

Vërtetë ? E kam parapë se do
të binte, sepse mbramë ka qenë
të ftofët dhe rëti ishin tepër
poshtë.

Sa e bukur është natyra me
kët rrobe të bardhë! Shifi
pemët, duken sikur kanë vënë
një qeleshe të bardhë.

Ma sa madhështí e kujdes
është tue hecë maca jonë!
Në çdo çap kujdeset e
çuditat.

Më vjen shumë keq, por nuk
mund të të lë me shkue
vetëm.

Edhe me ata je vetëm! Mund
të shkojsh të shtunden me
babën. Tash për tash kënaqu
tue luejtë me topa bore.

Ndoshta, por besoj se kam me
të thurë unë një të bukur;
dimni është i gjatë!

Edhe dorëzat do të t'i bëj unë
bashkë me trikon. Për çka
tjetër ke nevojë ?

A i ke pa këpucët me qafa në
se kanë nevojë për t'u-ndreqë?

Në qoftë se kanë nevojë çoji
te këpucitari.

Kij durim deri të shtunden!

Lexim e Përkëthim

Ishte dimën dhe era e Veriut kishte fry për mjaft ditë. Nji natë, pa pritë e pa kujtue, ra bora e parë. U-çudita kur e pashë gjithë natyrën me at rrobe të bardhë. Kopshti ishte ndryshue krejt: rruga dhe vullajt e kopshtit ishin fshehë nën petkun e bardhë; vetëm aty-këtu dukesh ndonji gjeth i blërt i barishteve të mëdhaja. Bimët e mëdhaja dukeshin sikur kishin vë një qeleshe të bardhë e degët e tyre ishin përkulë prej peshës së rëndë që bajshin.

Maca e zezë e shtëpis sonë hecete nëpër kopsht ngadalë e me madhështi; në çdo çap kujdesesh e çuditësh. Më në fund i u-afrue derës së shtëpis, bëri disa këcime e hyri mbrendë. Qunat e gocat luejshin me topa bore, tue u-dëfrye e tue u-kënaqë.

Nëpër rrugë shifeshin grumbuj djelmsh të rij e vajzash së reja, me skit e tyre mbi sup, të veshun me fanela leshi shumë ngjyrash, tue shkue nëpër kodra me bë ski. Skitarët e presin me padurim borën e parë, t'inte e të butë për t'i u-ngjite kodravet e mandej për të shkitë teposhtë.

Njerzit e shtëpis po rrijshin pranë oxhakut: nëna po shurte nji triko, baba po luate shah me xhajën, dikush po lexonte e dikush tjetër po bisedonte me zë t'ulët. Unë u-ula pranë vllait dhe i thash diçka në vesh. Ai qeshi me zë të naltë. Të tjerët na shikuan si me dashë me na tërhjekë vrejti për prishjen e qetësis, por nuk thanë gjë, sepse në shtëpin tanë nji shikim i të mëdhajvet mjaftonte.

P y e t j e

A ishte dimën dhe era e Veriut kishte fry për mjaft ditë ? Që
stinë ishte ? Cila erë kishte fry për mjaft ditë ? A ra një natë,
pa pritë e pa kujtue, bora e parë ? Çka ra një natë, pa pritë e
pa kujtue ? A u-çudita kur e pashë gjithë natyrën me at rrobe të
bardhë ? Kush u-çudit kur e pa gjithë natyrën me at rrobe të
bardhë ? Çka pashë që u-çudita ? A ishte ndryshue kopshti krejt ?
Çka ishte ndryshue krejt ? A ishin fshehë nën petkun e bardhë,
rruga e vullajt e kopshtit ? Çka ishte fshehë nën petkun e
bardhë ? Në çka ishin fshehë rruga e vullajt e kopshtit ? A du-
kesh vetëm aty-këtu ndonji gjeth i blërt i barishtëvet të mëdha-
ja ? Çka dukesh vetëm aty-këtu ? Ku dukesh ndonji gjeth i blërt
i barishtëvet të mëdhaja ? A dukeshin bimët e mëdhaja sikur
kishin vë një qeleshe të bardhë ? Cilat bimë dukeshin sikur
kishin vë një qeleshe të bardhë ? Qysh dukeshin bimët e mëdhaja ?
A ishin përkulë degët e tyre prej peshës së rëndë që bajshin ?
Cilat degë ishin përkulë prej peshës së rëndë që bajshin ? Pse
ishin përkulë degët e bimëve të mëdhaja ? Çka u kishte ngjã
degëvet të bimëve të mëdhaja prej peshës së rëndë që bajshin ?
A hecë nëpër kopsht ngadalë e me madhësi, maca e zezë e shtë-
pis sonë ? Cila macë hecë nëpër kopsht ngadalë e me madhësi ?
Qysh hecë nëpër kopsht maca e zezë e shtëpis sonë ? A kujdesesh
e çuditësh në çdo çap që bënte ? Çka bënte maca në çdo çap që
bënte ? A i u-afrue, më në fund, derës së shtëpis ? Çka bëni më
në fund maca ? A bëni disa këcime dhe hyni mbrendë ? Çka bëni

maca e zezë e shtëpis sanë ? A luejshin çunat e gocat me topa
 bore tue u-dëfrye e tue u-kënaqë ? Kush luente me topa bore tue
 u-dëfrye e tue u-kënaqë ? Me çka luejshin çunat e gocat ? Çka
 bájshin çunat e gocat tue u-dëfrye e tue u-kënaqë ? A shifeshin
 nëpër rrugë grumbuj djelmsh të rij e vajzash së reja ? Çfarë
 djelmsh e çfarë vajzash shifeshin nëpër rrugë ? A i bajshin skit
 e tyne mbi sup ? Cilët i bajshin skit e tyne mbi sup ? A ishin
 të veshun me fanela leshi shumë ngjyrash ? Cilët ishin të veshun
 me fanela leshi shumë ngjyrash ? Me çka ishin të veshun djelmt
 e vajzat që shifeshin nëpër rruga ? A ishin tue shkue nëpër kodra
 me bñ ski ? Pse ishin tue shkue djelmt e vajzat nëpër kodra ? A
 e presin skitarët me padurim borën e parë për t'i u-ngjité ko-
 dravet e mandej për të shkitë teposhtë ? Cilët e presin me padu-
 rim borën e parë, për t'i u-ngjité kodravet e mandej për të
 shkitë teposhtë ? Qysh e presin skitarët borën e parë ? A është
 e përshtatshme për të bñ ski bora e imtë dhe e butë ? Çfarë bore
 është e përshtatshme për të bñ ski ? A po rrijshin pranë oxhakut
 njerzit e shtëpis ? Cilët po rrijshin pranë oxhakut ? Ku po rrij-
 shin njerzit e shtëpis ? A po thurte nana një triko ? Çka po bñ-
 te nana ? A po luente baba me xhajn shah ? Çfarë lojë po luej-
 shin baba dhe xhaja ? Me kë po luente shah baba ? Po dikush
 tjetër, a po bisedonte me zë t'ulët ? A u-ula pranë vllait ? Ku
 u-ula unë ? Çka i thash vllait në vesh ? A qeshi ai me zë të
 naltë ? Qysh qeshi ai ? A na shikuen të tjerët si me dashë me na
 tërhjekë vëjtjen ? Kush na shikoi si me dashë me na tërhjekë

vrejtjen për prishjen e qetësisë? Çka bënë të tjerët kur qeshi
vllai? Qysh na shikuen të tjerët? Çka u prishëm na njerëzvet
të shtëpisë? A thanë gjë? Kush nuk tha gjë? A mjaftonte një
shikim i të mëdhajvet në shtëpinë tonë? Një shikim i kujt mjaft-
tonte në shtëpinë tonë?

A veshen njerzit në dimën me rrobe të trasha? Me çfarë rrobesh
veshen njerzit në dimën? Po në verë, a veshen njerzit me rrobe
të lehta? Me çfarë rrobesh veshen njerzit kur bënë të nxehët?

Një degë kur përkulet tepër, a thyhet? A janë pothuajë njizet
çapa prej këtu deri në ndërtesën tjetër? Sa çapa janë prej këtu
deri në PX? A keni shkue ndonjë herë me bënë ski? A keni ju ski?
A dini me bënë ski? A prishet shpesh një automobilë i vjetër? A
punon sahati juëj, apo është prishë? A mendoni se sot do të pri-
shet moti? Çfarë ngjyre janë gjethët e pemëve në verë? Ku i
çoni këpucët kur kanë nevojë për t'u-ndreqë? Çfarë ngjyre janë
qeleshet e Shqiptarëve? A dini me luejtë shah? Si quhet
vllai i nënës? Po vllai i babës? Qysh quhet motra e nënës? Po
motra e babës? A keni ndonjë palë këpucë me qafa? Cili është
më i fortë, hekuri apo xhami?

Fjaluer

me bënë ski
(unë bënë ski)

(v.)

to ski

me bajtë
(unë bënë)

(v.)

to carry, bear

bimë, -a bimë, -t	(f.)	plant
çap, -i çapa, -t	(m.)	step, pace
dorëz, -a dorëza, -t	(f.)	glove; handle; cuff of a shirt
me u-goditë (unë goditem)	(v.)	to be fixed, repaired; constructed, built; to come to an agreement
grumbull, -i grumbuj, -t	(m.)	group; crowd; pile, heap
hekur, -i	(m.)	iron
i, e, t'imtë t'inta	(adj. m. & f.)	fine (not coarse)
këpuctar, -i këpuctarë, -t	(m.)	shoemaker
me u-kujdesë (unë kujdesem)	(v.)	see "me u-kujdesue"
madhështf, -ja	(f.)	pride; arrogance; grandeur, splendor
me u-ndreqë (unë ndreqem)	(v.)	to be repaired, fixed, adjusted; to be reconciled
me ndryshue (unë ndryshoj)	(v.)	to change, differ, vary
me u-ndryshue (unë ndryshohem)	(v.)	to be changed, to change
padurim, -i	(m.)	impatience
me padurim	(adv.)	impatiently
me parapë (unë parashof)	(v.)	to foresee, foretell, predict

peshë, -a pesha, -t	(f.)	weight, load
petk, -u petka, -t	(m.) (f.)	dress (sing.) suit (pl.)
me u-përkulë (unë përkulem)	(v.)	to bend, bow oneself; to be bent, to droop
ski, -t	(m.)	ski
skitar, -i skitarë, -t	(m.)	skier
sup, -i supa, -t	(m.)	shoulder
shah, -u	(m.)	chess
shikim, -i	(m.)	look
me shkitë (unë shkas)	(v.)	to glide, slide, slip, skate
teposhtë	(adv.)	downhill, downwards
triko, -ja triko, -t	(f.)	sweater
me thurë (unë thur)	(v.)	to knit; to fence in; to enclose
vullë, -ni vullëj, -t	(m.)	garden-bed

Shenim:

këpucë me qafa boots (high shoes)

Detyre Shtëpije

1. Does it snow very much on these mountains?
2. Where do you have your suits pressed?

3. In these last years this country has changed a lot.
4. Do all the trees shed their leaves in Winter?
5. Has the wind bent all the branches of the apple tree?
6. Give this note another look (glance).
7. In some states of North America the temperature is very low.
8. Why don't you call (the) their attention to those who don't work?

1. A e dini kur dhe ku u-fundos "Grizhla" mina pastruese e Shtetave të Bashkueme t'Amerikës?

2. Pse u-fundos ?

3. Sa anije janë fundosë prej këso lloj minash ?

4. Çfarë lloj anijesh kanë qenë dy të tjerat ?

5. Sa vetë munguen nga mina pastruese "Grizhla" ?

6. A njihni ndonji prej atyne që u-mbytën ?

7. A është e vërtetë se Rusia i ka ndihmë komunistat e Korës Veriore ?

8. A është provue kjo gjë ?

9. Përveç komunistave të Korës së Veriut, çfarë ushtarësh tjerë kanë luftue kundër forcave të Kombeve të Bashkueme?

Po, "Grizhla" u-fundos n'ujënat e Korës, pak kohë mbassi pat fillue lufta në Korë.

U-fundos sepse hasi në një minë ruse që qëndron pezull n'ujë.

"Grizhla" ka qenë e para anije që u-fundos, por e treta që hasi në mina që qëndrojnë pezull n'ujë.

Nji korracatë dhe nji kryqzuer.

Njizet e nji vetë. Nuk u-muer vasht deri vonë se cilët prej tyne u-mbytën dhe cilët ishin gjallë.

Po, nji prej tyne ishte edhe Toger W.R. Person-i, i biri i Zotni dhe i Zojës R.L. Person.

Po. Rusia i ka pajisë me armë, municion, aeroplana, aviatora e ushtarë nga Kina komuniste.

Po, është provue edhe se, të gjitha këto armë, jo vetëm që ishin fabrikue në Rusi, por edhe se kishin dalë nga depot ruse pak kohë mbassi filloi lufta.

Patën qenë dërgue, gjithënjë të shtym prej Rusis, edhe ushtarë kinezë, të pajisun me gjithëfarë armësh.

10. Si përfundoi çështja e minavet që qëndrojnë pezull n'ujë ?

Nuk e di; një gjeneral pat deklaruar se përdorimi i tyre ishte i paligjshëm.

11. Kur i u-prë hovi komunistavet ?

Mbassi këmbësorja amerikane zbarkoi në Korë; më vonë u-bë një armëpushim.

12. Si është tash gjendja atje ?

E turbullt.

Lexim e Përkëthim

Pak kohë mbassi filloi lufta në Korë, "Grizhla", anije për pastrim minash, e Shteteve të Bashkueme t'Amerikës, u-fundos n'ujërat e Korës nga një minë ruse. "Grizhla" që e para anije që u-fundos në luftën e Korës, por që e treta me hasë në minë që qëndrojnë pezull n'ujë. Një kryqzuer dhe një korracatë u-dam-tuen keqas prej këso minash.

Nga "Grizhla" munguen njëzet e një vetë; a ishin gjallë e ndoshta rob në duar t'anmikut, apo u-mbytën nuk u-dihte deri vonë. Familjet e tyre nuk u-njoftuen fill mbas aksidentit, mbassi kishte mendësi se, në mos të tani, një pjesë mund të kishte shpëtue.

Një prej njëzet e një burrave që u-mbytën ishte edhe Togër W.R. Person-i. Togër Person-i ishte i biri i Zotit dhe i Zojës R.L. Person që banojnë në Rrugicën Bleroshe në Pacific Grove. Togër Person-i kishte krye me lavd Shkollën Navale në Monterey. Kishte lindë më 23 Prill 1924, n'Illinois.

Pak kohë mbassi filloi lufta në Korë s'mbeti asnjë dyshim se Rusija ishte tue i pajisë tërthorazi komunistat e Korës Veriore me armë, municion, aeroplana, aviatora e ushtarë nga Kina e Kuqe. Tanksa të lehtë e të rëndë u-zënë nga Ushtrit e Kombevet të Bashkueme. U-provua sa, jo vetëm që këta ishin të fabrikuem në Rusi, por edhe se kishin dalë nga depot ruse porsa pat fillue lufta. Përveç tanksavet u-zënë edhe topa, mitraloza e pushkë; edhe këto armë të bëme në Rusi.

Nji nga gjeneralat e Fuqivet të Kombevet të Bashkueme deklaroi se përdorimi i minavet që qëndrojnë pezull n'ujë ishte i paligjeshëm.

Zbarkimi i papritun i Kambësoris Amerikane e shkatërroi ushtrinë komuniste, e cila u-vu në të hikun përtej paralelit të 38të. Ky paralel e dën Korën e Veriut nga ajo e Jugut.

Hovi i Komunizmit u-ndalua megjithëqë Kina e Rusija u erdhën në ndihmë komunistavet të Korës, por situata vazhdon të jetë e turbullt edhe sot.

P y e t j e

A ishte "Grizhla" nji anije për pastrim minash ? Qfarë anije ishte "Grizhla" ? E kujt ishte kjo anije ? A u-fundos n'ujënat e Korës, pak kohë mbassi filloi lufta në Korë ? N'ujënat e cilit shtet u-fundos anije "Grizhla" ? Kur u-fundos "Grizhla" ? A u-fundos nga nji minë ruse ? Cila anije u-fundos n'ujënat e Korës

nga një minë ruse ? A qe "Grizhla" e para anije që u-fundos, n'ujënat e Korës ? Cila qe e para anije që u-fundos n'ujënat e Korës ? A qe "Grizhla" e treta anije me hasë në mina që qëndrojnë pezull n'ujë ? Sa anije tjera kanë hasë në mina që qëndrojnë pezull n'ujë ? A u-damtuen keqas prej këso minash, një kryqzuer dhe një korrakatë ? Prej çfarë minash u-damtuen keqas një kryqzuer dhe një korrakatë ? Çfarë anijesh tjera u-damtuen keqas prej këso minash ? A munguen nga "Grizhla" 21 vetë ? Sa vetë munguen nga "Grizhla" ? A u-dijt menjherë në se ishin gjallë apo jo ? Çka nuk u-dijt deri vonë ? Në se ishin gjallë, a mund t'ishin ndoshta robë në duer t'anmikut ? Cilët prej 21 vetëve që munguen mund t'ishin robë në duer t'anmikut ? A u-njoftuen familjet e tyre fill mbas aksidentit ? Cilat familje nuk u-njoftuen fill mbas aksidentit ? A është e vërtetë se nuk u-njoftuen mbassi kishte mundësi se, në mos të tani, një pjesë mund të kishte shpëtue ? Pse nuk u-njoftuen menjherë familjet e tyre ? Sa vetë prej tyre mund të kishin shpëtue ? A është Toger W.R.Person-i një prej 21 burrave që u-mbytën ? Cili është një prej 21 burrave që u-mbytën ? A ishte Toger W.R.Person-i i biri i Zotit dhe i Zojës R.L.Person që banojnë në Rrugicën Bleroshe në Pacific Grove ? I biri i kujt ishte Toger W.R.Person-i ? Ku banojnë prindët e tij ? A e kishte krye me lavd Shkollën Navale në Monterey ? Cilën shkollë kishte krye me lavd ? Ku dhe kur kishte lindë Toger W.R.Person-i ? A ishte Rusia tue i pajisë tërthorazi komunistat e Korës Veriore ? Kur s'mbeti asnjë dyshim se Rusia ishte tue i pajisë tërthorazi

komunistat e Korës së Veriut ? Qysh i pajiste Rusia komunistat e Korës Veriore ? Cilët pajiste Rusia tërthorazi ? A i pajiste me armë, municion, aeroplana, aviatora e ushtarë nga Kina e Kuqe ? Me çka i pajiste Rusia komunistat e Korës Veriore ? A u-zûnë nga Ushtritë e Kombevet të Bashkueme tanksa të lehtë e të rëndë ? Nga cilat ushtri u-zûnë tanksa të lehtë e të rëndë ? Çka u-zû nga Ushtritë e Kombevet të Bashkueme ? A u-provua se, jo vetëm që këta ishin të fabrikuem në Rusi, por edhe se kishin dalë nga depot ruse porsa pat fillue lufta ? Çka u-provua ? Ku ishin të fabrikuem këta tanksa ? Nga cilat depo kishin dalë dhe kur kishin dalë ? A deklaroi një nga gjeneralat e Fuqivet të Kombevet të Bashkueme se përdorimi i minavet që qëndrojnë pezull n'ujë ishte i paligjshëm ? Çka deklaroi një nga gjeneralat e Kombevet të Bashkueme ? Kush deklaroi se përdorimi i minavet që qëndrojnë pezull n'ujë ishte i paligjshëm ? A e shkatërroi ushtrinë komuniste zbarkimi i papritun i Kambësoris Amerikane ? Çka e shkatërroi ushtrinë komuniste ? Cili zbarkim e shkatërroi ushtrinë komuniste ? A u-vû në të hikun, përtej paralelit të 38të ushtria komuniste ? Cila ushtri u-vû në të hikun përtej paralelit të 38të ? Përtej cilit paralel u-vû në të hikun ushtria e Korës së Veriut ? Ç'i ngjau ushtrisë komuniste kur zbarkoi Kambësorija Amerikane ? Cili paralel e dën Korën e Veriut nga ajo e Jugut ? A u-ndalua hovi i Komunizmit, megjithëqë Kina e Rusia u erdhën në ndihmë Komunistavet të Korës ? A vazhdon të jetë edhe sot e turbullt situata ? Qysh vazhdon të jetë situata në Korë ?

A ka ngjã ndonji aksident mbrãmë? Çka ka ngjã mbrãmë në Seaside?
 A u-nënshkrue armëpushimi në Korë më 1953? Në ç'vjet u-nënshkrue
 armëpushimi në Korë? A quhet aviator njeriu që nget aeroplanin?
 Qysh quhet njeriu që nget aeroplanin? A kemi ndonji aviator në
 kët klasë? Në cilin qytet t'Amerikës fabrikohen më shumë automo-
 bila? Ku fabrikohen automobilat "Ford"? A keni pa ndonji anije
 tue u-fundosë? A keni hypë ndonji herë në një korracatë? Po në
 një kryqzuer, a keni hypë ndonji herë? A ka mundësi të shkoni
 për Krishtlindje në shtëpi? A është e paligjëshme në Sh. B. t'A.
 me e ngã automobilin n'anën e majtë të rrugës? A qëndrojnë hyjt
 pezull në hapsinë? Ku qëndrojnë hyjt pezull? Sa robë lufte zënë
 Fuqit e Kombevet të Bashkueme gjatë Luftës Koreane? Cilat fuqi
 zënë shumë robë lufte gjatë Luftës Koreane? A u-shkatrruen shumë
 qytete, gjatë Luftës së Dytë Botënore? A është uji i lumit Sali-
 nas i turbullt? Qysh është uji i lumit Salinas?

Fjaluer

armëpushim, -i armëpushime, -t	(m.)	armistice
aviator, -i aviatora, -t	(m.)	pilot
blerosh, -e	(adj. m. & f.)	green
me u-damtue (unë damtohen)	(v.)	to be damaged, harm
me u-dërgue (unë dërgohem)	(v.)	to be sent

me u-dijtë (dihet)	(v.)	to be known
dyshim, -i dyshime, -t	(m.)	doubt, suspicion
me u-fabrikue (fabrikohet)	(v.)	to be manufactured
i, të fabrikuem e, të fabrikume	(adj. m. & f.)	manufactured
fill	(adv.)	straight
me u-fundosë (unë fundosem)	(v.)	to be sunk, submerged
gjeneral, -i gjenerala, -t	(m.)	General
me hasë (unë has)	(v.)	to bump into, encounter; to meet
huv, -i hove, -t	(m.)	impetus, momentum
kinë, -a	(f.)	China
komb, -i kombe, -t	(m.)	nation
komunizëm, komunizmi	(m.)	communism
Korë, -a	(f.)	Korea
korracatë, -a korracata, -t	(f.)	battleship
kryqzuer, kryqzori kryqzorë, -t	(m.)	cruiser
lavd, -i lavde, -t	(m.)	praise
me lindë (unë lind)	(v.)	see "me lë"
me u-marrë vesht (unë merrem vesht)	(v.)	to be found out; to understand (one another)

minë, -a mina, -t	(f.)	mine
mitraloz, -i mitraloza, -t	(m.)	machine-gun
munition, -i munitionë, -t	(m.)	ammunition
me u-nënshkrue (nënshkruhet)	(v.)	to be signed
me u-njoftue (unë njoftohem)	(v.)	to be notified
me pajisë (unë pajis)	(v.)	to equip, furnish; to endow
i, të paligjëshëm e, të paligjëshme	(adj. m. & f.)	illegal, unlawful
i, e, të papritun të paprituna	(adj. m. & f.)	unexpected, sudden
paralel, -i paralele, -t	(m.)	parallel
pastrim, -i	(m.)	cleaning
pastrues, -e	(adj. m. & f.)	cleaning, cleansing, sweeping
pezull	(adv.)	afloat; aloft; pending
me u-prë (unë pritem)	(v.)	to cut oneself, to be cut
rob, -i robë, -t	(m.)	prisoner of war; slave
rus, -e rusë	(adj. m. & f.)	Russian
Rusi, -ja	(f.)	Russia
rrugicë, -a rrugica, -t	(f.)	not a through street, alley

situatë, -a situata, -t	(f.)	situation
me u-shkatrrue (unë shkatrrhem)	(v.)	to be destroyed, ruined; to break down
i shtym, të shtymë e, të shtyme	(adj. m. & f.)	instigated, egged on
i, e, të tane të tana	(adj. & pron. m. & f.)	all, whole
tanks, -i tanksa, -t	(m.)	tank (mil.)
tërthorazi	(adv.)	indirectly
i, e, të turbullt të turbullta	(adj. m. & f.)	turbulent, troubled; stirred up; confused; muddy
verior, -e	(adj. m. & f.)	North, Northern
zbarkim, -i zbarkime, -t	(m.)	landing (on shore from a ship)
Shenime:		
mina pastruese		mine sweeper
i u-prë hovi		it was stopped, they were stopped
me u-vu në të hikun (unë vëhem në të hikun)		to be routed

Detyre Shtëpije

1. Is there any possibility that you'll go to Europe after you finish this course?
2. He told me indirectly that he couldn't do anything.
3. Is it legal to drive 65 miles p.h. on California's highways?

4. Would you say that the infantry produced good results in World War II?
5. Is this another alley like the others?
6. The Armies that fought in Korea were under the command of the U.N.
7. When was the Korean armistice signed?

1. Sa e dashun dhe e buzëqeshun është vjeshta ?
2. Si është vjeshta në vendin tuaj ?
3. A ka mot të bukur ?
4. A ka shumë pemë ke ju ?
5. Çfarë rrushi rritet atje ?
6. Në ç'kohë fillon puna për bëmjen e vënës së re ?
7. Po barishte, a ka shumë ?
8. Unë s'kam pa kurr zgjoj; a keni shumë ju në vendin tuaj ?
9. A çelin shumë lule në vjeshtë ?
10. Ku kullosin grigjat ?
11. A e kanë zakon me u vù lopëvet cingare ?

Po, vërtetë! Vjeshta ka, përveç të miravetëve, edhe bekimet e Perëndisë.

Pothuej si kudo; dielli shëndrit butë e ngroft dhe nuk t'i merr syt si në verë.

Më të shumtën e kohës po, por aty-këtu ka edhe mjegull, pak a shumë të dendun.

Mvaret simbas krahinës, por mollat, dardhat, pjeshkat, kumbullat e arrat rriten kudo.

Bujat i apin rëndësi të madhe rrushit të zi, që është shumë i mirë për vënë.

Nga fillimi i Tetorit dhe kremtohet me një drekë gazmore.

Ka çdo lloj barishtesh, sidomos lakna, sallata, qepë, groshë etj.

Çdo katundar ka zgjojt e tij në kopsht; kalamajt u rrijnë gjithëmonë afër dhe u çohet goja lang.

Jo shumë; aty-këtu shifen lulekuqe, lule kumbonë e disa tjera.

Nëpër livadhe; grigja që kullot qetësisht, paraqet një pamje të këndëshme.

Po, cingaret e lopëvet tingëllojnë së largu përmallshëm nëpër livadhe.

12. Kujtoj se në vjeshtë
fillon edhe koha e
gjuetisë.

Po, ndër pyje e lugina ndigjo-
hen, herë mbas here, të shtimet
e gjuetarëve.

13. Çka tjetër mund të më
thoni për vjeshtën ?

Pothuej asgjë; dielli duket
më rrallë, deri sa vjen dimni
me borë e akull.

Lexim e Përkëthim

Vjeshta është ndoshta më e buzëqeshuna e më e erandëshmeja
stinë e vjetit. Kjo stinë nuk është e hijshme, e shkëlqyeshme dhe
e këndëshme si pranvera, por është e dashun, e ëmbël dhe plot
bekime të Perëndisë.

Dielli i vjeshtës nuk djeg si dielli i verës, por shëndrit
butë e ngroftë; drita e tij nuk është aq e shkëlqyeshme sa me t'i
marrë syt. Mëngjesi është i freskët, dielli lufton me mjegullën e
dendun dhe vetëm afër mesdite e shpërdan këtë; atëherë duket qie-
lli i qartë dhe dielli shëndrit kudo: ndër pyje, ndër liqëj dhe
ndër lugina, ku kullot grigja.

Në kopsht e në vneshtë drujt janë plot me kokrra; bujqat çojnë
ndër shtëpi kosha plot me molla faqekuqe, me dardha të verdha si
florini, me pjeshka me lëkurë si kadife, me kumbulla dhe me arra
ende të mbulueme me lëvore; rrushi i zi dhe i bardhë është gati
për t'u-vjelë e shpejt do të kremtohet të lemit e vënës së ré.

Bujkësia, me fytyrë gazmore vren laknat e harlisuna, sallatën e
blërt e qepët e mëdhaja. Kalamajt i çelin me gëzim bishtajat e
groshëvet dhe u çohet goja lang kur u afrohen zgjojvet të bletë-

Vet, që janë plot me mjalit.

Lulet e prandverës e të verës, prej të cilave bletët punë-
tore kanë mbledhë naktar, janë thá; era e tyne nuk e mbush má
kopshtin, por me gjithë këtë nuk mungojnë dhuntit e fundit të
kohës së bukur të lulevet: aty-këtu lulëzon ndonji lulekuqe, kaca-
viret. ndonji lule kumbonë. Mjerisht, mjafton vetëm një natë e
ftofet bryme me i mbytë të gjitha përnjiherë; në mëngjes, porsa
të lejë dielli, mbaron kjo bukurí.

Në livadh, pamjen má të kândëshme të vjeshtës na e paraqet
grigja, që kullot në qetësi; përmallshëm tingëllon prej së largu
cingarja e lopëvet.

Fluturimi i zogjvet nuk i ep má jetë pyllit. Disa nga kângë-
tarët e kândëshëm kanë hikë; disa të tjerë i përgatiten udhëtimit.
Për së shpejti ka për të mbretnue heshtje e plotë në pyll; nëpër
ato vende të shurdhëta do të jehojnë vetëm të shtimet e gjuetarë-
vet.

Nga mbarimi i vjeshtës dielli fillon të duket má rrallë; ré
të denduna kalojnë në qiell dhe shiu nuk pushon për shumë ditë me
rradhë. Shpejt ka për t'ardhë dimni me borë e akull.

P y e t j e

Cila stinë është ndoshta má e buzëqeshuna e má e erandëshmja e vje-
tit ? Çfarë stinë është vjeshta ? Cila stinë nuk është e hijshme,
e shkëlqyeshme dhe e kândëshme si prandvera ? Si cila stinë nuk

është vjeshta e hijshme, e shkëlqyeshme dhe e këndëshme ? A është
 vjeshta e dashun, e nderi dhe plot bekime të Perëndisë ? Qysh
 është vjeshta ? Plot çka është vjeshta ? A djeg dielli i vjeshtës
 si dielli i verës ? Çka bën dielli i vjeshtës butë e nderi ? Qysh
 shëndrit dielli i vjeshtës ? A është drita e diellit në vjeshtë aq
 e shkëlqyeshme sa me t'i marrë syt ? Kur nuk t'i merr syt drita
 e diellit ? Qysh është mëngjesi në vjeshtë ? Kur është mëngjesi i
 freskët ? Me çka lufton dielli në vjeshtë ? Me çfarë mjegulle
 lufton dielli në vjeshtë ? Kur e shpërdan dielli mjegullën ? Çka
 bën dielli afër mesdite ? Kur duket dielli i qartë dhe dielli
 shëndrit kudo ? Çka shëndrit kudo: ndër pyje, ndër liqëj dhe ndër
 lugina, ku kullot grigja ? Ku janë drujt plot me kokrra ? Plot
 me çka janë drujt e kopshtit ? Cilët çojnë ndër shtëpi kosha plot
 me molla faqekuqe, me dardha të verdha si florini e me kumbulla ?
 Çka çojnë bujqt ndër shtëpi plot me pjeshka me lëkurë si kadife
 e me arra ende të mbulueme me lëvore ? Qysh është rrushi i zi dhe
 i bardhë ? Çka është gati për t'u-vjelë ? Kur do të kremtohet të
 lemit e vënës së ré ? Çka do të kremtohet shpejt ? Kush i vren me
 fytyrë gazmore laknat e harlisuna, sallatën e blért e qepët e
 mëdhaja ? Me çfarë fytyrë i vren bujkesha laknat e harlisuna, sa-
 llatën e blért dhe qepët e mëdhaja ? Qysh janë laknat dhe sallata
 që vren bujkesha ? Cilët i çelin me gëzim bishtajat e groshëvet ?
 Cilat bishtaja çelin kalamajt me gëzim ? Çka bëjnë kalamajt me
 gëzim ? Cilëve u çohet goja lang kur u afrohen zgjojvet të bletë-
 vet, që janë plot me mjalt ? Çka u ngjajnë kalamajvet kur u afrohen

zgjojvet të bletëvet, që janë plot me mjalt ? Plot me çka janë
 zgjojt e bletëvet, të cilëve u afrohen kalamajt ? Cilat lule,
 prej të cilave bletët punëtore kanë mbledhë nektar, janë thë ?
 Çka u ka ngjã lulevet, prej të cilave bletët punëtore kanë mble-
 dhë nektar ? Cila erë nuk e mbush kopshtin ? Çka nuk e mbush më
 kopshtin ? Por me gjithë këtë, a mungojnë dhuntit e fundit të
 kohës së bukur të lulevet ? Çka nuk mungon, me gjithë që era e
 lulevet nuk e mbush më kopshtin ? Çka lulëzon aty-këtu ? Mjerisht,
 çfarë nate mjafton me 1 mbytë të gjitha përnjiherë ? Çka u bën
 lulevet të vjeshtës një natë e ftoftë bryme ? Kur mbaron kjo
 bukurí ? Çka ngjën në mëngjes, porsa të lejë dielli ? Në livadh,
 çka na e paraqet pamjen më të këndëshme të vjeshtës ? Çka para-
 qet grigja në livadh ? Qysh kullot grigja ? Çka tingëllon përmall-
 shëm prej së largu ? Qysh tingëllon prej së largu cingarja e lópë-
 vet ? Çka nuk i ep më jetë e gjallëni pyllit ? Çka kanë bërë disa
 nga këngëtarët e këndëshëm ? Sa zogj kanë hikë ? Po disa tjerë,
 çka bëjnë ? Çka ka për të mbretnue në pyll, për së shpejti ? Ku
 ka për të mbretnue për së shpejti heshtje e plotë ? Çka do të
 jehojë nëpër ato vende të shurdhëta ? Të shtimet e kujt do të
 jehojnë nëpër ato vende të shurdhëta ? Qysh fillon të duket die-
 lli nga mbarimi i vjeshtës ? Kur fillon të duket dielli më rrallë ?
 Çfarë rësh kalojnë në qiell, nga mbarimi i vjeshtës ? Po shiu,
 a pushon shpejt ? Çka bën shiu për shumë ditë me rrëdhë ? Cila
 stinë ka për t'ardhë me borë e akull ? Çka bie me vete dimni ?
 A e djeg dorën një copë hekur shumë i nxehët ? A t'i merr sýt,

natën, drita e një automobili? A i ngjën kadifes lëkura e pjeshkavet? A janë të mbulueme arrat me lëvore, kur janë në pemë? A u bje lëvorja arravet kur pigen? Nji pemë që nuk bën më pemë, a thohet se është thë? A bje brymë natën në këtë qytet? Në çë stinë bje zakonisht brymë? Thoni emnat e disa langjeve!

Fjaluer

arrë, -a arra, -t	(f.)	walnut
bamje, -a	(f.)	making
bekim, -i bekime, -t	(m.)	blessing
bujkeshë, -a bujkeshë, -t	(f.)	the farmer's wife
butë	(adv.)	softly, gently
i, e, të buzëqeshun të buzëqeshuna	(adj. m. & f.)	smiling
cingare, cingarja cingare, -t	(f.)	small bell (used on cattle)
i, e, të dendun të denduna	(adj. m. & f.)	dense; compact; frequent
dhunti, -ja dhunti, -t	(f.)	gift, present
i, t'ërandëshëm e, t'ërandëshme	(adj. m. & f.)	fragrant
fagekuq, -e	(adj. m. & f.)	rosy-cheeked
fluturim, -i fluturime, -t	(m.)	flight

gazmuer, gazmore	(adj. m. & f.)	gay, joyful
gjuetar, -i	(m.)	hunter
gjuetarë, -t		
gjueti, -ja	(f.)	see "gjah"
i, të hijshëm	(adj. m. & f.)	beautiful, handsome
e, të hijshme		
i, e, të harlisun	(adj. m. & f.)	well grown
të harlisuna		
me jehue	(v.)	to echo
(jehon)		
me u-kacavjerrë	(v.)	to clamber
(unë kacavirem)		
kadife, kadifja	(f.)	velvet
kalamë, -ni	(m.)	child
kalamëj, -t		
i, të kandëshëm	(adj. m. & f.)	pleasant
e, të kandëshme		
këngëtar, -i	(m.)	singer
këngëtarë, -t		
kokërr, kokrra	(f.)	anything with a
kokrra, -t		round or oval shape
kosh, -i	(m.)	a large basket
kosha, -t		
me u-kremtue	(v.)	to be celebrated
(kremtohet)		
kumbull, -a	(f.)	plum (tree & fruit)
kumbulla, -t		
të lëm, -it	(neuter)	birth; sunrise
lëvore, lëvorja	(f.)	skin, peel, rind
lëvore, -t		
luginë, -a	(f.)	valley
lugina, -t		

lule kumbonë, -a lule kumbona, -t	(f.)	morning-glory
lulekuqe, lulekuqja lulekuqe, -t	(f.)	poppy
mesditë, -a	(f.)	noon, midday; lunch
e mirë, -a të mira, -t	(f.)	(the) nice, good thing
mot, -i	(m.)	weather
nektar, -i	(m.)	nectar
përmallshëm	(adv.)	longingly
përnjohërë	(adv.)	at once, immediately; at the same time
me u-pjekë (unë piquem)	(v.)	to be ripened; to be baked; to meet
i, e, të plotë të plota	(adj. m. & f.)	complete, full
me u-pregatitë (unë përgatitem)	(v.)	to get ready; to be prepared
qetësisht	(adv.)	peacefully
i, të shkëlqyeshëm e, të shkëlqyeshme	(adj. m. & f.)	brilliant, shining
(për së) shpejti	(adv.)	soon, shortly
e shtime, e shtimja të shtime, -t	(f.)	shot, charge, report (of a gun)
i, e, të shurdhët të shurdhëta	(adj. m. & f.)	deaf
me tingëllue (unë tingëlloj)	(v.)	to ring, tinkle; to sound
me vrejte (unë vrej)	(v.)	to observe

zgjue, zgjoni
zgjoj, -t

(m.)

beehive

Shënime:

me u-çue goja lang
(më çohet goja lang)

(v.)

to water one's
mouth

me (të) marrë sÿt
(më merr sÿt)

(v.)

to dazzle

me rá brymë
(bje brymë)

(v.)

to be frosty

Detyrë Shtëpije

1. When I see sweets (pastries) my mouth waters.
2. In what season do the days become shorter and the nights longer?
3. In that room there is a large basket full of peaches.
4. Unfortunately it is too late!
5. The new highway will pass through that valley.
6. What kind of milk do they use mostly in America?
7. It depends on him; I have accepted it.
8. The women of Korça make beautiful rugs.
9. He comes to see us very seldom; he should come more often.
10. It rained a lot these last days.

1. Ç'të ré ka pasë sot
n'Akademín tuej të
famëshme, Zotni Kryetar ?

Sot jam shumë i kënaqun,
Zotni Gjykatës! N'Akademi
është pranue si anëtar një
njeri me të vërtetë i zoti:
Dr.Zebi.

2. Personalisht nuk e njof,
por kam lexue kryeveprën
e tij që është një libër
i shkëlqyeshëm.

Përveç zotsis, sot ka dhënë
edhe një provë tjetër: se
është i urtë dhe i thjeshtë.

3. Nga e morët vesht këtë ?

Ishim të mbledhun në sallë
kur shërbëtori më solli një
pusullë, me të cilën Dr.Zebi
kërkonte me u-bë anëtar.

4. Më falni se po ju a pres
fjalën! A mos u-zû disa
ditë më parë vendi që ki-
shi të lirë ?

Tamam këtë desha të ju tre-
goj; vendi i liruem u-zû
prej një njeriu që s'ka
marita të veçanta.

5. Thonë se, kur do t'u-pra-
nonte, mbajti një fjalim-
të bukur!

Po, për ata që nuk mendojnë
shumë thellë. Kur morëm pus-
ullën e Dr.Zebit, Akademikët
dhe unë qëmë të pikëlluem.

6. Pse ?

Sepse na erdhi keq që qëmë
të detyruem mos me e pranue.
Kaq u-turbullova sa nuk dija
si me i u-përgjegjë.

7. Çë mënyrë gjetët me i
thënë se Akademia nuk
kishte më vend ?

Porosita një gotë, të cilën
e mbusha me ujë aq fort sa
me një pikë tjetër uji do të
derdhes.

8. Nuk do të kishi mujtë
me gjetë asnjë fjalë
më kuptimplote se ç'ishte
ajo gotë e mbushun.

Thirra Dr.Zebin dhe i tregova
gotën; e kuptoi menjherë se
ajo gotë donte me thënë se
n'Akademi s'kishte më vend
për të.

9. Ç'tha ai ?

Nuk tha gjë, por u-ul, mori një
gjetë drandofilli që ishte

10. Edhe Dr.Zebi nuk mund t'i gjente gotës.nji përgjegje më të hollë.

11. A mbaroi me kaq ?

12. Pse numrin 100 ?

13. Po ju, qysh u-përgjegjet ?

përdhë dhe e vëni mbi sipërfaqen e ujit. Uji nuk u-derdh.

Për këtë përgjegje të gjithë duertrokitën dhe e pranuan Dr.Zebin anëtar, kundër rregullores.

Jo, në rregjistrë t'Akademisë, ku duhet të shkruente dy fjalë falnderimi shenoi numrin 100 dhe para këtij numri shtoi një zero dhe këto fjalë: "Nuk do të vlejë as më shumë as më pak".

Sepse 100 ishin anëtarët e Akademisë deri sot.

Unë e prisha zeron dhe i shtova numrit 100; mandej shkrova edhe këto fjalë: "Do të vlejë 10 herë më shumë".

Lexim e Përkëthim

Në Hamadan, Persi, ishte një akademi e përmendun. Neni i parë i rregullores së kësaj akademije ishte ky: "Akademikët duhet të mendojnë shumë, të shkruajnë pak dhe të kuvendojnë (bisedojnë), sa të jetë e mundur edhe më pak". E quejshin Akademia e Heshtjes, dhe çdo dijetar i vërtetë në Persi e kishte për nderë të merrte pjesë në të.

Doktor Zebi, auctor i një libri fort të shkëlqyeshëm, mori vesh se në Akademi ishte lirue një vend. U-nis menjherë, shkoi në Hamadan dhe kur vojtë ke dera e salës ku ishin mbledhë akademikët, i u-lut shërbëtorit që t'i opte kryetarit një pusullë, në

të cilën kishte shkruar këto fjalë: "Doktor Zëbi kërkon përvujt
nisht vendin e liruar".

Shërbëtori bëri si u-porosit, por fatkeqsisht doktori dhe
shkresa e tij kishin marrjtë me shumë vonesë, sepse vendi i çelun
ishte zënë prej një tjetri.

Akademikët u-pikëlluen tepër për këtë vonesë; këta kishin
pranue si anëtar, pak kundër dishirit të tyre, një njeri që nuk
kishte aq shumë merita, i cili me një fjalim të lehtë dhe të
nxehët kishte fitue dashurin e atyre që nuk mendojshin shumë
thellë; tashti ishin të detyruar që mos të pranojshin një njeri
me vlefte aq të madhe sa atë të Doktor Zëbit.

Kryetari, që e kishte për detyrë t'i a epte doktorit këtë
lajm të papëlqyeshëm, s'dinte si me fillue dhe prandej u-turbullue.
Por mbassi mendoi pak urdhënoi që t'i bijshin një gotë të madhe,
të cilën e mbushi aq plot me ujë, sa po të shtohesh një pikë më
tepër, uji do të derdresh. Mandej urdhënoi që të thërritshin
mbrendë doktorin, i cili hyri me një të sjellun të matun e të
thjeshtë, që tregon kurdoherë meritimin e vërtetë.

Kryetari u-çue më kambë dhe pa thënë asnjë fjalë i tregoi
doktorit kupën e mbushun. Ky e kuptoi që donte me thënë se
n'Akademí nuk kishte më vend. Por pa u-idhnue u-mundue me i
dhënë me kuptue kryetarit se një akademik më tepër nuk do të
prishte punë. Pa përdhë një gjeth drandofilli; u-ul dhe e mori
e me kujdes të veçantë e vëni mbi sipërfaqen e ujit, në mënyrë
që nuk u-derdh asnjë pikë.

Për këtë përgjegje kaq të hollë, të gjithë duertrokitën; prishën rregullorën po at ditë dhe Doktor Zebi u-pranue me britma gëzimi. Mandej i vënë përpara rregjistrin e Akademisë në të cilin çdo anëtar vënte nënshkrimin e tij dhe shkruente disa rradhë falnderimi. Mbassi e nënshkroi, Doktor Zebi shenoi në buzë të faqes së rregjistrit numrin 100, që ishte numri i anëtarëve dhe përpara njëshit shtoi një zero dhe shkroi këto fjalë: "Nuk do të vlejë as më shumë as më pak".

Kryetari u-përgjegj shumë bukur: vëni zeron mbas numrit 100 dhe shkroi këto fjalë: "Do të vlejë 10 herë më shumë".

P y e t j e

Ku ishte një akademi fort e përmendun ? Çfarë akademije ishte ajo që gjindesh në Hamadan ? Cili ishte neni i parë i rregullores ? Çka duhet të bëjshin anëtarët e akademisë ? Si e quejshin këtë Akademi ? A e kishte për nderë çdo dijetar të merrte pjesë në të ? Çka e kishin për nderë me bë dijetarët ? Kush ishte Doktor Zebi ? Çka kishte shkruar ky ? Çka mori vesht Doktor Zebi ? Në cilën akademi ishte lirue një vend ? Kush u-nis e shkoi menjherë në Hamadan ? A vojtë ke dera e salës ku ishin mbledhë akademikët ? Ke cila salë vojtë Doktor Zebi ? Kujt i u-lut Doktor Zebi që t'i epte kryetarit një pusullë ? Çka kishte shkruar në at pusullë ? Çka kërkonte Doktor Zebi me at pusullë ? Në çfarë mënyre e kërkonte vendin e liruem ? Çka bëni shërbëtori ? A kishin

mrrijtë me kohë Doktorin dhe shkresa e tij ? Prej kujt ishte
zënë vendi i liruem ? Cili vend ishte zënë prej një tjetri ?
Kur mrrijtnë Doktorin dhe shkresa e tij, a qe i liruem vendi ?
Për çka u-pikëlluen akademikët ? Kë kishin pranue akademikët si
anëtar pak kundër dishirit të tyre ? Çfarë njeriu ishte kandida-
ti që u-pranue si anëtar i Akademisë ? Çfarë fjalimi kishte
mbajtur ai, para se të pranohesh si anëtar ? Dashurin e kujt
kishte fitue kandidati me një fjalim të lehtë e të nxehët ? Si
mendojshin disa prej anëtarëve ? Cilët ishin të detyruem mos të
pranojshin në Akademi një njeri me vlerë aq të madhe sa të Dok-
tor Zebit ? Çka ishin të detyruem të bëjshin akademikët ? Kush
e kishte për detyrë t'i a epte këtë lajm të papëlqyeshëm Doktor
Zebit ? Çfarë lajmi duhet t'i epte kryetari i Akademisë Doktor
Zebit ? A dinte si me i a fillue ? Kush u-turbullue ? Mbassi
u-mendue pak, çka urdhënoi t'i bëjshin ? Çka bëni me gotën e
madhe që i prunë ? Çka mbushi plot me ujë në mënyrë që një pikë
uji më tepër po t'i shtohesh do të derdhesh ? Kë urdhënoi pastaj
të thërritshin mbrendë ? Qysh hyni mbrendë Doktor Zebi ? Kush
u-çue më kambë dhe i tregoi doktorit kupën e mbushun ? A tha
ndonjë fjalë kryetari kur i tregoi kupën ? Kush e kuptoi se
ç'donte me thënë kupa plot me ujë ? Çka donte me thënë kupa plot
me ujë ? Ku nuk kishte më vend për një anëtar tjetër ? Kush
u-mundue, pa u-zemrue, me i dhënë me kuptue kryetarit se një
akademik më tepër nuk do të prishte punë ? Çka po u-mundonte me
i dhënë me kuptue kryetarit të Akademisë Doktor Zebi ? Çka pa

përdhë Doktor Zebi? Ku e vëni gjethin e drandofillit? Me çfarë kujdesi e vëni gjethin e drandofillit mbi sipërfaqen e ujit? Cilët duertrokitën për këtë përgjegje kaq të hollë? Pse duertrokitën anëtarët e Akademisë? Kur e prishën rregulloren e Akademisë? A u-pranue Doktor Zebi me britma gëzimi? Kë pranuen akademikët me britma gëzimi? Çka i vënë mandej përpara Doktor Zebit? Çka ishte zakon me bërë në rregjistrin e Akademisë? Cilët vëjshin nënshkrimin e tyre në at rregjistër? Kush nënshkroi në rregjistër? A ishte zakon, sipas rregullores, me shkruar pak fjalë falnderimi? Çka ishte zakon me bërë kur pranohesh në Akademi një anëtar i ri? Si veçroi Doktor Zebi për të falnderuar anëtarët e Akademisë? Çka shkroi në buzë të faqes së rregjistrit? Çka dëftonte ai numër? Çka shtoi përpara njishit? Çka shkroi? Si u-përgjegj kryetari? Ku e vëni ky zeron dhe çka shkroi? Kush do të vlente 10 herë më shumë? Qysh quhet Akademia Ushtarake e Shteteve të Bashkueme? Në cilin qytet gjindet Akademia Navale? Çka d.m.th. anglisht "çmim i për" Kur shkoni për të fjetë në një hotel ku e shkrueni emrin tuaj? A kishte vonesë treni mbramë?

Fjaluer

akademf, -ja
akademf, -t

(f.)

academy

akademik, -u
akademikë, -t

(m.)

academician (a member of an academy of arts, literature, etc.)

auktor, -i auktorë, -t	(m.)	author
britëm, britma britma, -t	(f.)	shout, shouting; call; cry
i, e, të çelun të çeluna	(adj. m. & f.)	vacant; open, opened
dijetâr, -i dijetarë, -t	(m.)	scholar, a learned person
drandofill, -i drandofille, -t	(m.)	rose
me duertrokite (unë duertrokis)	(v.)	to applaud
falnderim, -i falnderime, -t	(m.)	thanks
fjalim, -i fjalime, -t	(m.)	speech
gjeth, -i gjethë, -t	(m.)	leaf
me u-idhnue (unë idhnohem)	(v.)	to get angry, to get excited
i, e, të kënaqun të kënaquna	(adj. m. & f.)	satisfied; happy
kryevepër, kryevepra kryevepra, -t	(f.)	masterpiece
kupë, -a kupa, -t	(f.)	cup, glass; goblet
kuptimplot, -e	(adj. m. & f.)	meaningful
kurdoherë	(adv.)	always; whenever; at any time
me kuvendue (unë kuvendoj)	(v.)	to chat, talk, converse, discuss
i, të liruem e, të lirume	(adj. m. & f.)	vacated, freed

i, e, të matun të matuna	(adj. m. & f.)	cautious, prudent; measured
i, e, të mbledhun të mbledhuna	(adj. m. & f.)	gathered, assembled; collected
meritë, -a merita, -t	(f.)	merit
meritim, -i meritime, -t	(m.)	deserving; worthiness
nen, -i nene, -t	(m.)	article (of law)
nënshkrim, -i nënshkrime, -t	(m.)	signature
i, të papëlqyeshëm e, të papëlqyeshme	(adj. m. & f.)	unpleasant
personalisht	(adv.)	personally
i, e, të përmendun të përmenduna	(adj. m. & f.)	renowned, well-known; mentioned
përvujtnisht	(adv.)	humbly
pikë, -a pika, -t	(f.)	drop; period (grammar); dot; point; apoplexy (stroke)
me u-pikëllue (unë pikëllohem)	(v.)	to be grieved, to be very sad
i, të pikëlluem e, të pikëllueme	(adj. m. & f.)	grieved, bereaved
me u-porositë (unë porositem)	(v.)	to be instructed
me u-pranue (unë pranohem)	(v.)	to be accepted, admitted
i prëm, të premë e, të preme	(adj. m. & f.)	fixed (set, for prices); cut; clear- cut

provë, -a prova, -t	(f.)	proof; rehearsal
rregjistrë, rregjistri rregjistra, -t	(m.)	register
të sjellun, -it	(neuter)	behaviour; turn; bringing
shkresë, -a shkresa, -t	(f.)	official letter
tashti	(adv.)	now
me u-turbullue (unë turbullohem)	(v.)	to be confused; to be stirred up; to get muddy
thellë	(adv.)	deep, deeply, profound, profoundly
i, e, t'urtë t'urta	(adj. m. & f.)	wise, sensible; prudent; peaceful
me vjeftë (unë vlej)	(v.)	to be worth; to cost
vleftë, -a vlefta, -t	(f.)	value, cost
me vojtë (unë vete)	(v.)	to go
zotë, -ja	(f.)	ability, capability
Shenime:		
me dhënë me kuptue (unë ap me kuptue)	(v.)	to imply
me mbajtë fjalim (unë mbaj fjalim)	(v.)	to give a speech
e kishte për nderë		it was an honor for him
nuk do të prishte punë		it wouldn't make any difference

Ç'të ré kemi?

What's new?

Detyre Shtëpije

1. I'll be there without delay.
2. He gave (held) a very good speech; all applauded.
3. Whenever you need me, let me know!
4. He is a (plain) soldier means that he doesn't have any rank.
5. How many names of flowers do you know in Albanian besides the rose?
6. Put your signature on this memorandum, please, and then give it to me!
7. He was declared innocent and freed right away.
8. Don't do this thing; it is against regulations.
9. Do you remember what I told you?
10. I went (me vojta) to the hospital to see a friend of mine who's sick.

1. Nesër do të dal për gjah për arij, a do të vini edhe ju ?
2. Çfarë shpendësh gjueni ?
3. Çfarë pushke përdoroni ?
4. Në pyllë, por disa herë zbresin edhe afër kënetave ase lumëjvet për të pi ujë.
5. Kam mauzer dhe përdoroj fishekë me plumba.
6. Sigurisht! Ariu e ka zakon me sulmue, prandaj duhet t'a vrasish me të shtimen e parë ase të dytën.
7. Mvaret simbas racës: disa ndër shpella e disa ndër pemë, ku bëjnë edhe këlyshë.
8. Po, është e vërtetë.
9. Kanë qime të murme.
10. Jo, sepse arijt e bardhë jetojnë ndër zonat polare; ata duan klimë të ftohtë.
11. Sepse vera është e ngrohtë dhe arijt e bardhë do të ngordhëshin me siguri.
12. Ju falem nderit.

Më vjen keq, por mua nuk më pëlqen gjuetija e kafshëve të egra; preferoj gjuetinë e shpendëve.

Mvaret simbas stinës dhe zonës ku shkoj me gjuetisë; zakonisht shpika ndër pyje e rosa të egra ndër kënetë.

Çifte me shasme. Po ju, ku shkoni me gjuetisë arij ?

Çfarë lloj arme përdoroni ?

A është e rrezikshme gjuetija e arijvet ?

Ku i kanë arijt strofujt e tyre ?

Ndër pemë ? Këta janë arijt të një rrace të vogël dhe nuk janë të rrezikshëm.

Çfarë ngjyre i kanë qimet arijt që gjueni ju ?

Po arijt të bardhë, a nuk gjueni ndonji herë ?

Ndër vende tona dimni është mjaft i ftohtë; pse mos të jetojnë edhe këtu ?

E kuptoj! Tash më falni; ju urroj fat të mirë për nesër e kini kujdes mos të ju kafshojë befas ndonji ari.

Lexim e Përkëthim

Dy gjuetarë kishin ndigjue se, afër disa kënetave, rranzë një pylli, sillesh një ari. Porositën fishekë të posaçëm me më shumë barut e me plumba të mëdha dhe një ditë prej ditësh u-nisën për t'a vrë harushën.

Rrugës, njëni prej tyre tha: "Sa t'a shof harushën do t'a qëlloj, do t'a vras dhe me lëkurën e saj do të bëj një gunë të trashë". Tjetri i u-përgjegj: "Po e vrava unë, do t'a shes lëkurën e ariut dhe me të hollat që do të marr do të shkoj me u-dëfrue".

Kështu, tue bisedue, mbassi kaluen disa kaçubë, morën një këthesë ku filluen të duken gjurmët e harushës. Ulën mauzeret që kishin krah-e-qafë, hoqën sigurecat dhe filluen me përgjue, në se po ndihesh harusha tue ecë. Mbas pak minutash, panë tue dalë nga një hendek, harushën që dojshin t'a vritshin. Nga frika filluen të dridhen. Ariu, mbassi u-suell pak, mori drejtim kah ishën ata.

Atëherë, ai që donte me e shitë lëkurën, hodhi pushkën për-dhé dhe me vrap u-ngjit në një pemë. Tjetri, tue mos pasë ku me hypë as ku me u-fshehë, u-kujtue se ariu nuk i nget njerzit e vdekun prandëj u-shtri për tokë dhe s'po merrte frymë. Ariu i u-afrue, i u-suell rrotull dhe mbassi nihatit pak mbi fytyrën e tij, vijoi udhën.

Mbassi u largue ariu, të dyve u doli frika; ai që ishte

ngjitë në pemë zbriti poshtë dhe ai që ishte shtrifë përdhë u-çue me kambë. Gjuetari që qe nalt në pemë e pyeti shokun e tij: "Ç'të tha ariu në vesh?" - "Më tha shumë gjana" i u-përgjeggj tjetri "por nuk i mbaj në mend të gjitha. Sido që të jetë, këto dy gjana i mbaj në mend me siguri. Në veshin e djathtë më tha se nuk duhet me e shitë lëkurën e ariut para se me e vrë; në veshin e majtë m'u-ankue tue thënë se ai që e lë shokun e tij në baltë është njeri i lig".

P y e t j e

Kush kishte ndigjue se afër disa kënetave, rranzë një pylli, sillesh një ari? Çka kishin ndigjue dy gjuetarë? Ku sillesh ariu për të cilin kishin ndigjue gjuetarët? Cilët porositën fishekë të posaçëm me shumë barut e me plumba të mëdha? Çfarë fishekësh porositën? Cilët u-nisën një ditë prej ditësh për t'a vrë harushën? Çka bënë dy gjuetarët një ditë prej ditësh? Kur u-nisën dy gjuetarët? Cili prej tyre tha: "Sa t'a shof harushën do t'a qëlloj, do t'a vras dhe me lëkurën e saj do të bëj një gunë të trashë"? Çka tha njëri prej tyre? Çka do t'i bënte ariut njëri prej tyre, sa t'a shifte? Kur do t'a qëllonte harushën? Çka do të bënte me lëkurën e saj? Kush i u-përgjeggj: "Po e vrava unë, do t'a shes lëkurën dhe me të hollat që do të marr do të shkoj me bërë qejf"? Çka do të bënte tjetri me lëkurën e harushës? Çka do të bënte me të hollat që do të merrte?

Cilët mbassi kaluen disa kaçuba, morën një këthesë ku filluen të
 duken gjurmat e harushës ? Çka filloi të duket mbassi dy gjuetarët
 morën një këthesë ? Çka i bënë mauzeret që i kishin krah-e-qafë ?
 Ku i kishin mauzeret kur filluen të duken gjurmat e ariut ? Mbassi
 u a hoqën sigurecat çka filluen me bë ? Filluen me përgjue në se
 po ndihesh kush tue ecë ? Pse filluen dy gjuetarët me përgjue ?
 Mbas pak minutash çka panë tue dalë nga një hendek ? Prej nga e
 panë tue dalë harushën që dojshin t'a vritshin ? Çka filluen me
 bë nga frika ? Pse filluen të dridhen ? Në drejtim të kujt shkoi
 ariu, mbassi u-suell pak ? Çka bëni ariu ? Atëherë, çka bëni ai që
 donte me e shitë lëkurën ? Çka hodhi përdhë e ku u-ngjiti me vrap ?
 Qysh u-ngjiti në një pemë ai që donte me e shitë lëkurën e ariut ?
 Kush u-kujtue se ariu nuk i nget njerzit e vdekun ? Çka i ra në
 mend gjuetarit tjetër ? Prandej, tue mos pasë se ku me u-fshehë,
 ku u-shtri tue ndejtë pa marrë frymë ? Çka bëni gjuetari i dytë,
 mbassi i ra në mend se ariu nuk i nget njerzit e vdekun ? Pse
 u-shtri tjetri përdhë ? Kush i u-afrue atij që u-shtri përdhë ?
 Çka bëni ariu mbassi i u-suell rrotull dhe mbassi nuhati mbi
 fytyrën e tij ? Çka bëni ariu mbassi i u-afrue ? Kujve u doli
 frika mbassi u-largue ariu ? Kur u doli frika dy gjuetarëve ?
 Cili zbriti poshtë e cili u-çue më kambë ? Çka bëni ai që ishte
 ngjizë në pemë dhe çka bëni ai që ishte shtri përdhë ? Kush e
 pyeti shokun e tij: "Çka të tha ariu në vesh" ? Ç'e pyeti shokun
 e tij ai që qe nalt në pemë ? Sa gjëna i kishte thënë ariu atij
 që qe shtri përdhë ? Kujt i kishte thënë ariu shumë gjëna ? A i
 mbante në mend të gjitha ? Kush nuk i mbante në mend të gjitha ?

Sa gjana mbante në mend me siguri? Kujt i kishte thënë ariu në veshin e djathtë se nuk duhet me e shitë lëkurën e ariut para se me e vrã? Çka i kishte thënë ariu në veshin e djathtë njënit gjuetâr? Në cilin vesh i kishte thënë se ai njeri që e lë shokun e tij në baltë është njeri i lig? Çka i kishte thënë ariu në veshin e majtë? Çfarë njeriu është ai që e lë shokun e tij në baltë? Ku gjinden kënetat përgjithësisht, ndër male a ndër fusha? A është i pijshëm uji i kënetavet? A është mauzeri një lloj pushke gjermane? A mund të shtini me pushkë po mos t'i a keni hjekë sigurecën? A kanë rrugët zakonisht, hendeqe anash? Çka kanë rrugët zakonisht, anash? A ka shumë baltë ndër fusha kur vije shi? A është ariu një kafshë e egër? A bëjnë të gjitha kafshët këlyshë? Njerzit vdesin, po për kafshët qysh thomi? A ngordhin edhe shpendët? Thoni emnat e dy polevet? Me se janë të mbuluem shpendët? Po kafshët, me çka janë të mbulueme? Kur udhëtoni, a ju pëlqen me u-ndalë rrugës?

E s i a l e r

anash	(adv.)	on the sides
me u-ankue (unë ankohem)	(v.)	to complain
ari, -u arij, -t	(m.)	bear
barut, -i	(m.)	gunpowder
befas	(adv.)	suddenly, unexpectedly

gjurmë, -a gjurmë, -t	(f.)	trace, track; footprint
harushë, -a harusha, -t	(f.)	bear
hëdek, -u hëdeqe, -t	(m.)	ditch
kaçubë, -a kaçuba, -t	(f.)	bush, shrub
me kafshue (unë kafshoj)	(v.)	to bite
këlysh, -i këlyshë, -t	(m.)	the young of a carnivorous animal
kënetë, -a kënetë, -t	(f.)	swamp
mauzer, -i mauzere, -t	(m.)	rifle
i, të murmë e, të murme	(adj. m. & f.)	dark gray
me ngordhë (unë ngordh)	(v.)	to die (for animals)
me nuhatë (unë nuhas)	(v.)	to sniff
me përdorue (unë përdorj)	(v.)	see "me përdorë"
plumb, -i plumba, -t	(m.)	bullet; lead
pol, -i pole, -t	(m.)	pole
polër, -e	(adj. m. & f.)	polar
me preferue (unë preferoj)	(v.)	to prefer
me qëllue (unë qëlloj)	(v.)	to shoot; to hit, strike; to happen

qime, qimja qime, -t	(f.)	hair, whisker
rracë, -a rraca, -t	(f.)	race; breed
rrënzë	(adv.)	at the base (of a wall), at the foot (of a hill, mountain)
rrrotull	(adv. & prep.)	around
sigurëcë, -a sigureca, -t	(f.)	safety catch; fuse
me u-sjellë (unë sillem)	(v.)	to turn oneself; to behave; to wander; to be turned, revolved, rotated
me sulmue (unë sulmoj)	(v.)	to attack
shasme, shasmja shasme, -t	(f.)	see "saçme"
shepkë, -a shepka, -t	(f.)	see "shapke"
udhë, -a udhë, -t	(f.)	way, street, road, highway
me vrap	(adv.)	in a hurry
Shenime:		
u doli frika		they were not scared anymore
krah-e-qafë		slung over the shoulder
me lënë në baltë (unë lë në baltë)	(v.)	to leave in the lurch; to leave someone holding the bag

Detyrë Shtëpije

1. There are a lot of bears on the high mountains of Albania.
2. I don't know for sure but I think he had a cloak on.
3. He breathed two or three times and then died.
4. An honest man never leaves his friend in the lurch.
5. I don't know why she was so angry.
6. He is a very wicked man.
7. We all lay on the ground.
8. Remember what I told you!

1. Si e ke emnin, çun i vogël ?

2. Ku është shtëpia jote ?

3. Po e shof! Paska pjeshka, fiq, hardhi, bërë e lule.

4. Ashtu ? Shtëpia jote qenka një parajsë e vërtetë! A të do fort nëna ?

5. Me kë jeton ti Pjerin ?

6. E besoj. A ke ndonjë vllë a motër ?

7. Kush t'a ka falë at biçikletë ?

8. Ti qenke, me të vërtetë, një fëmijë i lumtun!

9. Mos u-trishto! Askush në botë nuk i ka të gjitha. A shkon përditë në shkollë ?

10. Qa ke qejf me studjue kur të rritesh ?

Pjerin.

Ajo është shtëpia ime; në shtëpinë time ka një kopsht të madh me gjithëfarë pemësh e bimësh.

Shelqet që janë në kopshtin tim janë plot me çerdhe e ndër to ka edhe zogj të vogël që çercërisin gjithë ditën.

Unë nuk kam nënë; nëna më ka vdekë kur kam qenë shumë i vogël.

Me gjyshin dhe gjyshen. Unë i due shumë ata.

Po, kam dy vllazën, por prej babe. Ai është i martuem dhe nuk banon me mue.

Baba. Vjen shpesh me më pa dhe sa herë që vjen më bje nga një peshqesh.

Po, por kishem me dashë të kishem edhe unë nënë si të gjithë fëmijët tjerë.

Po, jam në klasën e V dhe jam i pari i klasës.

Nuk e di ende; unë dishroj të bëhem pilot, por gjyshi thotë se është më mirë me studjue për mjek.

Lexim e Përkëthim

Kur leu Pjerini, e âma e tij vdiq.

Mbas një vjetë i ati u-martue prap, e Pjerinin e mori gjyshi në shtëpi të vet.

Shtëpia ishte e madhe e kishte edhe një kopsht të madh krejt veshë në blerim me gjithëfarë bimësh e landësh.

Në këtë kopsht kishte pjeshka, fiq, hardhi e shumë pemë tjera të frytshme; nën disa shelqe shushuritte një i një kroi të freskët e mbi të gjitha këto pemë gjindeshin shumë çerdhe me zogj të vogël që çercëritshin qetas e ëmbël, dhe an'e kanë shifeshin tue fluturue, nëpër bërë e lule më lule, flutura që i kishin krahët me mija ngjyrash.

Ai kopsht i madh me at blerim aq të këndëshëm ishte përnjimend një parriz për Pjerinin; dhe ky ishte shumë i kënaqun. Por kush do t'a ushqente? Një dhi u-bë si nënë për të; e për vllë gjiu pat një edhe të bukur.

Edhi kishte nisë me u-rritë e u-hidhte e bridhte nëpër bërë të njomë. Edhe çuni i vogël desh t'ecte; dhe bëni të parin hap, e mbas të parit desh të bënte edhe një tjetër, dhe prap një tjetër. Gjyshi i rrinte gjithënjë afër. "Ruhu se rrëxohet", i thonte; dhe i vinte rreth e i flitte e qeshte me të.

Ndërkaq i ati i Pjerinit jetonte me gruen tjetër, dhe i kishte falë Zoti një fëmijë. Pjerini nuk dinte gjë për të vllën; kishte gjyshin e vet e ishte i lumtun.

Një mbramë gjyshi vdiq.

Shpesh, plaku i shkretë, tue e ndie veten të lodhur, i kishte thënë: "Pjerin, shpejt do të vdes. Të shkretin gjysh që të do kaq fort, s'ke për t'a pasë më".

Por çuni i vogël nuk kuptonte e qeshte; e kur e pa gjyshin të vdekun, kujtoi se ishte tue fjetë, dhe kur e çuen ndër vorre, shikonte me sy të habitun arkivolin ku e kishin ndry, e nuk kuptonte, nuk dinte gjë...

Shpejt mbas vdekjes së gjyshit, pa tue hy në shtëpi një burrë të panjoftun; ishte i ati; e mandej një grue me një foshnjë ngrykë. Ai fëmijë ishte i vllai. Pjerini gjeti një ndryshim të madh tue pa një nënë me një zemër plot dashuni për foshnjë të vet, por me një zemër guri për fëmijën e një tjetre.

Njerka nuk e donte aspak; nuk mund t'a shifte.

Të shkretin Pjerin, që e kishin dashë e përkëdhelë aq fort, tashti e kishin lënë në një anë; i bërtitshin gjithënjë, e rrifshin pa prâ. Kishte qenë një engjull për gjyshin e vet, kurse për njerken ishte një dreq.

E sa herë qau vetëm në një skaj pa e ndigjue kurrkush.

Askush nuk kujdesesh më për të, as i ati. Hante në një skaj krejt vetëm. Në mbramë e merrte gjumi me sy mbushë me lotë; në mëngjes i çelte të kuqun prej vajit.

Një mbramë Pjerini u-zhduk. Ku kishte vojtë ?

Ishte dimën; jashtë binte borë pa prâ e i kishte mbulue të gjitha rrugët e të gjitha fushat. E kërkuen për një copë herë; dhe e gjetën vetëm në mëngjes.

Pjerini kishte vojtë ndër vorre. Ishte shtri përpara derës e ishte ngri prej të ftoftit, mbassi e kishte gjetë mbyllë derën e vorrezavet.

E kishte marrë gjumi pak hapa larg gjyshit të vet dhe më në fund kishte vdekë në mes të borës.

P y e t j e

Kush vdiq kur leu Pjerini ? Kush leu, kur vdiq nëna e Pjerinit ? Çka bëni i ati mbas një vjeti ? Kush u-martue prap, mbas një vjeti ? Kë mori gjyshi në shtëpi të vet ? Kush e mori Pjerinin në shtëpi të vet ? Çka bëni gjyshi ? Shtëpia e kujt ishte e madhe e kishte edhe një kopsht të madh krejt veshë në blerim ? Qysh ishte shtëpia e gjyshit ? Kopshti i shtëpisë së kujt kishte gjithëfarë bimësh e landësh ? Çka kishte kopshti i gjyshit të Pjerinit ? Në cilin kopsht kishte pjeshka, fiq, hardhi e shumë pemë tjera të frytshme ? Çka kishte në këtë kopsht ? Ky shushuritte uji i një krói të freskët ? Çka shushuritte nën disa shelqe ? Ku gjindeshin shumë çerdhe me zogj të vogël ? Çka gjindesh mbi të gjitha këto pemë ? Cilët çercëritshin qetas e ambël ? Ku shifeshin flutura tue fluturue nëpër bër e lule më lule ? Çka shifesh an'e kand tue fluturue nëpër bër e lule më lule ? Qysh i kishin fluturat krahët ? Çka kishin me mija ngjyrash fluturat që fluturojshin nëpër bër e lule më lule ? Çka ishte për Pjerin ai kopsht i madh me at blerim aq të këndëshëm ? Për kë

ishte një parajsë ai kopsht i madh me at blerim aq të këndëshëm ?
 Kush ishte shumë i kënaqun ? Si çka u-bà një dhí për të ? Kush
 u-bà si nënë për të ? Kë pat për vllá gjiu ? Çfarë edhe pat për
 vllá gjiu ? Ku u-hidhte e bridhte edhe që kishte fillue me u-
 rritë ? Çka bante edhe nëpër bër të njomë ? Çka desh të bante
 edhe çuni i vogël ? Kush desh t'ecte ? Kush bëni të parin hap,
 e mbas të parit desh të bante edhe një tjetër, dhe prap një
 tjetër ? Çka bëni çuni i vogël ? Kujt i rrinte gjyshi gjithënjë
 afër ? Kush i vinte rreth e i flitte e qeshte me të ? Çka bante
 gjyshi ? Ndërkaq kush jetonte me gruen tjetër ? Me kë jetonte
 ndërkaq i ati i Pjerinit ? Çka i kishte falë Zoti ? Sa fëmijë i
 kishte falë Zoti ? Kush nuk dinte gjá për të vllán ? Për kë
 nuk dinte gjá Pjerini ? Kë kishte Pjerini e ishte i lumtun ?
 Kush vdiq një mbráme ? Çka ngjau një mbráme ? Kur i kishte thánë,
 plaku i shkretë: "Pjerin, shpejt do të vdes. Të shkretin gjysh
 që të do kaq fort, s'ke për t'a pasë më" ? Çka i kishte thánë,
 shpesh, plaku i shkretë, tue e ndie veten të lodhun ? Kush nuk
 kuptonte e qeshte ? Çka bante çuni i vogël ? Çka kujtoi kur e pá
 gjyshin të vdekun ? Kush kujtoi se ishte tue fjetë kur e pá
 gjyshin të vdekun ? Çka kujtoi çuni i vogël ? Çka shikonte Pje-
 rin me sy të habitun ? Qysh e shikonte Pjerini arkivolin ku e
 kishin ndry ? Kush nuk kuptonte e nuk dinte gjá ? Kë pá tue hy
 në shtëpi, shpejt mbas vdekjes së gjyshit ? Ku pá tue hy një
 burrë të panjoftun, shpejt mbas vdekjes së gjyshit ? Kush ishte
 ai burrë ? Kush pá mandej një grue me një foshnje ngrykë ?

Kë pa mandej Pjerini ? Kush ishte ai fëmijë ? Cili fëmijë ishte
 i villai ? Kush gjeti një ndryshim të madh tue pa një nanë me
 një zemër plot dashuni për foshnje të vet, por me një zemër guri
 për fëmijën e një tjetre ? Kush nuk e donte aspak Pjerinin ? Kë
 nuk donte njerka aspak ? Cila nuk mund shifte ? Ku e kishin
 lënë tash të shkretin Pjerin që e kishin dashë e përkëdhelë aq
 fort ? Kë kishin lënë në një anë ? Kujt i bërtitshin gjithënjë ?
 Kë rrifshin pa prë ? Kush kishte qenë një engjull për gjyshin e
 vet ? Çka kishte qenë Pjerini për gjyshin e vet ? Çka ishte
 Pjerini për njerken ? Kush ishte një dreq për njerken ? Kush qau
 sa herë vetëm në një skaj pa e ndigjue kurrkush ? Çka bëni sa
 herë vetëm në një skaj pa e ndigjue kurrkush ? Kush nuk kujde-
 sesh më për të ? Çka nuk bënte as i ati ? Çka bënte në një skaj
 krejt vetëm ? Ku hante krejt vetëm ? Kë merrte gjumi në mbramë
 me sy mbushë me lot ? Qysh e merrte gjumi në mbramë ? Kur i çel-
 te syt të kuqun prej vajit ? Qysh i kishte në mëngjes syt ? Çka
 bëni Pjerini një mbramë ? Kur u-zhduk Pjerini ? Çka binte
 jashtë pa prë e i kishte mbulue të gjitha rrugët e të gjitha
 fushat ? Qysh binte borë përjashta ? Kë kërkuen për një copë
 herë ? Për sa kohë e kërkuen ? Kur e gjetën ? Kë gjetën vetëm në
 mëngjes ? Ku kishte vojtë Pjerini ? Kush kishte vojtë ndër vorre-
 za ? Çka kishte bërë përpara derës e ishte ngri prej të ftoftit ?
 Mbassi kishte gjetë mbyllë cilën portë ishte shtri dhe ishte ngri
 prej të ftoftit ? Kë kishte marrë gjumi pak hapa larg gjyshit të
 vet ? Ku e kishte marrë gjumi Pjerinin ? Dhe, çka i kishte ngjā
 më në fund ? Kush kishte vdekë në mes të borës ?

Fjaluer

ambël	(adv.)	sweetly
an'e kand	(adv.)	throughout
arkivol, -i arkivola, -t	(m.)	coffin, casket
biçikletë, -a biçikleta, -t	(f.)	bicycle
blerim, -i	(m.)	greenness
me cërcëritë (cërcërit)	(v.)	to chirp
dreq, -i dreqën, dreqnit	(m.)	devil
edh, -i edha, -t	(m.)	kid (the young of the goat)
engjull, -i engjuj, -t	(m.)	angel
flutur, -a flutura, -t	(f.)	butterfly
i, të frytshëm e, të frytshme	(adj. m. & f.)	fruit bearing; fruitful; fertile
të ftofët, të ftoftit	(neuter)	cold (weather)
gjysh, -i gjysha, -t	(m.)	grandfather
i, e, të habitun të habituna	(adj. m. & f.)	distracted; absent- minded
hardhf, -ja hardhf, -t	(f.)	grapevine
krue, kroi kroje, -t	(m.)	spring
i, e, të kuqun të kuquna	(adj. m. & f.)	reddened; roast, roasted

lot, -i lotë, -t	(m.)	tear
i, -e, të lumtun të lumtuna	(adj. m. & f.)	happy
me ndrë (unë ndrëj)	(v.)	to lock
ndryshim, -i ndryshime, -t	(m.)	difference; change
me u-ngri (unë ngrihem)	(v.)	to be frozen; to get stiff
njerkë, -a njerka, -t	(f.)	stepmother
parajse, -a	(f.)	paradise
parriz, -i	(m.)	paradise
me përkëdhelë (unë përkëdhel)	(v.)	to caress, fondle; to pamper, spoil
përnjimend	(adv.)	really, indeed
pilot, -i pilotë, -t	(m.)	pilot
prap	(adv.)	again
qetas	(adv.)	quietly, peaceably
me u-rrëxue (unë rrëxohem)	(v.)	to fall down; to crash (for an airplane); to be toppled
skaj, -i skaje, -t	(m.)	corner; tip; term
shelk, -u shelqe, -t	(m.)	willow tree
me shushuritë (shushurit)	(v.)	to murmur, gurgle (for water only)

me u-trishtue
(unë trishtohem)

(v.)

to be sad

me ushqye
(unë ushqej)

(v.)

to feed, nourish;
to harbor

vorreza, -t

(f.)

cemetery, graveyard

Shenime:

nji copë herë

little while

i kishte falë Zoti, një fëmijë

God had presented
him with a child

e kishin lënë në një anë

they had neglected
him

i vinte rreth

looked after him

vllë gjiu

breast brother

Detyre Shtëpije

1. I'm afraid that he'll forget because he is absent-minded.
2. He lives together with his grandparents and with his stepmother.
3. Slow down, please, the road is full of rocks.
4. He got married yesterday.
5. We were tired and thirsty but fortunately we found a spring from which we drank a lot of cold water.

1. Mirë mëngjes! Ç'të ka ngjã sot që je çue kaq heret ?
2. Je gabim; në verë unë zgjohem përherë pa lë dielli dhe vëhem me punue në kopsht.
3. Rregulloj dhe ujis këto pak lule që kanë mbetë si edhe barin e pemët.
4. Asht e pamundun me ndejtë në diell. Përveç të tje-rave, unë djersem jashtë-zakonisht shumë.
5. Pak a shumë kjo gjã u ngjãn të gjithëve. Sidoqoftë na duhet të jem të lumtun sepse jemi afër detit.
6. Ku do të shkojsh për pushime sivjet ?
7. Kur ke vendosë të shkojsh ?
8. Po, ti ?
9. Pse kaq pak ?
10. A është e kënaqun grueja që po shkon në bjeshkë ?

Mirë mëngjes! Po ty ç'të ka ngjã që je zgjue kaq heret ?

Ashtu? Sa herë e kam pyetë veten se si është e mundun që ti e ke kopshtin gjithë-monë të pastër e në rregull. Punueke në mëngjes !

Ke të drejtë. Ditën s'është e mundun me punue në kopsht, sepse dielli të përcëllon.

Unë nuk djersem shumë, por e ndiej veten të plogët në verë e nuk kam aspak dishir për punë.

Asht e vërtetë! Vendet që janë më larg nga deti kanë vapë të padurueshme; atje nuk fryn erë pothuajse kurr.

Në mal. Fëmijvet nuk u bënë mirë vjet banjat e detit; prandej vendosa t'i dërgoj në bjeshkë.

Sot, prandej jam zgjue pak më heret. Do të nis me tren gruen dhe fëmijët.

Unë do të shkoj mbas një muaji për një 10 ditë.

Sepse vjet e shpenzova të gjithë lejen që kam pasë mbledhë; sivjet s'kam më shumë se 10 ditë.

Jo fort! Asaj nuk i pëlqen jeta monotone e bjeshkëvet, por po shkon për hatër të shëndetit të fëmijëvet.

11. Të fala zojës dhe të gjithëve u qoftë udha e mbarë !

Të falem nderit. Tash që do të jesh vetëm do të vij në mbramë me të bëzdisë më shpesh.

12. Mirë se të vijsh! Do të më bëhet qejfi me ndejtë së bashku pak më shpesh.

Të mirë u-pafshim !

Lexim e Përkëthim

Në verë ditët janë të gjata dhe netët të shkurta; dielli shëndrit më shumë.

Në mëngjes ajri është i freskët, zogjt këndojnë, lulet e gjetët tregojnë gjallëni; por, tue kalue dita shtohet vapa, atëherë edhe zogjt fshehen nëpër degët e pemëve e pushojnë së kënduari. Lulet kërrusen, kafshët lëvizin me përtim, u merret fryma, i merr eti e rendin shpesh nëpër ujënat e ftofta të burimevet e të lumjevet që të shuejnë etin. Njerzit i përtojnë punës, janë të plogët e djersen. Të gjithë sa jetojnë e lëvizin u fshehen rrezet të diellit që përcëllojnë. Vetëm gjinkalla i a thërret këngës pa i a dë, deri sa pëlçet.

Në kohë të mbramës, kur fillon dielli t'i thyejë rrezet e veta, vapa paksëhet, zogjt çohen përsëri fluturim e me harë mbli-dhen nëpër gardhiqe e nëpër degët e pemëve; lulet drejtohen e kafshët dalin nga skutat e hijet e freskëta për të kullotë nëpër livadhe. Njerzit i mbushin rrugët përsëri, shlodhen buzës së dëtit, tue u kënaqë prej ajrit të tij.

Prendimi i diellit ka një pamje të mrekullueshme; edhe mbrëmja është e bukur: një mori hyjsh e mbulon hapsinën e qiellit, tue shëndritë e xixëllne si margaritarë. Hëna, me dritën e saj t'ambël, ndrit e gëzon gjithë dhën.

Në verë pyjet e shpeshta e buxët e lumajvet gjelbërojnë me gjethët e njomë, por fushat thahen, verdhen e zhariten; arat mbushen me grunë, misër, elb, tërshanë, pambuk etj. Këtu bujqat përgatiten për korrë e për të mbushë grunarët plot me të lashta. Gjatë kësaj stine gjithë frymorët i shtrohen punës; mbi të gjithë dallohen për zëll e aktivitet buburrecat, bletët e insektet tjerë.

P y e t j e

Qysh janë ditët në verë ? Kur janë ditët të gjata dhe natët të shkurta ? Qka bënë dielli më shumë ? Qysh është ajri në mëngjes ? Kur është ajri i freskët ? Cilët këndojnë ? Qka bëjnë zogjt ? Qka tregojnë lulet e gjethët ? Por, tue kalue dita çka shtohet ? Kur shtohet vëpa ? Atëherë ku fshehen zogjt ? Qka bëjnë atëherë zogjt nëpër degët e pemëvet ? Cilët pushojnë së kënduari ? Qka bëjnë lulet ? Cilat kërrusen ? Qysh lëvizin kafshët ? Pse u merret fryma ? Ku rendin shpesh që të shuejnë etin ? Qysh janë ujënat e burimevet e të lumajvet ? Cilët i përtojnë punës, janë të plogët e djersen ? Qka bëjnë njerzit ? Cilave rreze u fshehen të gjithë sa jetojnë e lëvizin ? Cilët u fshehen rrezevet të diellit që përcëllojnë ? Qka bënë gjinkalla deri sa pëlçet ? Cila i a thërret

kangës deri sa pëlcat ? Qka ngjân në kohë të mbrames, kur fillon
 dielli t'i thyejë rrezet e veta ? Kur paksohet vapa ? Qka bëjnë
 zogjt përsëri e me harë mbliqhen nëpër gardhiqe e nëpër degët e
 pemëvet ? Cilët çohen përsëri fluturim e me harë mbliqhen nëpër
 gardhiqe e nëpër degët e pemëvet ? Qka bëjnë lulet ? Prej nga
 dalin kafshët për të kullotë nëpër livadhe ? Ku kullosin kafshët
 që dalin nga skutat e hijet e freskëta ? Cilët i mbushin rrugët
 përsëri ? Qka bëjnë njerzit ? Shlodhen buzës së detit tue u-kë-
 naqë prej cilit ajr ? Qka bëjnë njerzit buzës së detit, tue
 u-kënaqë prej ajrit të tij ? Qfarë pamje ka prendimi i diellit ?
 Qka ka një pamje të mrekullueshme ? Qysh është mbrâmja ? Qka mbu-
 lon një mori hyjsh ? Sa hyj e mbulojnë hapsinën e qiellit ? Cilët
 shëndrisin e xixëllojnë si margaritarë ? Qysh shëndrisin e xixë-
 llojnë hyjt ? Qka ndrit e gëzon gjithë dhën, me dritën e saj
 t'âmbël ? Qka bân hâna me dritën e saj t'âmbël ? Në cilën stinë
 gjelbërojnë pyjet e shpeshta e buzët e lumejvet ? Cilat thahen,
 verdhen e zhariten ? Qka u ngjân fushavet në verë ? Kur thahen,
 verdhen e zhariten fushat ? Cilat mbushen me grunë, misër, elb,
 tërshanë, pambuk etj. ? Me çka mbushen arat ? Kush përgatitet
 për korrë e për të mbushë grunarët plot me të lashta ? Qka bëjnë
 bujqat ? Qka bëjnë gjithë frymorët, gjatë kësaj stinë ? Cilët i
 shpërohen punës gjatë kësaj stinë ? Cilët dallohen mbi të gjithë ?
 Për çka dallohen mbi të gjithë buburrecat, bletët e insektet
 tjerë ? A bje shumë borë në dimën ndër bjeshkë ? Ku bje shumë
 borë në dimën ? A është gjinkalla një insekt ? Qka është gjinkalla ?

A ka qenë moti këtë verë jashtëzakonisht i bukur? Kur ka qenë moti jashtëzakonisht i bukur? Çka hani më fort, bukë misri, apor bukë grunë? A keni pa nën pemë një mori buburrecash? Ku keni pa një mori buburrecash? A është mundun me shkue në hënë, tash për tash? Ku është pamundun me shkue, tash për tash? A janë gjethët e asaj peme të shpeshtë? Gjethët e cilës peme janë të shpeshtë? A kanë hangër ndonji herë bukë tërshane? Kush e ujit barin e kopshtit tuej? Barin e cilit kopsht ujitni ju?

Fjaluer

me bezdisë (unë bezdis)	(v.)	to bother
bjeshkë, -a bjeshkë, -t	(f.)	a high mountain with graze land
buburrecë, -a buburrecë, -t	(f.)	ant
me u-djersë (unë djersem)	(v.)	to perspire, sweat
elb, -i	(m.)	barley
et, -i	(m.)	thirst
gardh, -i gardhe, -t gardhiqe, -t	(m.)	fence
me gëzue (unë gëzoj)	(v.)	to make someone happy; to enjoy
me gjelbërue (gjelbëron)	(v.)	to turn green

gjinkallë, -a gjinkalla, -t	(f.)	cricket (cicada)
harë, -ja	(f.)	joy
insekt, -i insekte, -t	(m.)	insect
të kënduem, -it	(neuter)	singing; reading
me u-kërrusë (unë kërrusem)	(v.)	to bend, stoop oneself; to droop
korre, -a	(f.)	harvesting, harvest
të lashta, -t	(f.)	grains, such as wheat, oats, etc. still in the field (not harvested)
me u-mbushe (mbushe t)	(v.)	to be filled (out)
monoton, -e	(adj. m. & f.)	monotonous
morf, -ja	(f.)	swarm; crowd, mass
me ndritë (unë ndris)	(v.)	to shine; to illuminate
me nisë (unë nis)	(v.)	to send, dispatch; to start
përherë	(adv.)	always, all the time
i, të padurueshëm e, të padurueshme	(adj. m. & f.)	unbearable; impatient
me u-paksue (paksohet)	(v.)	to diminish, lessen; to reduce
i, e pamundun	(adj. m. & f.)	impossible; indisposed
me pëlcitë (unë pëlcas)	(v.)	to burst; to explode; to crack
me përcëllue (unë përcëllioj)	(v.)	to singe

përtim, -i	(m.)	laziness
me përtue (unë përtoj)	(v.)	to feel lazy; to mind
i, e, të plogët të plogta	(adj. m. & f.)	sluggish; clumsy
me rendë (unë rend)	(v.)	to run
skutë, -a skuta, -t	(f.)	corner; nook
shëndet, -i	(m.)	health
me u-shlodhë (unë shlodhem)	(v.)	to relax, rest
me shpenzue (unë shpenzoj)	(v.)	to spend
i, e, të shpeshtë të shpeshta	(adj. m. & f.)	thick; dense; frequent
tërshanë	(f.)	oats
me u-verdhë (unë verdhem)	(v.)	to become pale; to turn yellow; to turn brown (as grass, etc.)
zëll, -i	(m.)	zeal
me u-zharitë (unë zharitem)	(v.)	to be scorched
Shënime:		
do të më bëhet qejfi		I'll be pleased, glad
për hatër të...		for the sake of...
me (më) marrë eti (më merr eti)	(v.)	to be thirsty

me m ^u -marrë fryma (më merret fryma)	(v.)	to be out of breath
me qenë gabim (unë jam gabim)	(v.)	to be wrong, to be mistaken
me i u-shtrë punës (unë i shtrëhem punës)	(v.)	to start working (hard)
i përtojnë punës		they don't feel like working
i a thërret këngës		starts singing
mirë se të vijsh		you are welcome
me u-vë me punë (unë vëhem me punë)	(v.)	to start working

De tyre Shtëpije

1. He distinguished himself on the battlefield.
2. Last year they planted only corn on that farm.
3. A crowd was gathered in front of the building.
4. His behaviour is unbearable.
5. It's impossible to walk (to go on foot).
6. I always go by bus.
7. When I told him that he wasn't right, he became pale.
8. He looks very clumsy the way he walks.
9. I told you not to bother him.